

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

۱۳۲۴
 این کتاب را در روز ۱۳۲۴
 در وقت کعبه و دهان لیل به کتابخانه
 در صحنه آفونک به شماره ۱۵
 ۱۳۲۴ نقل شد و در صحنه
 در آن به سینه کتب کتب را در صحنه
 ۱۳۲۳ ضبط فرموده است
 و به این معنی در صحنه
 (بجای این کتابخانه)

در دفتر کتب کتابخانه ملی
 شماره ۲۰۹۲۳
 ثبت شد

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَبِهِ تَقَى
 الْحَمْدُ لِلَّهِ وَالصَّلَاةُ عَلَى مُحَمَّدٍ رَسُولِ اللَّهِ وَعَلَى آلِهِ
 اللَّعْنَةُ عَلَى أَقْدَانِهِمْ أَقْدَاءَ اللَّهِ وَأَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ
 أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ **وَعَبْدُ حَنِينِ** كَوْنُ بِنْدَةٍ مُحْتَاجِ
 بِعَفْوِ رَبِّ رَحِيمِ ابْنِ الْحَاجِّ مَلَامُ عَبْدِ الْكَبِيرِ هَرَجِ
 بِرُحْمَةِ رَأْفَتِهِ فِي كَيْفِ جَوْلَانِ زَجَلَةٍ مُسْتَحْبَبَةٍ مُؤَكَّدَةٍ شَرِيعَتِ بَلَكِ
 اَزْخُومَاتِ مَجَرَّةِ أَهْلِ طَرِيقَتِ زِيَارَتِ أَهْلِ بُيُوتِ سَمَاعِلِمَاوِ
 صَلَاحِ حَنِينِ اسْتِحْجَاجِهِ دَرْ حَدِيثِ اسْتِثْنَايَةِ كَهْفِ قَادِرِ نَاشِدِ بَرِ
 زِيَارَتِ مَا زِيَارَتِ كُنْصَالِ حَنِينِ شَبَعَةٍ مَا زَاوَدَ وَصُفَايَةِ

مقابر کاملین بسپار و معرفت آداب زیارت و مواضع فواید
 بیشتر داشت این رساله مختصره را بعبادت عامیان و خالصه خود
 که در ضمن احیای نام بسپار از علماء نیز شده باشد و چون در
 معرفت کما هم علماء برای خواص و عوام فوائد بسیار بود ذکر
 کنیم شد و مشتمل است بر مقلد در آداب اوقات زیارت
 و ابواب چند و تشخیص مقابر و عبور و رفتن مناسب و
 بیان فکرات و حالات و فضائل صاحب قبر یا مطایفه و غیره
 صحیح مانور یا بخوی که در کتاب معتبر مستطوره باشد و امید است
 که مؤمنین از آن بهره ها کامل یابند و این غایب را نیز در حیات
 و فوات از دعا فراموش ننمایند و نامیده شد **در بیان**
الفی **مقلد** در بیان اوقات و آداب زیارت
 زیارت اهل قبور همه وقت مناسب است و از اخبار بسیار است
 آن مستفاد میشود در حدیث است قال امیر المؤمنین زید و
 مونا که قاتلهم بقرحون نیز یارنکم تا آخر حدیث یعنی زیارت
 کنید اموات خود را که آنها خوشنود میشوند بنیارت شما و یابند

در بیان آداب و اوقات
 زیارت مقابر
 و ابواب
 چند

حاجت بخوانند نزد فرید و نماز بعد از دعاء باها و در
 حدیث است که محمد بن مسلم از امام جعفر صادق علیه السلام سوال
 انداخت آنها نمود که می فهمند فرمود نعم یعنی بلی گفت علم
 پیدا میکنند بنا و قی که میرویم امام فرمود ای والله عالم
 میشوند شما و خوشنود میشوند شما و ان شاء الله بکریه و بوی
 شما و غیر اینها از اخبار بلی و شبها زبانت آنها احوال گراهند
 دارد بملاحظه حدیثی که نقل میشود بر آنکه از و اح اینها شبها
 بواک السلام جمع میشوند و آمدنشان با توجهشان مخصوص
 بحمل ثبوت بجهت ملاحظه زبانت مؤمنین ایشان را خوش نیست
 پس همینکه شبها را بطریق عبودیت فاحشه با غیر از هدیه ایشان
 نمایند و اما روزها پس خصوص بعد از ظهر پنجشنبه تا مغرب
 بسیار مطلوب است و در حدیث است که پیغمبر صلی الله علیه
 و آله با جماعه از اصحاب زبانت آمدن ثبوت را در بقیع مدینه
 در این وقت مواظبت داشته اند و پنجشنبه نیز در حدیث
 است که فاطمه زهرا سلام الله علیها مخصوصا شرفیست و

در بیعت مکه و مدینه و شریف میبردند و سرفراز جزه و فقه نوح و
 استغفار میکردند و هر روز دو شنبه و جمعه هم خص و وصیت
 فضیلت نقل کرده اند و در حدیث است که فاطمه بعد از
 پند هفت روز و دو شنبه و پنج شنبه سرفراز شد و امیر
 و ملک در باب جمعه و احادیثی است لالت دارد که صبح جمعه
 پیش از افق تاب مخصوصاً این بارت اهل بخور بروند و بعد از آنکه
 روز جمعه خص و وصیت در ارد و بارت والدین پیش افضل و فضا
 برای زیارت اهل بخور عشته خیر که بعد از ظهر تا غروب
 روز پنجشنبه بلکه تمام آن روز و صبح شنبه و صبح جمعه پیش از
 افق روز و دو شنبه است **و اما** اذاب زیارت اهل
 بخور نیز چند چیز است اول آنکه با وضو باشد و هر آنکه
 بخواند سلام هائی که وارد شده است و مناسب خواندن
 آنها هنگام ورود بغیر سنان است و آنها چند قسم است بعضی
 عبارت از نزدیکی است با بعضی دیگر است و جمع کردن
 بخواندن همه آنها البته بهتر است یکی از رسول خدا یا اصحاب

و کما یستحبون
 از حدیث و کتب

در کتب معتبره
 زیارت اهل
 قبور

در بیان سلام

که جمیع مبرقند سه ضربیه السلام علیکم یا اهل الدیار بعد
 سه ضربیه رحمت الله مضمود دیگر از آنحضرت که وقت عبور
 بفرموده مضمود السلام علیکم من ديار قوم مؤمنین وانا انشاء
 الله بکم لاحقون دیگر از امیر المؤمنین علیه السلام که گذشتند
 بفرموده اول ملتفت طرف راست شده فرمود السلام علیکم
 یا اهل القبور من اهل القبور انتم لنا فرط ونحن لکم تبع و
 انا انشاء الله بکم لاحقون وبعده ملتفت طرف چپ شده
 همین را خواندند دیگر چند سلام است ضربیه بهم همه از حضرت
 امام جعفر صادق نقل شده است و طریقی سلام با اهل قبور
 السلام علی اهل الدیار من المؤمنین والمسلمین انتم لنا فرط
 ونحن انشاء الله بکم لاحقون السلام علی اهل الدیار من
 المؤمنین والمسلمین رحم الله المستقدمین منکم والمستأخرین
 وانا انشاء الله بکم لاحقون دیگر السلام علی اهل الدیار
 من المؤمنین والمؤمنات والمسلمات انتم لنا فرط
 وانا بکم انشاء الله لاحقون دیگر السلام علی اهل القبور

وَأَنَا نَبِيٌّ

السَّلَامُ عَلَى مَنْ كَانَ فِيهَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُؤْمِنِينَ أَنَّمَا لَنَا
 قَرْطٌ وَنَحْنُ لَكُمْ نَبِيٌّ وَأَنَا بِكُمْ لَاحِظُونَ وَأَنَا إِلَهُ رَاجِعُونَ يَا
 أَهْلَ الْقُبُورِ بَعْدَ سُكْنَى الْقُصُورِ يَا أَهْلَ الْقُبُورِ بَعْدَ النِّعَةِ وَ
 الشُّرُوفِ صِرْتُمْ إِلَى الْقُبُورِ كَيْفَ وَجَدْتُمْ طَعْمَ الْمَوْتِ يَسَّرَ كَوْنُهُ
 وَبَلَّ لِي صَنَاءُ إِلَى الشَّارِ وَأَشْكُ بِرَبِّكَ دَوَابَّ كَرِجٍ بَعْضُهُ
 أَزَابِنُ سَلَامٍ هَذَا بَعْضُ كَيْفِ تَغَاوُثِ دَاوُدَ أَكْرَهُهُ خَوَانِدُهُ شَوْ
 كُهُ رَوَايَاتُ عَمَلٍ شَدِيدَةٍ بِأَشَدِّ هَيْئَةٍ بِيَكِي هُمْ يَجْوَاهِرُ أَكْفَانَا
 كَنْدُ خُوبِثٍ وَازْهَضَتْ صَادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ اسْتُدْرِجَ دَاخِلُ
 شَدَنَ جَبَانُهُ كَيْفَ سَنَانِي بُوْدَهُ السَّلَامُ عَلَى أَهْلِ الْجَنَّةِ وَفَضِيلَتُهُ
 بِسَاءِ دَرْسَلَامِي اسْتُكْ دَعَا عَلَى عَلَيْهِ السَّلَامُ اسْتُكْ فَمُودَدَنَدُ
 أَزِيغَبَرِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ سَتَبَدَمَ كَسَى كَيْفَ دَعَا زَادَ دَرْفَرِ سَتَانِ
 يَجْوَاندُ خَدَاوَنَدُ بَاوُدْ هَدَثَوَابِ بِجَاهِ سَالِ وَأَزَاوِ بَرْدَاوَرْدِ كَا
 بِجَاهِ سَالِ وَأَزِيدُوا مَا دَرَشْتُمْ بِسَمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ السَّلَامُ
 عَلَى أَهْلِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مِنْ أَهْلِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يَا أَهْلَ لَا إِلَهَ إِلَّا
 اللَّهُ بِحَقِّ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ كَيْفَ وَجَدْتُمْ قَوْلَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مِنْ

در کیفیت نماز ۹

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يَا لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ عَبْدُ اللَّهِ وَرَسُولُهُ
 قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاحْشُرْنَا فِي زُمْرَةِ مَنْ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
 رَسُولُ اللَّهِ عَلِيُّ وَلِيُّ اللَّهِ وَفَرَّ دُنْكَرِ احْضُرْنَا مِنْ عِلْمِ
 نَفْلِ اسْتِ كَرِ دَرِ مَقَامِ مَوْعِظَةِ وَتَنْبِيْهِ نَدَا كَرِ نَدَا هَلْ قَرِ
 ذَا وَاصْحَابِ بَشَانِ خِدْمَتِ بُوْدَنْدِ بَا أَهْلَ التَّوْبَةِ وَبَا أَهْلَ
 التَّوْبَةِ وَبَا أَهْلَ الْخَيْرِ وَبَا أَهْلَ الْهُدَى مَا أَخْبَرْنَا عِنْدَنَا
 فَأَمَّا أَلَمْ قَدْ فُتِمَتْ وَنِسَاءُ كَمْ قَدْ نَكِحَتْ وَدُرُ كَمْ قَدْ نَكَحَتْ
 فَأَخْبِرْنَا عِنْدَكُمْ بِسَبْعِ رُبَا صَحَابِ عَمُودِهِ فَمُودِنَا مَا وَ اللَّهِ
 أَكْرَمَ مَا ذُوْنِ مَبِشْدَنْدِ رَسْمِ كَفَتِنْ مَبِ كَفَتِنْ نَوْشِ عَمِشِ
 اِنْ تَقْوَى نَفْسِ سَمِ خَوَانْدَنَانِهَا وَسُورِهَا وَدَعَا هَا
 چُنْدَكِرِ رَسْمِ اسْتِ خَوَانْدَنَانِهَا دُرِ فَرِ سَمِ نَسْمِهَا چُنْدِ
 اَوَّلِ خَوَانْدَنَانِ بَارِزِ سُورَةِ فَلِهُوَ اللَّهُ بَرَايِ هَمِّ امُواتِ شَعْبَةِ
 كَرِ بَعْدِ هَمِّ ثَوَابِ بَا وَدَادِ شَوْ كَمَا نَفْلِ بَعْضِ الْعُلَمَاءِ دُرِ
 بَارِزِ سُورَةِ فَلِهُوَ اللَّهُ بِجَهَةِ أَهْلِ بِنِ فَرِ سَمِ نَسْمِهَا كَالْحَالِ دُرِ
 اَوَّلِ كَرِ بَعْدِ نَامِ امُواتِ ثَوَابِ بَارِزِ شَوْ دُرِ سَمِ نَسْمِهَا وَانْدِ

وَدَعَا بِأَهْلِهَا

پس که باعث تخفیف عذاب براهل این قبرستان شود و از برا
 خواننده بعد از آنها حسنه باشد چنانچه از ایه ها قرآن از
 پیغمبر صلی الله علیه و آله مر و سبب کس که بخواند ایه از کتاب
 خداوند در قبرستان از غیر سنانهای مسلمانان عطا کند و از
 خدا ثواب مفتا پیغمبر تسبیح ایه الکرسیه مخصوص و اینست
 صلی الله علیه و آله شده مؤمن که ایه الکرسیه بخواند و ثوابش
 را برای اهل قبور فرار دهد بوسانند و ابرا خداوند پیغمبر هر
 مبنی و بلند کند خدا برای خواننده دو جبه شصت پیغمبر و خل
 کند از هر حرفی مدلی که تسبیح کند برای او ثواب فایده و
 بعضی علماء ایه الکرسیه را از برای دفع معاین نموده اند که
 هنگام مرگ جسد را در قبرستان خوانده شود و او را غافل
 اول تا آخر از حضرت سید الشهداء ارواحنا و ارواح العالمین
 له الفداء روايت شده هر که بخواند وقت دخول در قبرستان
 اللَّهُمَّ رَبِّ هَذِهِ الْأَرْوَاحِ الْفَانِيَةِ وَالْأَجْسَادِ الْبَالِيَةِ وَ
 الْعِظَامِ النَّخْرَةِ الَّتِي خَرَجَتْ مِنَ الدُّنْيَا وَهِيَ بِكَ مُؤَمِّنَةٌ آخِلُ

شده عطا شود و اینست
 تسبیح و تثنی و تکرار
 کلان فایده

تسبیح و تکرار ایه الکرسیه

در دعا کردن ۱۱

عَلَيْهِمْ رَوْحًا مِّنْكَ وَسَلَامًا مِّنِي بِنُورِ خَدَائِدِهَا وَ
 بَشَارَةِ خَلْقِ زَمَانِ أَدَمَ نَاقِيًا مِّنْ حَسَنَةِ مَا دُرُومِهَا زَمَانِ
 مُسْلِمٍ كَلَامِ خَوَاصِّ حُضْرَتِ مَامِ جَعْفَرِ صَادِقٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ رُوِيَ
 شَدِيدٌ كَمَا بِحُضْرَتِ صَادِقٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَرَضَ كَرَمَ زِيَارَتِ أَمْوَآتِ
 كَمِ فَرَمُودِ بَلِي كَفْتُمْ بِحُضْرَتِ مِفْهَمِ مَنَدُوقِي نَزْدَانِهَا مَبْرُومِ فَرَمُودِ
 بَلِي وَاللَّهِ مِفْهَمِ مَنَدُوقِ خُوشَنُ مَنَشُونِ دِشْتِهَا وَاسْمِ مَنِكِرِ نَزْدِ
 شَا كَفْتُمْ چَ بَكُو بَمِ نَزْدِ اشَانِ كَمَا رُوِيَ فَرَمُودِ بَكُو اللَّهُمَّ جَا فِ
 الْأَرْضِ عَنِ جُوبِهِمْ وَصَاعِدِ الْبَلَدِ أَرْوَاحَهُمْ وَلَقِيهِمْ مِنْكَ
 رِضْوَانًا وَاسْكِنْ إِلَيْهِمْ مِنْ رَحْمَتِكَ مَا نَصِلُ بِهِ وَحَدَّثَهُمْ وَ
 نُؤْنِسُ وَحَشَنَهُمْ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ سَيِّدَا اللَّهُمَّ وَلَهُمْ
 مَا نَوَلُوا وَاحْشَرُهُمْ مَعَ مَنْ أَحَبُّوا رَوَيْتُ شَدِيدٌ هَذَا
 اسْتَنْ كَمَا وَقْتُ كَذَشْتُمْ بِفَرَسَانِهَا كَفْتُمْ مَبْرُومِ دِشْتِهَا
 دِشْتِهَا كَفْتُمْ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ كَمَا رِغْبُ
 عِلْمَاءِ مِنْهُ مَوْعُودِ وَصَمِ عَمُودِ وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ
 الْأَخْيَارِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَآتِ نَائِبِ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ بِأَنْبِيَاءِكَ

مَجِيبُ الدَّعَوَاتِ هُمْ بِطَرِيقِ دَعَا خَوِيبَتْ وَأَمَّا أَحْيَاهُ
 خُصُوصِيَّاتُ يَسْ جِنْدِ جِنْدِ اسْتِاقِلْ خَوَانِدَن سُوْدُ
 اَنَا اَنْزَلْنَا هَفْتِ عَرَبِيَّةَ سَرْفِرِ مَوْمِنْ وَمُسْتَحَبَّ اسْتِطَرَفِ
 يَشْتِ فَبِرْ وَبَقِيلَه بَنَشِينْدَ بِاَبَا يَسِينْدَ وَدَسْتِ بَرْدِ وَفَبِرْ
 كَنَارْدِ بَدُونِ اَنَكِهْ وَفَبِرْ يَفِينْدَ وَتَكِبِهْ كَنْدِ وَبِحَوَانْدَكِهْ اَمِنْ
 شُوْدَ اَزْ فَرْعِ بَزْدِكِ رُوْزِ قِيَامَتِ كَمَا فِي الْحَجْرِ وَدُرِّ وَاَبْنِيَّ اسْتِ
 هَرْ كِهْ بِحَوَانْدِ اَبْنِ سُوْرَهْ زَاهَفْتِ عَرَبِيَّةَ سَرْفِرِ بَرَادِ وَ مَوْمِنْ
 خَدَا وَنَدِ مَلَكِي زَا فَرَسْتِنْدَ نَزْدِ فَبِرْ اَوْ وِينُوْسِدَ بَرَايِ اَبْنِ صَبْتِ
 ثَوَابِ اَيْچِهْ اَبْنِ مَلَكِ مَبْكَنْدَ وَوَفِي كِهْ خَدَا اَوْ زَا اَزْ فَبِرْ اَنَكِهْ
 نَكَنْدَنْدَ بَرِ هَوْلِ وَتَرْسِي مَكْرَ اَنَكِهْ خَدَا اَنْ هَوْلِ زَا اَزْ اَوْ بَرِطَرَفِ
 كَنْدِ بَوَاسِطَهْ اَنْ مَلَكِ نَا اَنَكِهْ اَوْ زَا اَدْخِلْ هَشْتِ كَنْدِ وَ
 سُوْرَهْ حَمْدِ وَفَلْ اَعُوْذُ بِرَبِّ النَّاسِ وَفَلْ اَعُوْذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ
 وَفَلْ هُوَ اللهُ وَابْنُ الْكَرْسِيِّ هَرْ يَكُ سَهْ عَرَبِيَّةَ كِهْ اَبْنَاهَا زَانِبِرْ
 مَجْلِسِ عَلَيْهِ الرِّحْمَةُ نَقْلِ نَمُودَهْ خَوَانْدَهْ شُوْدَ سَرْفِرِ مَوْمِنْ
 سَبْمِ دَسْتِ بَرِ فَبِرْ هَنْدَ وَبِكُوْبِدَ اَللّٰهُمَّ اَرْحَمْ عُرْبِيَّةَ وَصَلِّ

برای غرض بجهت مثل بلاوت و آن در و پیر و حق
 نشستن و نشست است که بالای انش و بنشینم که جامه ام
 بسوزد خوشتر است که بالای و بنشینم و پیر و خان با
 و بر و و بنشینم و میان و و بر کردن و دفع این که راهت بخایند
 و لو عصا یا چیزی دیگر میشود و بنقصیل که در مکر و مافات
 نمازد و رساله های علمیه هست چنانکه بالای و
 راه نروند و آنچه هستی است که کام بنه بر و بالای و
 راه برو که هر که مؤمن است از راه و فانی است باید و هر که
 منافق است در دنیا که متکبر و و خجل کرده اند بر خانی که
 راه رفتن در برستان بدون آن مشکل باشد و پیر و
 و غایب کردن ششم خنده کردن و صفه و بر و ابگافا
 و بخاسات الوده کردن **باب اول** در شناختن
 و بر بعضی از علماء و صلحاء و فواید اصفهان بدانکه قبور
 علماء و کاملین و در آن برستان بسیار است و این برستان
 است عظیم الشان و امیر و فضا بسیار در زیارت اهل قبور

در این برستان
 بسیار از
 بزرگان
 و اولاد
 و فواید
 و صلحاء
 و علماء
 و فواید
 و صلحاء
 و علماء
 و فواید
 و صلحاء
 و علماء

ان بر سبیل عموم که برود بسلام و بربارت و مشرف شدن
 در قبرستان و مراجعت نماید هست ولی البته خصوصاً
 آنچه میسر شود فیض آن بیشتر خواهد بود ان شاء الله تعالی
 پس میگوئیم از طرفیل خاجو که بر و آخریل دست است
 چند نفر هست وسط آنها معروفست بقبر پایی که اخوند
 ملا محمد صادوق اردستانی است که از عرفا و اهل ریاضا
 بوده و کرامات از او نقل میکنند و معروفست که او را
 مجلسی از اصفهان بیرون کرده بملاحظه و کان صوبه
 و بعد پشیمان شده و در برگشتن در نیمه فواید منزل کرد
 و وارد شهر شده و بچشم کشف او شب هرزه کی ها اقل
 اصفهان دادند و آخر شب نماز شبگاه آنها را دادند و این
 واقعه تفصیل معروفی دارد القهده علی زاپنها و از جمله
 نواده ها او است عروجی اقا محمد مهدی پاشا شهنشاه
 که از جمله علماء کاملین و فاضلین بود و چنانچه ولد
 صالح انمروجی اقای اقا شیخ عبدالصالح که فاضل از علماء

تاریخ
 قریب
 کجای

در کتب معتبره
 از ایام طاهران
 قبله و در هفتاد و یک
 علم سترگ بود
 و در سنه ۱۱۴۰
 در ایام اصفهان
 به دست اندر تمام
 در گذشت
 در شهر اصفهان
 اصفهان و اصفهان از
 مهران و زکریا و از
 در مسطر است
 در کتب معتبره
 اصول التین

بر د است نفل نموده و اظهار تجدد هم از خوانند ملا نحت
 نمود با جمله ظاهر حسن حال و است و غیر مجرم مبرنا نحت
 سبب دارد سنانی که هم عالم و هم شاعر ممتاز بود جنبان
 است و پایوی گفتن برای است که چون هیکل و پل و افع
 از کثرت استعمال با ممتاز است فری لفظ پل به پای و عید با
 انشبا ها پل را بگو گفته اند و الحال که زمان ما است و
 بگو شده با برای است که گویند بنده شده که هر که سر
 و فرا و فاخته بخواند با همان شب با آن هفت بیلوم سندان
 اسم سنا بقادر باره صاحب عجا بود که بعد از کرا و ممتاز
 و بعضی همین ملاحظه حجت مکتبند از فاخته خوانند و کن
 مقامات مختلف است که اگر از الواط کیست ناست که است
 و متحکه قرار دهند مخفی فاخته خواندن و رفتن بهتر است
 بعد از آن بالا نمرود در خیابان بالایی پل نرسیده
 نحت فولاد دستان است تکبیرا فاخته کاظم و اله است
 که از جمله شعرا و اهل کمال است و از علوم حکیم ربط

این کتاب
 در کتابخانه
 مجلس شورای
 اسلامی
 تهران
 ثبت شده است
 شماره ثبت
 ۱۳۵۷/۱۰۰/۱۰۰

داشته در زمان خاقان مغفور فتحعلی شاه بوده و خیلی پیر
 شده که نزد خاقان محترم بوده و معروفست بسلبقه و
 نظافت که گویند زغال اش سرفلبان دامپشیده و غیر این
 از کارها غریب و وضع تکیه و سنک فیر که خودش انتخاب
 کرده شاهد است بر آن و اکفام میکنیم بر نوشتن آنچه خود
 بر سنک فیر خود بخط تعلیق خوش نوشته که هم بیان فضل
 اوست و هم موعظه و هم اسانی خواندن و نوشته است
 بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَا يَبْقَى لَهُ وَجْهَةٌ
 وَلَا يَدُومُ إِلَّا مُلْكُهُ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ
 أَمَا بَعْدُ فَهَذَا عَرَفَتَنِي وَأَنَا تُرَابٌ أَقْدَامِ الْعُلَمَاءِ وَالْحُكَمَاءِ
 وَالْعُرَفَاءِ الَّذِينَ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ وَالْفَصْحَاءُ
 وَالْبُلَغَاءُ الْعِدَّةُ وَالشُّعْرَاءُ الَّذِينَ قَدَّحَ فِيهِمْ إِنْ يَشَاءُ اللَّهُ كُنُوزًا
 تَحْتَ الْعَرْشِ مَعَانِيهَا السِّتَةُ الشُّعْرَاءُ وَهَذَا عَنِ قَدَّحٍ
 وَأَعْيَضَادٍ أَنَّ اللَّهَ تَعَالَى وَاحِدُ الذَّاتِ ظَاهِرٌ فِي الذَّوَاتِ
 وَقُلْتُ فِيهِ أَيْ حِشْمِ خُرد عَاجِز از دَنبَلِ ذَاتِ فِي پَنَهَانِ

نعم اذ ينهان بالبن همداني وان محمدا صلى الله عليه
 واله رسوله وان الائمة الاثني عشر وصيائه وان ما جاء به
 النبي صلى الله عليه واله حق وانا المستغفر في بخار معرفته
 الله العزيز بحب قلبي واقول بفرحواهم نحوهم رخصت
 كرامتان خواهي در محبت بروم بنددوها بلا مكشاة
 بامعشر الناس اوصيكم بترك اللذات وحب الشهوات لا في
 عشت في الدنيا بالراحة والفحامة بحب حصلت لي هبات
 اللذة والعزة وغافبة الآخر وجدت راحة الماء وعزها
 ذلك وتلقى من الاخوان المؤمنين وترجو امر الا خلا
 الصادقين اذا مرر على هذا المصعب اسروني بقرائة الفاتحة
 ولا يتشوبني بدعاء اللاتحة لا في مجرم ومشتا وبنات
 الله المتعال وكنا قال النبي صلى الله عليه واله من كتب
 بسم الله الرحمن الرحيم دخلني الجنة بعبر حساب كنت
 بيك في مريض الموت وانا عبد كاظم المخلص في الاصفاء
 ١٢٢٩ اقول في عباراته خدشات لكنها كاشفة عن صدق

و حسن حاله و مقابل این تکیه دست چپ در همین خیابان
 تکیه فاضل سراسیمه که الحال و بیان و خرابیت و او مرحوم
 اخوند ملا محمد بن عبدالفتاح ^{بن} کابنی که از علماء و فضلاء
 کاملین بوده صاحب کتابها خوب کتاب سقیفه ^{فقه} النجاه در
 خصوص در ادامه کتاب ضیاء القلوب فارسی و امامت
 رساله اثبات الصانع القدیم بالبرهان ^{الناطع} القوم و رساله
 در اینکه نماز جمعه واجب می باشد و رساله در رد اخوند ملا
 عبداللہ ثونی که حرام دانسته و رساله در اجماع و خبر واحد
 رساله در حکم دین ساه پیش از ظهر که این روز از ماه پیش
 است یا بعد و حاشیه بر اثبات الاحکام از دیلی و حواشی
 بر معالم و مدارک و ذخیره و شرح لمعه و غیرها و از سایر
 اخوند ملا محمد باقر سبزواری ^{علی} اعلی الله مقامه که جده الله
 شیخ الاسلامیه صفهان که در مدرسه میرزا جو ^{خمس} و در مشهد
 مقدس مدفون میباشد و از محققین کاملین مشهورین
 علما بوده و از فاضل سراسیمه که اخوند ملا ^{علی} سبزواری است

بعضی کرامات نقل میشود و از آنجمله اینکه در سفر عسکرات
غالبات شخصی را در بین راه میدیده که جلو جوانان و راه
میروند و در منزل او را نمی داند بعد از بعضی اهل قافله می رسد
این کسست بعضی گویند که بمنزل که می رسد چیزی از طعام ما
بر میدارد و بعد نمی بینیم او را نادیده راه می روند و عجبش زیادتر
شده این دفعه در بین راه همین که حاضر میشود و اخوندان
میکنند می بینند پاهای او و زمین نیست خوف غایب
او میشود بعد او را طلبیده احوال می پرسد او گوید مرده
از جنم با خدا میهد کرده ام که اگر از بلیه عظیمه که بود هرگاه
نجات یابم پیاده در کتاب یکی از علمای شیعه بنیاد حسین
علیه السلام مشرف شوم شما که مسافر شدید غنیمت دانسته
امدین خواند از حکایت طعام پرسیده که از قافله بر میدارد
با آنکه خوراک او این بخوندست گفته بفرآء قافله میدهم
اخواند فرمودند طعام شاجن چیست گفت هرگاه شخص
خوش صورت و پاکیزه اندامی از انسان ببینیم او را بسینه خود

و بیوکشدند او فوت نمیکردیم مثل ادعای بطعام و شراب نیز
 هر وقت را بنده ما اثر خط دماغ و وحشت سینه و سینه پید
 از اثر مستحقی است علاج او این است قدر آب سداب اگر
 با ستر که باشد بهر است گرفته فطره از او در دماغ او چکانند
 شود ان جی میبرد و او خوب میشود باذن خدا بخوند گویند
 زمانی گذشت و اتفاق افتاد در بعضی منزلها شخص مخمر
 خیلی اکرام و حرمت بنامه بود این جی آمد نزد من و گفت بگو
 این صاحب منزل برای مهتابا خروس سفید خود را که در خانه
 دارد بکشد پس خواهش کردیم و او گفت که عقیقش کزیه
 و ناله در خانه بلند شد و خودش آمدن عکین و گفت خروس را
 که کشیم یکی از دخترها شبه جنونی غار را و شده افتاد
 غش کرد و ما در علاج او چیزی نماند کفتم من ترس زای خرس
 صریح بود من است بعد کفتم که سداب بنامه بیاورد بماند
 کردم و فطره از آن مذاب سوراخ دماغ او چکانند و خوا
 صفت و ساله و شبید ناله شخصی را که در دماغ او میزند و

فقه و اصول و غیرها و در کتب بود خلی تمت در علم
 کتب کما کتابها نوشته جامع السعاده رساله عمليه فارسی
 که خلی فائده دارد در عنوان الاملین حاشیه بر قوانین انوار
 الرهاض حاشیه بر شرح کبرجته الما و که منظومه فقه است
 صد هزار شعر عروه الوثقی فقه استدلالی غایه القصود
 اصول مفصل انبیر المله بن درکامان کبره خلی جمع کرده
 منظومه عربی در مصیبت چند قطعه و غیر ذلک و ثبات
 او در سنه هزار و دویست و هشتاد و هشت بود و آنچه
 در بالا ای و بر نوشته است باشد اتمام کرامت که خلی اصفهان
 سخت شد و کندم بلکه ازین بکین بکثومان رسید و کرامت
 و محطی از دو سال بخا و ز شد خداوند حفظ بفرمایند
 بلاد را از اینگونه بلاها و امثالها و انحرافها و انحرافها خود را
 وقف با وصیت بوقف نمود چون اولاد داشت اما که
 داشت معین نموده کتب خود را نوشته و وقف نمایند و از
 چاه اشتهاء داشتند بالاسر و برانم و برانم و برانم

بذیع در باب امامی است که واقعا بدیع الزمان بود در کمال
 فضل و وضع پاکیزه کی و استغنا و در دو مسجد طرفین بازار
 و در هر یک از این امام اقامت می نمود خواص و مقدسین حتی
 از محلات بعیده حاضر همه صبح و شبها بقطبیل منبر و مسائلا
 و و اعظم خلی سهروردان و پرفائده خلی شوخها مملو
 در منبر و غیر منبر داشت طبع شعر خوبی اطلاع و حفظ نای
 در اشعار و نوارنج و اخبار و مدرّس هندسه نماورد بود
 مخصوصا در قوانین و شرح لمعه است و شرح کبیر و فرائد
 مناجرات اندر پیش می نمود اغلب فضلاء عصر که اصفهان امده
 از شاگردان ایشانند خواهی بر قوانین نوشتند اجزائی در رفع
 در خارج و مفاسد غیران و در حسن خلق و اخلاق کامله متنا
 از شاگردان مرحوم اقامت سید محمد شهبازی و مرحوم حاجی
 ملا حسن علی و مرحوم حاجی شیخ محمد باقر و مجاز از حاجی و
 شیخ و دیگران از علماء وفات او شد و در طرف راست
 مقابل ابن نکتہ قدسنا لا نرکتہ مرحوم حاجی محمد جعفر آبادی

از شاگردان سید محمد شهبازی
 و مرحوم حاجی شیخ محمد باقر
 و مجاز از حاجی و
 ملا حسن علی و
 مرحوم حاجی شیخ محمد باقر
 و دیگران از علماء

که تکیه مرغوبی است خوش وضع و منزلت از غیر مرحوم حاجی
 آبادی در وسط کنبه است و این مرحوم از شاگردان مرحوم
 حجة الاسلام حاجی سید محمد باقر بوده که همراه ان مرحوم بمکه
 مشرف شده و خودش عالمی محقق و بسیار بزرگ و دانا و نابغه
 مخصوص در مرافعات و تمام کردن آنها و رساله علمیه نوشته و
 مفید بن هم داشته و معروفست که قرار او ثبت امور از آن کفایت
 نزد او میشده بود که من بعدا شنیدم کار نشود چنانچه در
 این زمان هم بعضی به این طریق گفتا می نمایند و مدعی در
 اصفهان و امام مسجد که برای او و با اسم او بنا شده و مسجد
 خوش وضعی است و مزاجهای شهر بن از ان مرحوم معروفست
 شوخیها و خوش صحبتها بسیار داشته نظیرا قاجال خواندگار
 و گاهها فاضلان نوشته بکی نفود المسائل است در فقه استدلالت
 که مملعت است یعنی فارسی و عربی با هم است کتابها در اصول
 رساله حقایق در محل نزاع حقایق شرح مجرب الکللام شرح
 دروس فقه جعفری سوال و جواب غیر اینها و کفایت مرحوم

حاجی شسته ماد ماریخ اللهم نور مضجعه و دوپیر داشت
 اقا عبد الجواد که در مسجد که باسم خود مرحوم حاجی محمد جعفر
 است در محله جماله کلامت داشت و در سفر عثبات غا
 نمود و دیگری آقای حاجی اعطاء الله مرحوم که هرگز دارسته
 و از دنیا گذشته مجاور نجف اشرف و با وجود بسیار مرید و
 طالب راضیهان اقبال بامدن نکرده اقام طاعون نجف طاعون
 وفات نمود هر دو در واد السلام قریب بمقام صاحب علیه
 مدفونند و در این نکته فضلاء و صلحا و معروفین جامعین
 مدفونند من جمله شیخ حسن واعظ صاحب کتاب منتخبه اخبا
 طرف پائین پای حاجی در ابوان و مرحوم اقا عبد الحسین پیر
 مرحوم اقا محمد مهک پاشنه طلای بزرگ که از اولاد اخوند ملا
 محمد صادق اردستانی که ذکر شد بود و از فضلاء بود در اصفهان
 وفات نمود در خلوت پشت سر که حوض خانه در او است در
 ابوانچه رو بقبله است و اثر قبری ندارد و اخوند ملا عبد الله
 خوانسار که از روضه خوانها معروف و در اقام غاشور و فاش

یافت و در حال شدت مرض ترك ذكر مصیبت نمود و فرمود
 ایوان جلو کند جلوس و فرمود حاجی ماده نارنج او این است
 با حسنی گفت و پس دم در کشید تا نکیه حاجی محمد جعفر که
 بیرون میائی مقابل آن بالای نکیه اقامت مستبد محمد غار محمد
 است فرمود مرحوم اقامت مستبد ترك در اینجا است و آن مرحوم
 جماعت مسجد شاه اصفهان بوده و کسانی که ایشان را دیده اند
 از متبرین یاد داشت و اخلاص نام بایشان دارند که از افضل علم
 فضل و تقوی و دیانت بوده بلکه معروفست فاضل خواندن
 سر و بر او بجهت دفع بعضی امراض مجربست و لذا و هم فعلا از حله
 فضلاء و امام جماعت حله نلو اسکا دست از پشت سر قبر
 اقامت مستبد که طرف دست چپ زاده است و بلبان آزار
 مستبد بنام نکیه مرحوم امیرزا ابوالعالی که اصفهان که مرحوم
 حاجی کلانای اعلی الله مقامها بود و مراتب همد و تقوی
 و اخلاق کامله و گوشه نشینی و کثرت اشتغال بکار در علم و
 و نوشتن کتب علمیه و بیشتر از آنست که در این مختصر گفته شد

بالای نکیه مستبد
 حاجی ماده نارنج
 در قفس نکیه مستبد
 مرحوم اقامت مستبد
 الفقار و تقوی
 است حاجی محمد غار
 جماعت مسجد شاه
 منقول امام مسجد
 حاجی ماده نارنج
 او بر کتب بود و
 خواص طایفه و
 مجاوران و انصار
 رؤساء شاکر
 مرحوم حاجی و ملا
 مستبد بنام نکیه

انمرحوم مصداق حدیث چهارین و عینیه که عرض کردند
 مَنْ نَجَّالِیْسٍ بَاکِهٍ فَجَالِیْسٌ کُنِمْ فَرَمُودَ مَنْ یُبْکِرُکُمْ اللهُ رُؤُوبَهُ
 وَبَرِیْدُکُمْ فِی الْعِلْمِ مَنْطِقُهُ وَبَرِیْعِیْکُمْ فِی الْآخِرَةِ عَمَلُهُ یعنی کسی
 دیدار او شمار اینا د خدا اندازد و گفتا او در علم شما افزاید
 و کردار او شمار از اغب مابل با خرت نماید حالات انمرحوم
 بهمین وصفها بود صحبت مؤعظه و علم دقایق اخلاق و خلاص
 را ملاحظه میفرمودند و گفتند از حالات خود را در آخر شمار
 و در سأل زبانت عامه ثورا و غیرها نوشته اند اجمال آنکه بعد
 از فوت حاجی صغیر بود و با بعد توجه نام بزرگتران بزحمت
 العاده بعد از قابلیت مشغول تحصیل خدمت مرحوم امیر
 حسن مددش شده و امر کردن و زندگانی او هم بسختی بوده
 من حیث لا یجشبه ان جانب پادشاه و طیفه فی از مرحو حاجی
 در حق ایشان به توسط بقلب شاه افناد که شاه وقتی پیش
 از ولد عالمی از حاجی نمود ذکر انمرحوم شده مقرر کردند و
 تمام سالها همه اوقات را بفرمان و نوشتن مشغول بوده و چون در

و فغان از او بود
 از مرحو افاقیه
 محبتا فیه فغان
 کردند و ضایع
 ایشانند که فضا
 ایشان نموده
 انکه غم از ایشان
 این کتاب از ایشان
 شده و فانی او
 و

در ذکر حال مصنف

۹۴

تمام فکر میسر کرد در ریختن آن آمده نوشته باز مراجعت به
 کربخانه میموده تا آنکه از کثرت فکر بخصوص در اصول و ضعف
 قلب مبتلا شده که تا آخر عمر مبتلا بوده که خواهی دید چنانچه
 از آن مرحوم از خواجگان که در حق او دیده شده و مرزات که کشید
 و بیایانانی که مرحوم حاجی کرنا بی در حق او در طفولیت و نمو
 بفهمند رجوع بآنچه خود نوشته اند نماید و کتاب رساله ها
 آن مرحوم بسیار است در اصول و بشارات در سجد مجاوز
 از صد و بیست هزار بیت رساله چهل و شش مطلق و بیست و یک
 رساله مختصر نیز در چهل و شش رساله شک در جزئی و شرطه
 رساله در مبایین رساله در فرق ما بین شک در تکلیف
 و مکلف به رساله بقاء موضوع در استحضار رساله نثار
 استحضار بین رساله نثار رضا احکام استحضار و اصل صحت عقد
 رساله نثار رضا استحضار و بد رساله بقاء بر تقلید رساله در
 اینکه اصل در استعمال حقیقت است یا اعم از حقیقت و مجاز
 رساله در دلالت هفتاد و نوار و در علم رجال رساله در

علم رجال رساله در اصحاب اجماع رساله نفاذ طریقی که بنیان
 جبهه مختصری است رساله تصحیح غیر رساله های در نجاشه
 و در محمد بن مسلم الحسن اول سند کافی و در ابی داود و حسن بن
 محمد و محمد بن ابی عبد الله و علی بن محمد و محمد بن زیاد و معویه
 بن شریح و حماد بن عثمان و محمد بن الفضل و محمد بن سنان
 و علی بن الحکم و ابی بکر خضری و محمد بن فیس و رساله در تزکیه
 اهل رجال در رساله در نفس بر عسکری و رساله در علی بن
 سند رساله در حصن عیث و سلمان بن داود و فائیم
 محمد و رساله در روایات ابی حمزه رساله در تحقیق حال ابی
 عضائری رساله در احوال شیخ های رساله در احوال اقا
 خوانسار و فوائد رجاله در تکریر از مذکورات و در تفهیم
 از وضو در شرح کفایه رساله در نیت رساله وجوب نیت
 غیر طهارات ثلث مفصل و مختار رساله در ماه و رساله
 نماز در حجام و وقف که غیر اهل تصرف کنند رساله در مفطرت
 فلان رساله در اشراط رجوع بکفایه در رجوع رساله در سنج

عبادت رساله شرط ضمن العقد رساله معاطاة رساله انشراح
 رساله در صورتی رساله نداوی بمسکر رساله در غنایه نام
 رساله در عصر غنی نام شرح خطبه شفقیه رساله اسنخار
 بفران رساله زیارت عاشورا رساله تربی رساله رساله صحیفه
 رساله جبر و تفویض رساله شبهه استنزام و شبهه حیاتیه
 و شبهه محل مشکوک بر غالب رساله درجه نفی و اغایله
 و در نفس ارجائی با حوائش بر فران و مجموعه فریب سی هزار
 بیت و خطبه ها که از فران تالیف نموده و مجموعه در اشعار
 خوب عرب بنام هزار بیت و رساله فارسیه را احوال انسانی
 و مختصر در علم حسا از تکبیر ابی اله الممالا که برین
 الی طرف چپ یا بین جزستان از میان جماده رو با سارا در
 مبرود یعنی زبان زمین گویند حضرت امام حسن کبلی
 امده این زمین با او تکلم کرده بود جادو میکنند پس آن
 حضرت شیخی از قول او رساله دران منزل کرده که در او
 اثر نکند و باین مناسبت از فرستان از آن می دانند

در ذکر افاقیه
 در ذکر افاقیه
 در ذکر افاقیه
 در ذکر افاقیه
 در ذکر افاقیه

امدك حضرت باصنعا ن محل ناملا است اكره بعضا ز علماء
 ورو حضرت را بكمه نك كذا زدها ن صفا نك و غير ان را
 نقل نموده اند و در انجا غار نى است و در ميان ان غار ن قبر
 است كو بنده قبر پو شع پيغمبر است و در جنب اطا فى كه قبر پو شع
 است كنبدى است كه مرحوم امير **محل حسن نجفى** در
 انجا است ان مرحوم هشتاد و يك سال عمر كرد سنه ^{۱۳۱۷} هزار و ^{سصد}
 و هفده وفات نمود صاحب نسب نالى است پدش مرحوم امجد
 على نجفى فقيه مطلق كه ذكر خالاش ميان جدش اقا با فر هزار جوب
 كه اقاى مطلق ذكر بلا اول او بوده و بعد اقاى هبه نانى و استا
 ميرزاى هبه نى است كه مرحوم ميرزاى هبه نى بلا حظه استا زادى
 نسخ اصل فوائى را براى اقا محمد على فرشتا كه فعلا نزد ابن
 خانواده است و ماد را ميرزا محمد حسن دختر ميرزا محمد با فر نواب
 كه ستمپ و زار نا محمد خان و فتحعلى شاه داشته و از علماء و حكما
 بوده و شرح نهج البلاغه فارسى با تحقيق و تفسير و ان مخصوص
 نوشته و كو بنده سند و خانم روى امير المؤمنين عليه السلام از

كه چنانچه نقل است مرتب بچهار عنوان قصه و احكام و مواظبت و معارف

بجانب محمد خان و برده بلیغانه مرحوم میرزا محمد حسن از شاکر
 صلاح جوهر و صاحب بنوا بظ و مرحوم شیخ مرتضی بود و قد
 از طهارت و اعتسوط و منقح نوشته حاشیه بر فوائدها دارند
 و بواسطه بر فصول دارند از اجزای در اصول و فقه دارند رساله
 در زیارت عاشورا در آراء از عمر بن ابیسان بر نوشتن کلیه
 در تفسیر و اثبات تقوی و مراتب تقوی بود و تمام نشدند
 و همچنین ترمیم از فقهات امتناع از چیزی که بگوشه در او باشد
 و عدم ملاحظه از ایجاب و اذعان تمام عند الخواصر العوا
 مسلم بود و مرحوم ابی الله میرزا شیراز که اعتماد نامی باور داشت
 که اقل اصنافها موقوف از او سؤال نمود بکه رجوع کنند
 فرمودند میرزا محمد حسن بخنی و جمعی از اوصاف نقل را از
 مضمودند و اما مسیحی و الفقا و شفق و در بر و ضعیف
 و جواب استفتاءات که میخواهند استفتاء از او در جواب
 نمی نوشتند چنان متعین و کمال بر جوع و در وقت منکر و نادر
 لسلک الارض که برگردان دارد فیستاد است و در جبهه

طریقه میرزا محمد خباز که در اجتهاد کزده بوده و رساله در
تفصیل معراج و رساله در میراث و رساله علمیه در عبادات
و رساله در خصوص خیر و زکوة و رساله در فضا و شهادت
و غیر اینها و این بزرگوار از اهل زمین و تقوی و ریاضت شاقه و
تجرب و نماز شب و حالات خوش چنانچه از رساله نماز شب او
میبوان فهمید و فعلا هم اولاد او از جمله علماء و ائمه جماعه
اصفهان هستند اما مت مسجد علی بابا افاضت و وفات
او در سنه هزار و دویست و سی و دو واقع شده و در قریب
ان مرحوم و اولاد و اخاد او که از علماء با ائمه جماعت بودند
میشناختند ما نیز مرحوم اخوند ملا عبد الله اچیه ولد ابنا
که طرف بنا لا سرفراز مرحوم است با فدی فاصله و دیگر
از این سلسله بعد از آن طرف پاپین پامی نیز خوانند
علی اکبر فاصله کی و نیز سکو دینیه که در او طایفه طایفه
نیز مرحوم اخوند ملا اسمعیل خاجوئی است و این بزرگوار
حبلی جلیل الشان و ذارای مقامات بلند از علم و عمل و در

منه في كل يوم

استندادان زبانترا و در داشتند حاجت در امکان
 از اهل ایمان اعتماد دارند اصل ایشان از مازندان و در
 محله خاجوا صفهان بوقطن نموده عالمی محقق و کامل در حکمت
 و کلام و فقه و اصول بلکه مطلق معقول و منقول جللی بالذات
 و فهم و عقل کامل و بآن همه در دنیا و حسن خلق و تواضع
 و مستجاب الدعوه و در پیش پادشاه و اعیان محترم و عظم
 حتی آنکه نادشاه در میان علماء از زمان ابن بزرگوار ^{جل}
 احترام می نموده و فرماید ایشان را قبول متکبر و عجزه بجهت
 ترک دنیا و فاعل کردن و چشم از همه خلق پوشیدن بود
 است و در زمان خلیفه افغان و گرفتاری اهل صفهان و آن
 واقعه عظیمه مبتلی شده و گرفتار صدمات از بدن و حبس شدن
 و مال او را بردن و این قدر خود فرمود که بجهت الله عرض کردند
 و ایمان و نقص اهل و اولاد و خویشان و باقی ماندند در آن
 زمان که همه ایشان را در مسلمانان صفهان بیاد رفته نعوذ بالله
 بالآخره بجهت سخی صفهان بخوانون آباد و فرسخی صفهان

منزل نموده که انجا اسود بوده و اگر بعد از وقوعه افغان بانی
 ثمانده بود شاید این می از او نمی ماندند این همه کالات و آن
 بزرگوار گاهای خوب رساله های مغوب دارد شرح ^{بعین} ز
 شرح مدارك فوائد رجال جامع لشنات در مفردات ^{شبه} خا
 اربعین شیخ بهائی حاشیه ایات الاحکام از دبلی هدایه
 الفوائد در معارف رساله امامت رساله حرمة غنا در رد او
 سلا محله با فرسب زوار رساله فارسیه رد بر صوفیه و رساله
 در مالایم منه الصلوة و رساله رضاع در رد میرزا ^{لنا} مادی
 در تفصیل عین نوروز که چه روزی است و رساله انطال
 زمان و هوو شرح دعا صبا و رساله در فضل اولاد فاطمه
 سلام الله علیها و اینکه نسب شریف که از مادی در منسب بان
 حضرت باشد در این فضیلت داخل است و خودان بزرگوار
 خلی اخلاص و محبت بسادات فاطمه داشته و رساله هائ
 دیگر هم دارد گفته اند بعد صد و پنجاه کتاب رساله است
 و کرامات دینی و مقامات بلند از ان بزرگوار در معرفت و

منعقول است و بسیار از کاملین از علماء از شاگردان ایشان
 بوده مثل اخوند ملا مهدی نراقی و آقا محمد بید آباد و آقا میرزا
 ابوالقاسم مدرس اصفهانی و ملا محراب حکیم مآده ناریج او
 عتبات عالیات منهد گردید و در حوزت و اطراف تبریز خوانند
 نیز بنور علماء و صلحاء بسیار است و از اینجا بالامبر و میرزا
 میرزا فاضل هندک که فاضلان هم میگویند سکونت
 و دو فرزند را الای است که سنت راست بالای سراجها
 کرده اند بیرون سنت سپا و در توان سنت عزم کار کرده
 اند و غیره و میرزا فاضل هندک است و اسم آن بزرگوار محمد بن
 تاج الدین حسن اصل اصفهانی است که علماء هم تعبیر میکنند
 در کتابها به فاضل اصفهانی در اوایل امر در بلاد هند نشو و نما
 نموده و مخالفین را در مباحثات ملزم نموده به فاضل هند
 ملقب شده و از شاگردان مجلس بوده و در اوایل امر در ولایت
 بوده و گویند شاه سلطان حسین برای تعلیم مسائل حرعیه
 بالغی خواسته گویا مجلس او را معین نمود و فی حینش را گفته

وَمِنْهُمْ مَنْ يَخُفُّهُمْ فِتْنَةُ الْيَهُودِ وَالنَّصَارَةِ وَقُلُوبُهُمْ مُجَمَّعَةٌ بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ

بپروان آمد بعد گفته این وقت بالغ شدم نرسید چشتم
 باینها بپند و پند بزرگوارا و ناج الدین حسن از جمله علماء
 کاملین و استفا فاضل بود و اصل او را بعضی فلا و دجانی و
 بعضی رویداشته نوشته اند و جعش هم ممکن است فاضل کما
 ها خوب است در کشف اللثام در فقه که شرح بر قواعد علام
 است در اولش اظهار نموده که از تحصیل معفو و منقول
 فارغ شد و هنوز سپرده سالم تمام نبود مناجات السویه در
 شرح بر اربعه کتاب شرح فضیله خبری و ملخص الملخص
 و شرح آن رساله کلید بهشت در اصول دین تلخیص شفاء
 در حکمت شرح عوامل نفسیه و زبده در اصول دین و خوار
 البدیع فی اصول الشریعه و غیر اینها و کالات و مقامات این
 بزرگوار مشهور است و مؤمنین مخصوصا بجهت برآمدن
 حاجت بسر ویزا و زیارت میروند و توسل میجویند باین باشد
 که بعضی از مؤمنین شجره فواید میروند و بعضی زیارت فاضل
 و اکثاف زیارتشان بزرگوار نمود بمزار مبارک و غیره و ندکه او را

ع
 فلا و دجانی
 عتیب پل فدرکان
 است که فریب
 هفت شرح بالاء
 امضیان
 م

اَقَمِ اَزْمَهٗ مُبْدِئَتِ دَوَاقِفِ اَنْ بَرُوکُو اَرْدُرْ مَآهٗ وَ مَضَّانِ سَنَدِ
هَزار و صد و سی و هفت و بعضی سی و یک گفته اند و در ^{نفس}

اول درست ثر باشد که در زمان غلبه افغان در اصفهان
وفات نمود باشد و اگر پیش تر بود فیروزی باید دستگاه و عیال
داشتنه باشد و در همین سنه بزرگان جنبه کان شاه سلطان
حسین را افغان کشت و خودش را هم حبس نموده و نگاهداشته

ناد و صد و چهل شهیدش کردند و جاور و غیر فاضل و غیر حاکم
ملا محسن نایبی است که از اهل علم و نفوی بوده و شوهر

همشیره حاجی کرنا ہے اعلیٰ اللہ مقامہ بودہ و بکوفت امامہ
مسجد حکیم زابا واکذار نمودہ و مؤمنین و معتقدین بسیار

باب واعتماد داشتن و این هم از آثار بجلالت است که با قاضی
کفایت فرین و هم عنوان شده و پیری در است اسم او اقا علی رضا

عجاور عیبات غالباًت کہ اغلب سستہ خواہا صافہ مؤثرہ
کہ جتنا حاجی میرزا حسین نور کا از علماء متبعین عصر و آن

مخصوص بن حضرت حجۃ الاسلام ابۃ اللہ حاجی میرزا حسن شیرازی

اعلی الله مقامه که مجتهد المذهب و رئیس الملک در این ماه بودند
 بوده است در کتاب فی السّلام که در روایا نوشته و کتاب پر
 فائده است واسطه نقل اما علیه هذا مرحوم است و از اهل
 زهد و ریاضت و مواظبت اعمال و عبادات در آن عبادت
 در کربلا و فات نمود و مدفون شد بعد طرف پائین پای ضرب
 فاضل متصل بکوفه افا میر محمد حسین است که بزرگ
 مرحوم اقامت رسید حسن مدرس است و او نیز از علما و فضلاء
 و ائمه جماعت و محل اعتماد خلق بوده و هست فلک جلوتر
 سکونت نبوده است در آن فخر حاجی سید یوسف
 خراسانی از علما و ائمه جماعت در اصفهان که فعلا هم
 مسجد جارجی و مسجد حاجی رضا با اولاد او است و جلوتر
 فخر فاضلان فلک فاضله فخر حاجی میرزا علی نقی زنجانی
 است که از علما اصفهان و امام جماعت در مسجد خاوری
 که با شرف خود ایشان نیز میگویند و صاحب رتبه و تالیفات
 فعلا هم امامت مسجد با اولاد و اخوان انجمن است بعد

و نیز او است بنظر شیخ نوشته و از بزرگواران و از قاده و از دنیا
 گشته ها کامل و عالم و فاضل و امام مسجد علی بود گویند
 هنرمند و سخن پران خود از بازار و بکرینه و قنات کتار
 محراب بکند از دهن بعد بخانه میرد و بنا و وضع ضرکال موطن
 در آداب شریعت داشته از بی اعتنائی های او بدینا وضعی
 غریب نقل میکنند گویند و فی پادشاه اقامت خان قاجار
 بدینا و میرفته نوکرها دیده بودند میرزا از بیرون میاید
 در حالتی که زهر جامه بالباسد بکر خود را برده شسته و سر
 چوبی کرده که بمشکد و میاید نوی خانه و از اینگونه زند
 خیلی از او واقع شده و از مردم مان عارف و بزرگ اظهار کمال
 اعتقاد بان بزرگوار شده و میشود از اینجا از نگه میرزا رفعا
 قدک پائین عمارت چهار طاقی است در میان آن و در روم
 افاسید محکم کتاب فروش مشهور میان عمارت که از جمله
 علماء و فضلاء اصفهان و بسیار معتبرشان بود و نیز مرحوم اف
 میر محمد صادق ولد او که ملقب بکاتب فروش مشهور شده و از

جمله فقها ممتازین اصنفهان بودند و نزد علماء اصنفهان بفتا
 معروف بودند و در کوشه کبر و مشغول تحصیل و مطالعه و تدوین
 و اهل نهج و عبادت بودند شاگردان ایشان در اصنفهان
 فعلا بسیارند و غیر نیز در زمان سلطه خواندن مدتی شرح
 خدمت ایشان میخوااندم و نوشته جات خوب و تفرقه در وفه
 دارند بعد از آن بزرگوار که جلوتکبه میرزا و فیغامیر سید بکیر
 بابا امرکن الدین که کنبد ترک ترک دارند
 نوی کنندان دستچپ در اینان فیرا بارکن است و او از
 فضلاء و عرفا بوده مرحوم حاج میرزا بیاض اعتماد را می یابد
 مخصوصا بزرگوار و مبرقه و اخوند ملا محمد باقی مجلسی و شیخ
 بهائی هم انظار بجلالت شان از او نموده که اخوند نقل نموده
 با شیخ بهائی بر سر و بر او رفیم شیخ بهائی بمن فرمودند که
 چه گفت عرض کردم چیزی نفهمیدم فرمودند خیر فایده مرا
 دادند و این مطلب را خوانند و شرح مشیخه را بشنوند و آنچه
 ذکر شد اجمال از واقع است و لی بعضی از علماء او راست

باب امرکن الدین
 در کوشه کبر و مشغول
 تحصیل و مطالعه و تدوین
 و اهل نهج و عبادت
 بودند شاگردان ایشان
 در اصنفهان فعلا بسیارند
 و غیر نیز در زمان سلطه
 خواندن مدتی شرح
 خدمت ایشان میخوااندم
 و نوشته جات خوب و تفرقه
 در وفه دارند بعد از آن
 بزرگوار که جلوتکبه
 میرزا و فیغامیر سید
 بکیر بابا امرکن الدین
 که کنبد ترک ترک دارند

و سؤقت دانسته و با شریعتی بر حق و صحتی الدین نوشته و
 جنتی از علما و عجمی الدین را از فساد و شمرده اند و از بعض
 کلمات شیخ هبانی بجهت عجمی الدین نیز مستفاد میشود علی کل
 حال مناسب است که وزارت بابا بر حیا و آری شیعی و کامل
 بودن بملاحظه اخبار و اعتماد بعضی علماء بشود و در این
 بیرون جلو کنند کار دیوار طرف راست و نیز فرجوا خود ملا
 ستر نایبی است که حرکت زامید بود در مدرسه نماورد
 داشته در لباس خود کلاهت پیشت صوف منکر و نوی
 اظهار اندک کند داشته که ز پر او مرفه و شب بیدار و
 خیلی بدین باب استابود در علم حکمت و مخصوص در ریاضی
 با اطلاع بلکه مستط بوده خیلی از بزرگان اصفهان مرید او
 بوده اند و اعنائی نمیکرده بعضی از مؤلفان بکس فائدا
 درباره او نقل میکنند و اعتماد دارند از نگه بابا رکن که
 بیرونای دشت چپ فاند یابن رنگی و ادر شا
 مزاده است و نگه شیخ محمد بن محمد منکر و نگه خواجه

به دران جامع از علماء و کما سلفین مدفونند در عمارت میا
 نگه وسط از بزم شاهزاده است که دایه سیف الدین
 بوده و بر روی صحن او و وجه او این کتب بنا شده و در صحن او
 شیخ حیدر بنی بوده و جلور و او و بر سر مرز
 بر مرزوم ^{شیخ} محمد تقی ^{علی} علی الله مقامه است و جلال
 شان و مقاماتشان بزرگوار در علم و عمل محتاج بیدان نیست
 مجامعات و ریاضات و کمال نفسان بزرگوار و بعضی استادان
 و مؤلفات از او در نزد اهل معرفت معروفست و در مقام علم
 او کتاب حاشیه معالیه که نام او ^{شیخ} هداية المسترشدين است و در
 و در میان علماء حاشیه ^{شیخ} حاشیه منیله که گویند این کتاب
 بر است در بلند ^{حقیقی} بلند ^{فیه} یلک ذهن و فکر او که صواب
 گفت اکثر تحقیقات اصولیه این زمان ها در پیش علماء مآخوذ
 از ان بزرگوار است و اصل نشان از ابواب کتب بوده و از
 شاکر ان شیخ جعفر نجفی که پدید آید بود و اقا سید محسن
 کاظمینی و اقا سید محمد صاحب شریعت که پدید آید و مرید فضل

卷之四
 詩經
 卷之五
 楚辭
 卷之六
 漢書
 卷之七
 後漢書
 卷之八
 三國志
 卷之九
 晉書
 卷之十
 宋書
 卷之十一
 南齊書
 卷之十二
 梁書
 卷之十三
 陳書
 卷之十四
 魏書
 卷之十五
 北齊書
 卷之十六
 周書
 卷之十七
 隋書
 卷之十八
 唐書
 卷之十九
 五代史
 卷之二十
 宋史
 卷之二十一
 元史
 卷之二十二
 明史
 卷之二十三
 清史
 卷之二十四
 欽定四庫全書
 卷之二十五
 欽定四庫全書
 卷之二十六
 欽定四庫全書
 卷之二十七
 欽定四庫全書
 卷之二十八
 欽定四庫全書
 卷之二十九
 欽定四庫全書
 卷之三十分
 欽定四庫全書

ابو اناس
كيف دراهم
درهمنه

ایشان زاده از این است که نقل بفرمان نمود اول در اجداد
درس میگفتند از اطراف اصفهان حاضر میشدند بعد
در مسجد شاه درس میگفتند و شریب سید نصر مجلس درس
او حاضر میشد و کتاب فقه اسنود الی هم نوشته و رساله
علمیه فارسیه هم دارد و وفات او سنه ۱۲۴۰ هزار و دویست و سی و
هشت بوده و او داماد مرحوم شیخ فقیه کبیر شیخ جعفر نجفی
است که دختر مرحوم شیخ هم عالمه و عالمیه و در همین عمارت
جلوروی و شیخ مدفون است و فرزند ایشان مرحوم حاج
شیخ محمد باقر علی الله مقامه بود که آثار سعادت
دارین از او بظهور رسیده و بزبانت عبات عالیات مشرف
شده بعد از زبانت امیر المؤمنین علیه السلام و در نجف اشرف
وفات نمود در سنه ۱۳۰۱ هزار و سیصد و یک و در این شهر
شیخ جعفر مدفون است و اولاد اجداد ایشان فعلاً از دینا
علماء ایران و در اصفهان مرجع خلق در احکام و مراسمات
پناه مردم هستند در بنیاد از این اجداد و کونا از این

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

و جلالتان بزرگواران خدا و اولاد ایشان علم و ریاستی
 و بالستمراری است و در همین کتب است سر و بار و شاهراده
 خبر مرچو خوندیلا محمد صالح جو بیاره ایست و آن بزرگوار
 از علماء این اعصاب و مسجد معروف بمسجد شیره پرمهانی
 میدان کنند امامت منبوده و مرجع در فتوی و مراجعات
 بوده و صاحب نوشته جات و جواب سوالات بود و مسجد
 هم طرف جو بیاره و طوطی با اسم ایشان تعبیر یافته و فاشا و در
 سنه ۱۳۸۵ هزار و دویست و هشتاد و پنج و قلاهم در مسجد ما
 انمروم اولاد ایشان امامت دارند و ولد ارشد ایشان
 حاجی میرزا محمد مهکجی بیاره ایست که از علماء و مرجع در
 مراجعات و احکام اصفهان هست و ذویجرا انمروم در
 مرچو اقا سید صدر الدین علی الله مقامه که با سواد و علم
 و معرفت بوده در جنب انمروم است سر او منقوش است
 بالاسر ما در شاهراده خبر مرچو حاجی میرزا زین العابدین
 است که صاحب نسب عالی است و فرزند بابا امام

فادیه شاهراده

در ذکر علمائے ائمه ۴۹ مادہ شاهراد و شرح

معین نمود و این بزرگوار از کسانی است که مردم کمال اعتنا
و اخلاص را بر داشتند بلکه فعلاً بر سر فیر او استمداد میجویند
و از خداوند حاجت میخواهند و به بخت بر رسته بود که نزد
ایشان زود اثر میبخشد و نذورات برای او میاورند و اهل
علم و عمل و تقوی و در دعائی که مینوشند اثر نامحسوس
مانند پدید بزرگوارش افاستید ابو الفایم که اینم او افاستید
جعفر بوده و جد او مرحوم افاستید حسین مجتهد خوشنار
است که استامبرای فنی بوده است و کونا از برکات انفا
شریفة انمرجوم است که اولاد او مجاد او از رؤساء علماء ایران
و در اصنفهان مرجع احکام و ملجا انام و بعضی در علم و عمل
و فضل که در نظر مردم و نظر اولاد انمرجوم اعلم و اکمل از سایر
اولاد با که قبل از نظر و بلاد یکی مرجمو اقامبرای علم و فضل
پیار و سوز که ذکرش بحدیث باید بکری اقامبرای علم و فضل
که این بزرگوار از محققین و مجتهدین علماء و مجتهدین بود
و مرحوم حاجی میرزا زین العابدین مذکور در سلسله اعیان

حکایه فیض محمد باقر ۵۰ افایه فیض محمد باقر

ولذا کبر مشارالیه ایشان مذکور شد صاحب کتایب و تصنیفات
 است شرح بر معالم اصول شرح زبدة شیخهای رساله در
 قواعد عربیه و رساله اجماع و رساله تداخل اشیا و رساله نیت
 و رساله احباط و تکفیر و رساله نواذر الاحکام و رساله تغایر
 حقیقه مرچومه و مجاز ذاج حوا بر کتب علامه خطب اشیا
 و صلواتی که انشاء کرده فوت او شد هزار و دویست هفتاد
 و پنج و از اولاد اجداد ان مرچومه و افایه و در این کتب و این تکیه
 مدخونند که مخصوصان از بارش نامبروند و بیرون کنند و
 تکیه دست راست در تکیه و بر حاجی صدای و نخته فولادی
 که در میان تکیه منزل کرده بود و شب بیدار بوده و جمعی
 اعتقاد داشت بسیار باور داشتند اندک خبر غایبی بود مرد لغفا
 باور داشتند که به نیابت غایبها اند و میداد برای صدقه
 با بعضی صدقات و ابتلاءات علی محل اعتقاد بود نزد عوام
 شهر و دهات از این جهات و بیرون این تکیه طرف راست
 بر کمر طرف دشت تکیه که دشت تکیه خوشترها هم میشد

در کتب و تصنیفات
 و در این کتب و این تکیه
 مدخونند که مخصوصان
 از بارش نامبروند و بیرون
 کنند و تکیه دست راست
 در تکیه و بر حاجی صدای
 و نخته فولادی که در میان
 تکیه منزل کرده بود و شب
 بیدار بوده و جمعی اعتقاد
 داشت بسیار باور داشتند
 اندک خبر غایبی بود مرد
 لغفا باور داشتند که به
 نیابت غایبها اند و میداد
 برای صدقه با بعضی صدقات
 و ابتلاءات علی محل اعتقاد
 بود نزد عوام شهر و دهات
 از این جهات و بیرون این
 تکیه طرف راست بر کمر
 طرف دشت تکیه که دشت
 تکیه خوشترها هم میشد

در خیرین فرما

۵۱

و نیز مرحوم آقا محمد بن بابا که ولده ملا محمد رفیع است عمارت
 چهار طاقی دارد که در این زمانها جناب میرزا سلیمان خان
 رکن الملک که نائب محکومه اصفهان است و از اولاد خلف
 بنات که موقوفاتی از اوقاف اصفهان و نوابع آن هستند ^{شد} بنا
 بنا نهاد چنانچه طاقی کند و تعمیرات نکند مرحوم حاجی محمد
 جعفر زانیر و بنا نهاد و تعمیر نکند میرزا و نموده و بنا
 مسجد بزرگی هم این اوقات یا بن تکبیه حاجی محمد جعفر بنا
 و گویند انمرحوم خودش فرموده بوده تکبیه و دستگاه بنا
 نکند و این بزرگوار در زهد و وقار و تقوی و ریاضات
 ممتنا بلکه معروفست از او کرامات بسیار ظاهر شده و معلا
 نیز در زیارت و برادر مردمان بزرگ است از اوقات و نوشتار
 بلکه مواظبت بر زیارت و از جمله خومات قرار داده شده
 است و از جمله علماء کاملین مخصوص رحمت و کلام و
 شاکر از مرحوم میرزا محمد تقی الماسی که از نواده مجلسی
 بوده و جمعی از محققین علماء و حکما در خدمت او درس

این کتاب در کتابخانه
 میرزا محمد جعفر
 زانیر است

(۵۲) افا محبت پیدا باد

خوانده اند مانند مرحوم میرزا ابوالقاسم اصفهانی ممد در
مدرسۀ چها باغ و اخوند ملا علی نوری که استا حکماء این
اعضا بوده و ملا محراب حکیم عارف مشهور و حاجی محمد ^{هم} ^{را}
گرنایه که بعد از فوت پدر حاجی اوصی بوده و موافق
حال حاجی را داشته که اوایل تکلیف حاجی را روانی نمود
و در مواضع بجا بوده که از سوار شدن لاغر عبتی و رفتن
ببر و نما امناعی نداشته و سلاطین و حکام کمال احترام
اظهار اخلاص با او نموده و اعنائی نداشته بلکه گرانایه
از آمدن و ملاقات داشته و چون نماز جمعه را واجب غنی
میدانسته هر جمعه مبرقه بفره و نان نماز جمعه میکرد و خا
گرنایه نقل کرده که در سال کرانی و شکی اصفها افا محبت خود
و عیالش تا شش ماه بزرگ خام با پنجه اکفا کرده با کمال
شفقت و بدون کراهت و انزجار و معروفست که علم کیمیا
داشته بلکه طلای که او میناخته اگر یک چهار یک از ^{خل} ^{او}
سه چهار یک طلای بدست آوردند تا مشرب شده و فایده

سینه هزاد و صد و نود و هفت و حواشی دینیا بر کتب حکما
و علماء نوشته و از او بعضی نوشته جات ارشاد و هدایت
و مؤلفه مریدین و کما فیروزه افلاک است و هشت و حلو
و کوفرا فاشیاء خدای پایش کوفیه و پیر و است که ظاهر
از علماء و اجله بوده سنات است که با الای سرفراز بلند کرده
است شبیه عرفان و نیکو و غریب اعنف اناقی با و دارند
در زیارت میرا و ولایت از سادات پای قلعه است که منقولند
که اقا محمد زانی فیض بلالت قدس او دیده و صیقه نمود نزد
او دین نمایند و کثرت اعناد مردم با و از این جهت است و با
بعضی بنورد نکر هم هست در این اطراف که مخصوصا زیارت
اها میزدند و از آنجا داشت بر میگردند و نیکو خوش
که وصل تنگه مادر شاهزاده است و در تو کتب با و از بلو
ان بنیاد احسین اقا بیجا و خوش است و با اقا
حسین با و است و آن بزرگوار از محققین علماء و محققین
کاملین است و در حق او گفته اند استا الکلی الکلی و اسناد

شیرین تکیه
در این کتاب
بعضی بنورد
نکر هم هست
در این اطراف
که مخصوصا
زیارت اها
میزدند و از
آنجا داشت
بر میگردند
و نیکو خوش
که وصل تنگه
مادر شاهزاده
است و در تو
کتب با و از
بلو ان بنیاد
احسین اقا
بیجا و خوش
است و با اقا
حسین با و
است و آن
بزرگوار از
محققین
علماء و
محققین
کاملین است
و در حق او
گفته اند
استا الکلی
الکلی و اسناد

البشر علی العقل الخ عَشْرَةٌ رَمَانٌ مُحَقِّقٌ كَمَنْظَرٍ وَدَرْفَةٍ
 شَاكِرٌ دَاخُونَ دَمْلًا مَحْمَدٌ نَحْيٌ مَجْلِسٌ اسْتِ وَدَرْحَكْتِ وَمَعْفُو
 شَاكِرٌ مَبْرُفَنْدِ سِکِ اسْتِ وَدَاخُونَ دَمْلًا حَبْدِ خُونَسَارِ
 صَاحِبِ بِنَةِ النِّصَانِ نَفِ وَأَجَانِهْ ازَاخُونَ دَمْلًا مَحْمَدٌ بَا فَرْ مَجْلِسِ
 دَاخُونَ دَمْلًا مَحْمَدٌ بَا فَرْ سَبَزِ وَاوِ وَغَبَرِ اِشَانِ دَاوِدِ وَخَوَاصِرِ
 سَبَزِ وَاوِ زَوْجِ اَوْ بُودِهْ وَدَرْخَانَهْ سَبَزِ وَاوِ مَنَزَلِ کَرْدِ بُو
 وَشَاکِرِ دَهَا اَوْ جَاعِی ازْ عَلَمَاءِ مُحَقِّقِ اِنْدَمَانِدَا فَا جَمَالِ
 دَا فَا رَضِی فَرْزَنْدَانِ اِشَانِ وَدَا فَا مَبْرُ مَحْمَدٌ صَالِحِ خَوَانُونِ اَبَاکِ
 دَا مَادِ مَجْلِسِ وَمَلَامَبْرُ زَا شَبَرِ وَاوِ وَشَبَحِ جَمْعَهْ فَا ضَمِ وَسَبَدِ
 نَعْمَ اللّٰهُ جَوَا تَرِی فَا حِزَلِ سَرَابِ مَلَا عَلِی صَا اَهْلِ شَبَرِ اَرِ
 وَغَبَرِ اِشَانِ اَوَا بِلِ اَمْرِ دَرْ مَنَدِ شَحْبِ سَبَرِ شَبَحِ لُطْفِ اللّٰهِ
 مَحْضِلِ مَنکَرَهْ وَخَلِی سَخْتِ بَرَاوِ مَنکَرِ شَبَهْ ازْ خُودِ شَرِ نَهَالِ
 شَدَهْ کِهْ شَبِ مَسْتَابِلِ لُحَافِ پَارِهْ دَا شَبَهْ دَرْ خُودِ مَنکَرِ
 وَتُو حَجَرِهْ زَا هْ مَبْرُفَهْ کِهْ ازْ سَرْمَا اَسُودِ نَا شَدَهْ اَسْرِ اَهْلِ اَسْمِ
 کِهْ کُوبِنْدِ مَنَزَلِ شَاهِ سُلْطَانِ اَمْدِ شَاهِ جَبَّ جَوَاهِرِ اَهْلِ اَسْمِ

دست ز بران جبهه کرد و تعریف نموده بعد از رفتن شاه جبهه
 را فرستاد برای افا با عذر خواهی و آن بزرگوار گناهها خوب
 پوشیده مشارف الشمووس شرح دروس و طهارت و قنای
 است و خیلی نا محقق است رساله در توحید حاشیه بر شرح
 اشارات و رساله مقدمه واجب زرد سبز و آرزو رساله
 در رد برمدق و شیروانی و رساله ها رفع شبهات ایمان
 و کفر و شبهه استلزام و شبهه طفره و غیر اینها از حواشی
 بر شرح اشارات و حاشیه جلالت و غیر اینها و عمده زخات
 در کلام و حکمت بود و اسنحکام قواعد ایمان اسلام نمود
 و بواسطه او کثر سورت حکماء شده و اشعار خوب و خطب
 انشاء اند خوبه ارد و سنک و بر او چشم کران بها بوده و افغانا
 شکسته اند و بعد از مدت سنک ان نازه شده و خط سنک
 او با افا جمال یکی است فافا و سنه هزار و نود و نه ماده
 تاریخ آخر و زهم ملثکه گفتند با حسین و بره از خلق
 و در جنبان بر افا جمال خوشتر و لذات بهر اینست

که در فضل و کمال معروف و در علم حکمت و کلام و اصول و فقه
دانا و در اصفهان ریاست ندرش با او شده خیلی از علماء
از مجلس درس او برخاستند و با او خند ملا محمد باقر مجلسی معا
بودند و خودش نزد افا حسین شرح و الدخود و نزد او خند ملا
محمد باقر سبزواری غالوی خود درس خوانده و معروفست از
اوشو خبها و خوش طبعها بچینی که شوخها که نقل میشود
و متکونند اگر از او نباشد هم نسبت با او میدهند مثل شرح
حاجی محمد جعفر آبادی در این اواخر و صاحب کتابها خوبست
مثل حاشیه بر شرح لمعه که نسبت با تحف و پرفائده است و
ترجمه مفتاح الفلاح شیخ بهائی در اعمال و ادعیه شبانه روز
خیلی پرفائده حاشیه شرح مختصر حاشیه بر حاشیه ملا میرزا
جان و حاشیه بر حاشیه خضر و حواشی بر کتاب فتنه بحدیث
و حاشیه بر من لا یحضر و حاشیه بر شرایع و حاشیه بر شفا و حاشیه
بر شرح اشارات و شرح فارسی بر غرر و در و شرح حدیث
بساط و رساله نیه و رساله صاوه جمعه و غیر اینها و فائده

در تکیه افا حسین
در تکیه افا حسین
در تکیه افا حسین
در تکیه افا حسین
در تکیه افا حسین

سینه هزاره مد و بیست و پنج و نقل شده است که قبر مرحوم
 افغانی برادر کوچک ثاقبا جمال دشت فراق جمال است که عالم
 فاضل کامل و شرح دروس و اصول و احکام از انعام نموده
 آثار فضل و تحقیق از ان کتاب ظاهر میشود و در دشت زمان
 افغان مرحوم شده آثار فیر هم بنحو واضح معلوم نشده است
 و طرف پائین پای افغان حسین و افغان جمال فلد جلوتر که دم بوی
 میشود و فیر مرحوم حاجی **فلاح حسینعلی** نویسنده کاتب
 است که آن بزرگوار نیز در اصفهان ریاست نندیس و فتوی
 داشتند بسیار از علماء و فضلاء از مجلس درس ایشان برخاستند
 و نبادنی منفعت درس ایشان و ممتاز بودن مجلس درس ایشان
 در شهر مشهور بود و بسیار از عوام و خواص نیز تقلید ایشان
 میکردند امام جماعت مسجد ایلچی محمد احمدی بودند و بجهت
 احطاط در نماز جمعه هزارا بدوچه برافتنند نماز جمعه میکردند
 چون انعام مرزعه داشتند و عمارت محصل او نزد مرحوم
 شیخ محمد بنی اعلی الله مقامه بوده چنانچه از ما ائمه کما

در شرح کرامت
 و مناقب حضرت
 فلاح حسینعلی
 صاحب مجلس
 درس و تالیفات
 و کرامت ایشان
 مصنف

فصل الخطاب و معلوم میشود که بنویسند فدر هم میروند
و کامل بود و کتابها خوب نوشته کشف الاسرار شرح شریع
که گفته اند که این است بازده جلد مقاصد العلیه حاشیه بر
هوانین فصل الخطاب در اعوان کتابی در اصول دین و اخلاق است
بجاء المؤمنین بسبب کتاب مختصر مفید پرفایده خوبی است و
رساله رد بر حاجی کریم خان و رساله رد بر رد که بوضع ملا
نوشته کتاب خوبی است جامع عباسی راهم حاشیه کرده
باز هم نوشته جان و جواب سائل دارند و فایده نمر حوم در
سنة هزار و دویست و هشتاد و شش تا بام کرانی اصفهان که
سال بعد سخت تر شد و از برای انمر حوم بحدا ماده ساخته
پیدا شد و طرف بالا سر حاجی در ابوان و بر سر حاجی سید
علی بن جردی است که از علماء اصفهان و امام جماعت و مرجع
بود در محل در بکوشک و جلوان که دم ابوان میشود و فیر
مرحوم اخوند ملا حسن با ویرنشاره است که منبع خواند
کثیره برای عوام و خواص بودند شصت و سه سال عمر کردند

و در شهر رجب ستم هزار و سیصد و چهارصد و فانی کردند
امام مسجد غدیه با فطیبه که در خیابان چهار سو فی شهر ازین
و مسجد محله نو و احکامات شهاب جمعه و غیرها در تخته فولاد در
مسجد مصطفی از ایشان روایاتی نام داشت که فعلاً از رشتگان
مرحوم در اصفهان در تخته فولاد و نوی شهر و مساجد و غیرها
این احکامات روایاتی گرفته و منبر می داشتند برای عوام و خوا
پر منفعت که نسبتاً از افاضان بلوگان و غیرها بیانات منبر
انها مأخوذ از او است و عوام مریدها انمروجوم از مطلعین
بر اخبار و اصول و فروع و غیرها بوده اند و هستند در سنی
هم داشتند خوش ترتیب و با سلیقه جمعی از فضلا از مجلس
ایشان برخوانشند و گاهها پرفائده دارند و رفقه رساله
رساله در شرط رساله حضرت رساله عدیه جواز صلح خویش
رساله فرقه رساله شهرت رساله عدیه و مغلبنه اعلام رساله
منجرات مرخص رساله صحت عبادت جاهل مطایفه با واقع رساله
غنا رساله غنا رساله طهارت رساله خیابان رساله داخل

و در شهر رجب ستم هزار و سیصد و چهارصد و فانی کردند
امام مسجد غدیه با فطیبه که در خیابان چهار سو فی شهر ازین
و مسجد محله نو و احکامات شهاب جمعه و غیرها در تخته فولاد در
مسجد مصطفی از ایشان روایاتی نام داشت که فعلاً از رشتگان
مرحوم در اصفهان در تخته فولاد و نوی شهر و مساجد و غیرها
این احکامات روایاتی گرفته و منبر می داشتند برای عوام و خوا
پر منفعت که نسبتاً از افاضان بلوگان و غیرها بیانات منبر
انها مأخوذ از او است و عوام مریدها انمروجوم از مطلعین
بر اخبار و اصول و فروع و غیرها بوده اند و هستند در سنی
هم داشتند خوش ترتیب و با سلیقه جمعی از فضلا از مجلس
ایشان برخوانشند و گاهها پرفائده دارند و رفقه رساله
رساله در شرط رساله حضرت رساله عدیه جواز صلح خویش
رساله فرقه رساله شهرت رساله عدیه و مغلبنه اعلام رساله
منجرات مرخص رساله صحت عبادت جاهل مطایفه با واقع رساله
غنا رساله غنا رساله طهارت رساله خیابان رساله داخل

استبنا و حواشی هم بر خوانین و عزرائیل و عنایه که اینها جزئی است
و حاشیه فارسی بر شرح لغت و عنوان الکلام که شرح دعاها
هر روزه ماه مبارک رمضان است که عنوان محاسن و اعظم
فرار داده و اهل منبر بجهت ارشاد خلق همیشه رگزار دارند و
چند عشرت که چند مجلس است و محرم است ذخیره المعاد را
دین که قدرنا تمام است و رساله اذاب الشریعه و رساله
دنیا از چهل حدیث و احوال و فروع دین و ادعیه مختصره
پرفایده که مکرر چاپ خورده و محل انتفاع عامه است و
روایت مرصوعه حاجی که جاوایان نوی صحن نیکه میشود و
مرصوعه افاسیه و شریف شریف شریف شریف شریف شریف
سید الله جزای صواب او از نعمانیه است و سنی
و استبنا و الاستبر و است و ان مخرج من از علما و فضلا
بوده و در خصوص علم رجال هم جلالت داشت و حاشیه
شرح کتب توحید و توحید و توحید و توحید و توحید و توحید
ان مخرج من از علما و توحید و توحید و توحید و توحید و توحید

حضرت انا کیسے

و مطلق رفته و در حال دست^{۳۲} هزار و سیصد و بیست و سه
وفات یافته در نیکه مر^{۳۳} و اقا سید محمد شهبازی مدفون شد
بالاتر قبر اقا سید شفیع قبر سنت مر^{۳۴} و قبر مر^{۳۵} و اقا میرزا
حیدر علی که از اولاد ملا عزیر الله که از اولاد مرحوم بختیاری بود
میباشد و از اهل علم و فضل بوده و از نوی کنندگان در نیکه
از طرف بالا که بر طرف رگ در اینجا پیر من متصل بکنند
چپ قبر خوانند ملا محمد صادق بیگانی است که از رجاله علماء
و فضلاء کاملین بود و از شاگردان مرحوم شیخ مرتضی انصاری
و او در این زمان مدتی مشغولند پس بوده و امید نوری ها و
نیاست کامل در حق او بود طلاب هم در او را گرفته بودند
ملائی با تحقیق و تدقیق بوده ولی نه با او موافقت نکرده
نزد مرحوم شد از نیکه خوشا رها که بر طرف مر^{۳۶} و اقا
ان نیکه هست معروف بتکبیر اقا ر^{۳۷} که بالای سر مسجد
مصلی است و در نوی از کنبدان قبر مر^{۳۸} و اقا میرزا محمد
با و پیش نماز مسجد جمد عبا^{۳۹} است که از علماء بود و کاه^{۴۰}

الحمد لله الذي جعل
العلم نوراً والدين
هدى والعباد
مخلصين

بسیار از اخبار و غیر اخبار و بخار و غیر آن وقت نمودند و فعلا
 هم قدر از آنها باقی است و بنور اولاد و احفاد آن مرحوم که از اهل
 علم فضا بوده اند اینجا است از انجمله فیر مرحوم میرزا مهدی که
 الصد طرفه ایوان عقب که از علماء و فضلاء ممتازین بوده
 جنلی با اطلاع در علوم و اخبار و ردیه بان و نفوی هم معروف
 خط ایشان وضع مخصوصی است بر اغلب کتب موقوفه
 حیدرود و غیر آن کتب خاشبه ها و مطالب بسیار نوشته در هر
 کوبه و هر کتابی که بدست او افتاده تحفه ثبات و فوائدی میباشند
 در این سنوات مرحوم حاجی میرزا محمد تقی نقشبندی تاجر معروف
 را که فیر شد در اطاق دم تکیه خوانسارها است و باز بدست است
 و کنبه کاشی کوچکی دارد و بعضی خوابیده و پیر سر حال نموده
 در جواب اشاره اساتید تکیه و فیر مرحوم میرزا محمد مهدی نموده که
 ببرکت این بزرگوار و در پناه او اسودد ایم و مرحوم حاجی میرزا محمد
 تقی مردی بود که آثار خیر بسیار از او ظاهر شد و فیر در پیوسته
 مصلی نمود و شبستان اینجا را بنا نمود و با سخاوت بوده هفت

و از این کتب و اوراق

و ماه و عبا غدا و غیر اینها بفقره احسانا مکتوب و صاحب
 سفره و اطامات بوده سیمادرا تا مهر و صنف خوانی و دهه
 عاشوراء که جمیع کامل داشتند آن طرف تکبیر افارضی مذکور
 فیر و حرم اقا حسین را محفل با شریعتی و سوزی است که این
 اوقات متروک شده و تکبیر بزرگ عالی برای او طرح ریخته و بنا
 میکنند و الا ایشان مرموم حاجیم پیرانین العابدین خود را
 مذکور در تکبیر خونسار و صاحب غامات مذکور و این کور
 اند و ساعلماء اصمهان بلکه سید العلماء و طاهر و در آخر
 مدینه بزرگ و عمر ایشان فریب بوده سال وفات او ۱۳۱۳
 هزار و سیصد و سی و سه و در حقیقت خود اندر حرم در این
 محل جلوه بر حرم اقا حسین جلالی که از اغانی علماء و حسنا
 نصیفات است چون جفا علیه بوده مدتی که دیده اقا
 حسین در این مشهور بانی که از حکایات و ادب و محققین
 در مخرج و بانیان اصمهان و در این شهر بزرگ و صحنه
 سجادیه نوشته که جامع است و کما بعد ذکر آن در شرح مفصلا

۱۶
 این کتاب در کتابخانه
 آستان قدس موجود است
 و در کتابخانه
 مجلس شورای اسلامی
 نیز موجود است
 (عبدالحی)

فیض حوائجی بر ذخره و در ساله فارسته در دیار ارات و غیر اینها
 وفات او سنه ۱۱۲۹ هجری و صد و بیست و نه و نقل شده که در قبرش
 کراماتی دیده شده اهل احسن جلالی پیدا و از حکما و اهل
 عرفان بوده و اقامت را محمد باقر از شاگردان مرحوم شیخ محمد
 یحیی و اقامت رسید محمد شهنشانی علی الله مقامه ما بوده
 و اجازة های کثیره از علماء نجف و کربلا و اصفهان از مشائخ
 و بزرگان داشتند مثل شیخ محمد بن شیخ علی بن شیخ جعفر کتیرا
 و شیخ فاسم نجفی و صاحب ضوابط و اقامت رسید حسن مدد
 و فضل و شجر و فقاها و جلالت ایشان بذكر کما هم ابرافا
 که تصنیف نمود اندا ولی است و صفات الجئات که معروفند
 بر رجال اقامت را محمد باقر است و این وفات هر کاتبی از علماء
 چاپ خورده بیان حال مصنف از این کتاب مبارک ثبت میشود
 و اندیش خودی است برای اهل علم و فواید جالبه هم بسیار دارد
 ولی عنوان رجال که از مفاصل قرار داد اند نیست بلکه در
 احوال علماء و فضلاء شیعه و سنی است و از بسیار از علماء

در بیان تکیه ۵۵

وَقَوْنُ عَوَائِدِي وَكِتَابُ حَسَنِ الْعَطِيَّةِ شَرْحُ بَرِّ الْفَيْتَةِ شَهِيدِ
اِسْتِدْلَالِي مَبْسُوطٍ وَفَرَسِ الْعَيْنِ مَنظُومَةٍ فَارُسِيَّةٍ اسْتَدْرَاجِيَّةٍ
دِينِ زَائِدِ بَرَسَةِ هَزَارِ بَيْتِ رِسَالَةِ صُرُوفِيَّاتِ دِينِ وَمَذْهَبِ سَلَا
اَمْرِ مَعْرُوفٍ وَهِيَ اَنْ مَنَكَرَ رِسَالَةَ بِلَايَا نَازِلَةٍ بِرَسْعِدٍ وَشَفِي
رِسَالَةَ شَرْحِ حَدِيثِ حَمَادِ رِسَالَةَ فَصِيلَتِ جَاغَةِ رِسَالَةِ عَمَلِيَّةِ
مَنظُومَةٍ عَرَبِيَّةٍ دُرِّ اَصُولِ سَلْسِلَةِ الْاَحْزَانِ فَارُسِيَّةٍ رَاجِعِ مَصْنُوعَةٍ
وَضَلِّي مَصْنُوعَةٍ زِدْكَ اَنْ نَظَرَ مَسْكَنَ الْفَوَادِ شَهِيدَانِي وَمَسْلَى
الْمُضَابِينِ حَاجِي مِيرْزَا مُحَمَّدٍ بِرُوحِ اسْتَدْرَاجِيَّةٍ وَمَجَالِسِيَّةٍ دُرِّ مَصْنُوعَةٍ
اَبَا عَبْدِ اللَّهِ وَفَضَائِلُ عَرَبِيَّةٍ دُرِّ مَحَبَّتِ بَرِّ اَهْلِيَّةٍ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ
وَأَشْعَارُ وَمَعَالِي عَرَبِيَّةٍ وَفَارُسِيَّةٍ كَبَعْضِ نَوْحِهَا جَانِ نَوَازِ
اَلْهَامِ مَعْرُوفِ مَا بَيْنَ ذَاكِرِي نَاسْتِ وَدُرِّ اَمْرِ اَنْشَاءَاتِ وَخَطَبِ
نُوشَتِجَاتِ مُسْتَجَمِّعِ وَمُفْتَقِي مَجْدِي بُوْدُ كَيْ بِنَايِ فَلَمْ يَرَانِ بُوْدُ حَقِي
جَوَابِ اسْتَفْتَا وَحَكَمِ كَيْ مَبْنُوشْتِ مَنَشِئَانِي بُوْدُ وَحَوَاشِي مَهْمِ
بِرُفُوَانِي وَشَرْحِ لَمَعَةِ نُوشْتِ اَنْدُوْدِ اِنْ نَكَبِ اسْتَفْتَا فَرَمَا اَمْرًا
دَاوَا زِحْكَاءِ مَعْرُوفِ وَشَا كَرْدِ اَقَامِ مَحْدِ بِنْدَانِي اَلْهَمَّ مَعْرُوفِ

منه ما اقام
معه في
الانوار

است که مشهور شده بوحدت وجود و شخصی لغت میگرداورد
 خود ملا محراب باو گفته چرا او را لعن میکنی گفته این ملعون فاعله
 بوحدت واجب الوجود شده ملا محراب گفته پس او را لعن کن
 و غیرا قائل حسن جیلانی پیدا قاضی حسن جیلانی نیز در این نکتہ
 از همپا و مصطفی که فرودانی طرف داشت نکتہ خانونا باد فاعله
 که کسب کاشه دارد در نوی کسب و ملا محراب ^{مسئل}
 که کرامات و مقامات بسیار از او نقل میکنند و صاحب تصنیف
 است از جمله تفسیر کبیر چهارده مجلد و اقل بقاء و از صفو
 شده من بعد خراب شده گویند ناخوانی از دست قراشها ^{که}
 که رنج در این آمده و این نکتہ مخروبه بوده با خود نکتہ میکند
 که اگر این مرد بزرگوار صاحب مقامات است از اینها حکم قرار
 نمی بیند بعین این گویند و اینجا را میگویند بعد قراشها حکم آمده
 نوی همانجا کشته و او را ندیدند بعد از مردن او و اینها نمود
 و دفع خرابی اینجا کرده و وفات او در هزار و صد و شانزده و آن
 بزرگوار حدیث اذات پای قلعه که از اکابر اصفهانیان هستند

و جمعی از آنها از فضلا و اهل علم و نواب است مندسه چهار باغ و
 دست بعضی از ایشانست و این سلسله با سلسله امام جمعه
 اصفهان و با سلسله امام جمعه طهران از یک طائفه اند گویند
 میرعماد جد و میر حسن جد ایشان از مدینه آمدند در اصفهان
 و در جورت و خانون آباد منزل کردند که همانجا فوت شده و در
 دامن کوه جورت مدفونند و بزارت ایشان هم میروند و این سلسله
 ها جلیله بملاحظه بودن ابتدا داهاد خانون آباد خانون آباد
 معروف شده و در این تکیه از اجلاء اولاد انمروجوم و این سلسله
 جلیله جمعی مدفونند از اینجا پائین مباحی فی الجمله غارت باغ
 فاصله است و نیز سلسله بزرگان کوچکی در نوبی فیرستانا کوچکی
 فیر عیندا الجبل در پیش خوش نوبی معروف در خط شکسته ها
 راه که میر و رو بنکبه در او واسطه فیرستانا است از اینجا میر و بنکبه
 میر که فیر مرحوم میرزا ابوالقاسم فیر فیردشکی که از جمله
 بزرگان حکما و عرفا است در اینجا است و صاحب این فیرده
 فیر فیر است چرخ با این اخراج خوش و بیایست

صورتی در زبرد دارد آنچه در بالا سنی که هر شعری از آن
 از حکمت زاده است و بعضی بر او بعضی از حکماء شرح نوشته
 اند و این بزرگوار غیر از میرداماد است که فی مبداء اما و بعد از
 مدتی تتبع مستفاد شد که ما بین مخفی و کربلا است و فعلا ^{معتبر}
 و معروف نیست و غیر از میردامادست مدتی نویسن خوشنویس
 که خطش در کتبیه اوسپی همین نکه است و غزل حافظ است
 روضه خلد برین خلوت و شایسته تا آخر این غزل که از روی
 او مشق میکنند و نقشه بر می دارند با جمله میرفند و سکی از حکما
 است و فیروزی مرمر بلند بسته در سکوئی این نکه که در صحن
 نکه است بیاید و چلی از مردم از قدیم تا کنون اعتقاد آن
 بمقامات ایشان داشته و دارند و بر سر و بر او نوشتن میجویند
 و قضاء حاجات میخواهند معروض است بین عوام که بدین
 گیمیا است و بعضی چیزها از این جهت نقل میکنند که ظاهر
 دروغ باشد بلی مرحوم حاجی ملا احمد بنیادی در کتاب طافدیر
 که مشوی او است کرامت بزرگ از او نقل کرده بنظم او و در

از کتب
 میرفند
 و سکی
 از حکما
 است
 و غزل
 حافظ
 است
 و خطش
 در کتبیه
 اوسپی
 همین
 نکه
 است
 و غزل
 حافظ
 است
 و خطش
 در کتبیه
 اوسپی
 همین
 نکه
 است

کرده که مرحوم بولات کفر رفته و عمارت عبادتخانه اها خرابی
 فایده می دهد و محکم بوده و معتزات کفار نیز بهر جهت گرفته که دلیل
 دین ما و محکمیان و سنی دین شما آنکه مساجد شما نیز در خراب
 می شود و این بناها و عبادتخانه ها ما چندین سال است بدین
 محکمیان یا ایستاده و در جواب گفته اند که ما که در مساجد خود ما
 می گوئیم و گفته می شود اگر اینجا گفته شود هر این خراب خواهد
 شد اما گفته اند و اهل اسلام حاضر و اینجا بگویند که هر ازا
 مرحوم میرمهملی خواسته و گفته پیش خود با خداوند و این
 باب زمره نضر و وزارت برآمده بعد آمده مشغول بکفایت
 در عبادتخانه اها ناگاه در اینجا شکاف می رسد و خراب شده
 و همین مدتی را نیز در خرابی نقل می کنند و می گویند که این اینجا
 خراب شد و دیوارها نزدیک بود و هم بریزد که میرمهملی آمد
 و جمع کثیر از اها مسلمان شده و میرمهملی را خواندند و امر
 می کنند و در مذاق عرفان با او موافقت داشته و بعضی نقل
 کرده اند که ملا محمد باقر مجلسی نیز از خوب مذکران است و معتمد

در این باب
 در این باب
 در این باب

هست که اخوند بیلا محمد بنی بوصیف میرزا نزد اخوند ملا محمد
 باقر نموده و وقتی او را برد نزد پیرماه مبارک بود میرکاسه
 الو طلبیده دزد هن گذاشته اخوند ملا محمد باقر منعبر شده
 برخواست و باید اعتراض کرد من بعد میرزا اخوند ملا محمد
 بنی گفته من دیدم این اهل شریعت است و از او ترویجیات^{مله}
 ظهور میرسد خواستم سبیل بطریقه مانکنده الوفا دادند^ن
 نگاه داشته و بعد بیرون آوردیم **باب دوم**

در سرفرازا است که بیرون دروازه دروشت است غار
 بلند بنیانی دارد و نوی عمارت کند بزرگی دارد وسط کند
 چند فراست متصل هم از غمر و وسط ان و بر سر حرم^{چهار}
 میرزا حسن امام جمعه که از علماء و رؤسا و با جمال و کمال
 و عرج و پناه خلق و در نماز جمعه او در مسجد شاه نقل شده
 که ناسپرده صفای بنظر قبلها بیرون مسجد که در میدان
 شاه است میامده وفات او^{۲۴} سنه هزار و دویست و یک و بیست
 مرحوم **افا میرزا محمد** امام جمعه که وزیر و جلوه است

و در آن کی بلند تر بنشسته و در جلالت و ریاست و بزرگی
 شهره آفاق شده و با وجود و پناه خلق که در امام جمعه ها
 بلاد باین شخص نشینده نشد و در خطاات و بزرگی و وفار و
 مهابت و سخاوت و شجاعت ممتاز بلکه از حسن کفایت حافظ
 ولایت و مملکت و رافع بعضی مفاسد و لست بود و فائز در
 هزاره و بیست و نود و یک و این سلسله از اولاد دخیل ^{مجلس}
 و آبا عن جد امام جمعه و رئیس بوده اند و نیز ^{امام} محمد ^{مهدی}
 که بزرگتر از امام است و بعد از پیدای امام جمعه بوده
 و بیوانی وفات نموده با والد ایشان با هم متصل است و در این
 سند و فی مرتبه است وفات او در سنه هزار و دویست و
 چهار و بیست و نود و یک و این سلسله از اولاد ^{اول} ابوان جو
 نوی کنند است و باز من منافست بنام محمد ^{ملا} محمد
 حسین ملا محمد ولی الله است که در علم ریاضیه استاکا ^{مل}
 و دارای علم کلام و حکمت خیلی از فضلاء این عصر شاگردان
 او بود و خیلی با احتیاط و تقوی و مواظبات و ادعیه

در ذکر قبور

از جمله معتبرین بود عمرش فریب بصدقت بود وفات او در
 سنه هزار و دویست و نود و جلور و فرخنده قبا امیر
 عبد العلی هنر داشت که از علماء و فضلاء گوشه نشین
 بود و مشغولند پس از مفقودات ناشرح لغه و غیر آن و در نحو
 معروف بود و در شرح بر طوطی نوشته یکی هزار و دویست
 یکی شصت هزار و دویست و بر بسیار از کتب نحو و غیر آن از اصول
 فقه و غیر اینها حواشی نوشته و رساله عبیدیه در بیان فضائل
 عبیدها و ما بنقل به نوشته و رساله صبیح عقود و شرح غنا
 یا من ارجوه و غیر اینها وفات او در سنه ۱۳۰۷ **باب**
 در مقبره مجلسی که سرفراز خوانده معروفست و ظاهر امر ادا شده
 خوانده ملا محمد باقر مجلسی است و این مقبره در الان مسجد
 جمعه اصفهان است و قبری که در میان قبه است چند نفر است
 که هم منقل است کرده اند غیر جلور و مرحوم افامیر
 محمد علی امام جمعه است که از سلسله امام جمعه های
 اصفهان بوده و نفرها چهار سال در اصفهان امام جمعه بود

سرفراز خان امیر
 در سنه ۱۳۰۷
 وفات یافت

تأسیس پر قمه ۷۳

و مرگ عالم و فاضل و ناجور و سخی و حسن خلق و کمالات
 بسیار داشت اگر چه چندی مردم بجهت خدمتی که مرحوم اقامه فرمود
 حسین امام جمعه سابق بخلاف کرده بودند و بنا بر این معارضه
 خلق با حکومت اصفهان از شدت محبت و اخلاص با او با اقامه
 مجدد علی بد بودند که امام جمعه شده بود ولی بسیار عزیز
 جلبلی بوده و حجه الله علیه و بعضی رساله ها با استدلالات
 بطریق فارسی مثل رساله تقلید و جواز تقلید است و رساله
 کفایت هر غسلی از وضوء و غیر آن و وفات او در شنبه هزار و
 سیصد و آخر فرمایان سکو نشسته و بر حاجی سید جدا و است
 دیگر نیز خواند ملا محمد تقی مجلسی است عصب فراقا
 محمد علی و افع است که طرف بالای سر او بدواری است که لوح
 نصب است و چند شعری باریخ در آن است و او پیر ملا مقصود
 علی نظری است و بعضی نظری گفته و از دهات عربستان است
 اند که ظاهر اشاعری بوده و مختصر او مجلسی بود که این غزل که او
 این است منسوب است تا شد غزل کش از می عشق و زود ما

در قمه ۷۳ تأسیس پر قمه

بر دوش می‌کشند ملائک سبک‌نما اگر چه بعضی گفته اند مجلس است
ده ایشان بوده با آنکه چون فداقه خوانند ملا محمد باقر را در مجلس
امام عصر عجل الله تعالی فرجه حاضر کرده مجلس گفته اند هر جا
خوانند ملا محمد تقی از اهل ریاضت و عبادت و ذکر و فکر و غایب
با تحف و بیما در رجال و شرح معانی و دقایق اخبار کتاب شرح
مشتمل در رجال دارد خیلی با فائده است و دو شرح بر من بجز
نوشته یکی فارسی که معروفست دیگری عربی که روضه المتقین
است و خواسته بر اصول کافی که اخبار مشکله را حل نموده
رسالة خدیفه فارسی در مسئله عمایه برای عوام نوشته که
طریق احتیاط هم دست داده است و تاکنون هم نزد بعضی از
عرفا و صوفیه شیعه عمل با و منما بند حتی آنکه مرحوم آقا محمد
بیلا با در مرحوم خوانند ملا علی نوری را اقبال بعل با و در مقام
احتیاط و لذت داشته دیگر شرح صحیفه و رساله رضاع قدس او را
و غیر اینها و از او کرامات نقل شده و در سند زیارت جامع خود
نوشته که در زیارت جناب امیر علیه السلام مکاشفات رو داده

باب بیستم ۲۵

ندان عالم نامیان خواب بیداری بدیدم در ستر من زای هشتم
 و حرم بان بخت و ارتفاع و قبر عسکرین لباس سبز بپوشید و اما
 عرض عجل الله فرجه نشسته نکیه بغیر رو بدینا کردم ز بار
 جامع را مثل مداح بلند خواندن چونکه تمام شد امام فرمود
 خوب بپارنی است عرض کردم ز بار ت جلد شما است و اشاره
 بغیر کردم فرمود بلی داخل شود داخل شدم دم در اسنادم فرمود
 پیش بپا عرض کردم میترسم بسبب بی ادبی کا فر شوم فرمود
 باذن ما استنباکی نیست کنی پیش رفتم با ترس و لرز فرمود پیش
 بپا پیش رفتم تا نزد یک خانجانبه رفتم و دینشین عرض کردم میترسم
 فرمود من ترس نشستم مثل غلام نزد اقا فرمود ز احسن مربع
 نشین پیاده و پا برهنه آمده بی بار و جلی مرحمت فرمود از خوا
 بیدار شد استنبا ز بار ت فراهم و راه که مستند شد بوفه شو
 شد رفتم بنامره و در راه و اینجا کرامات عجیبه ظاهر شده غرو
 است که مقامات اخوان ملا محمدا با فر از برکت دعا او است
 و در ناشر کلام او نقل شده که شخصی شکایت از تشا خود که

در این کتاب
 از کرامات
 ائمه اطهار
 علیهم السلام
 نقل شده است

از اشرار بوده و با جماعتی مضامین میکردند و اسبناط و هرگز
 در کار نبود نزد او خندید برود اخوند فرمود آنها را و هر امهتاکر انشهر
 قبول نمود و دعوت کرد و پیش آنها با تعجب قبول کرد شب را اول
 اخوند رفته گوشه مجلس نشسته آنها که آمدند اخوند را دیدند
 ناگوار شد که عیششان منقصر میشود بزرگشان خواست که
 اخوند بجنوی بیرون کنند با خوند گفت کارها شما بهتر است یا ما
 اخوند گفت هر کدام کار خود را میگوئیم تا معلوم شود او گفت ما
 نمک کسب اگر خوردیم با او حیات نمیکیم اخوند گفت قبول
 ندادیم گفت مسلی این طایفه است اخوند گفت شما هرگز نمک
 خدا را نخورده اید آن بزرگ ساکت شد و منامل شد و از مجلس
 برخواستند و میزبان گفت بزرگتر شد بفر رفتند صبح شد بزرگ
 آنها خدمت اخوند آمده توبه کرد و احکام شریعت تعلیم گرفت
 و گویند اخوند شیخ فاضل جنها را نموده که عروسی را در اصفهان
 اجته برده بودند اخوند فاضل را خواسته گفته او را دید و العفو
 علی الشرا و بلی چیزی که مسلم است است که اهل ریاضت و فکر و

ذکر بوده از بعین هار با صفت کشیده رساله کوچکی در ریاضت
 شرعیّه در اربعین نوشته و با صوفیه هم ارتباطی داشته که صوفی
 و را از خود می دانند و سلسله سنی و با و می رسانند و حضرت کلبه
 منسوب با و بدین معنی که با بعضی علماء در معارضه و جواب اشکال
 بر ملا می روم برآمده و توجیه کلمات اشعار ملا کرد و قلب مرع
 اخوند ملا محمد با فرزند او نوشته که صوفی نبودند بجهت مصلحت
 وقت و شرع با انها مخالطه داشتند و باید همین نحوها باشد
 این طریقه منقول از صوفیه که سبک و بیّن است بدین زمان غیبت اما
 شخص کامل ظاهر می بوده باشد و معرفت او را لازم میدانند
 و او هم یکی میباشد و هر کس بکفر را انتخاب میکند و قطب پیر
 و امثال ان میکنند بلکه ظاهر بعضی از شیخیه که رکن رابع با طو
 واحد تعبیر میکنند بلکه اول عنوان باب باب این طریقه است
 اگر چه با هم همه صفتند و بی دلیل و باطل است که در اخوند نیاید
 باشد و از او ظاهر نشده و شان ایشان اجل از این است و فاش
 انم رخوم در سلسله هزار و هشتاد و یک و پیران خوانند ملا محمد

بافر مجلسی که فیرا خوند میگویند ظاهر بایتم ایشانست و عده
 او است و مجد احترام دارد که مردم جوشت قسم خوردن بظرو
 نمیکند بلکه آدغای طلب راضی میشوند که پول دگر بپزند
 و مدعی بر دارد اگر چه اینها قسم شرعی نیست لکن عظم و شان
 ان بزرگوار در پیش مردم باین مقام رسیده است و خداوند
 احترام و عزت با و باین حد داده و الحق در خدمت بشرعت ان
 هر جهت کامل کرده است و در زمان جوشت مردم اعتقاد
 غریب از کرامات و عجایب با و داشته اند که بعضی از آنها بچا
 چنانچه مرحوم میرلوحی که حدیث ذات در چه است و از فضلا
 ان عصر بوده در اربعین که نوشته در مقدار این مطالب برآمد
 که مردم میگویند که در راه مکه حضرت امام علیه السلام پای
 رکاب خواند نامدی راه میرفته و غیر اینها و مذمت این حرفها
 را کرده و بسیار از این حرفها و مذمت بجاست در باره مردم
 چنانچه بعضی صوفیه نسبت بمرشدین و بعضی عوام زمان نسبت
 بعضی علماء میدهند و اظهار اعتقاد ذات غریبه میکنند که

مقبره مجلس است
 و در آنجا
 عده ای
 میخوانند
 و مردم
 باین مقام
 رسیده است

اینها باعث سستی قریب است و هم میشود بلی کرامات و علما
کاملین و اولیای ممکن و واقع است لکن نه باین حد و نه باین شخص
نیاید شکال باشد و نه زیاد کول خور و زود قبول کند و باین
آخوند مجلسی بالا تر از اینست که باین رقم مطالب غامضانه بیان
شان و شود و شرح حال این بزرگوار حلی از آنها بجهت شهرت
حاجت به بیان ندارد و در ساله هاد رجال و نوشته شده و
کتابها او که عامی و عالم را و متفهم بلکه حفظ دین و نظم شریعت
با آنها میشود و بسیار معروف و طریقه او بین بین اخبار و اصول
است چنانچه در رساله ای که در جواب ملاحظه نویسنده نوشته
کرده و کتابها او را در المعا که برای مؤمنین بعد از قرآنست در
فراست و همراه داشتن آن و حق البقین که بنظر حضرت برای
معرفت با اصول دین بلکه بسیار از احکام شریعت بی نظیر است
که فهم مقاصد علم آخوند معلوم میشود و فهم خوش اعتقاد او و
مواظبت را و نماید اعتقادات او صحیح و بی شبهه میشود
نوشته اند که حق البقین بشامات برده شد و ملا لعل او معرفت

این کتاب
مستفاد از
مجلس آخوند
علیه السلام
است

بان هفتاد هزار سنی شیعه شد بکر عین الحیوة در موعظه
 و حلایه المنقین در آداب شریعت و حیوة القلوب جلد اول در
 احوالات انبیاء و جلد دوم در احوال خاتم النبیین ^{صلی الله}
 علیه اله و جلد سیم در امامت که تمام نشد و جلایه العیون
 در مصیبت و مقیاس در غیب و دعا و تحفه الزائرین در زیارات
 و غیر اینها از کتب فارسی و ترجمه ها و دعاها و بعضی حدیثها
 قد زعمی بخار الانوار بیست و پنج جلد و شرح اصول کافی و
 اربعین و کتب دیگر که ذکر و تفصیل انها مناسبت این رساله^{نشد}
 و مقامات و کرامات ایشان که علماء اعثنا بان نمود اندیم
 است یکی کتابت خوانده عالم خراسانی که بعثیات و فقه درین
 مراجعت خواب دیده که در خانه پیغمبر و ائمه صلوات الله^{علیهم}
 بزرگوار نشسته اند و آخر همه حضرت حجه است وارد شده و بنا
 اذن نشسته و بعد خواند ملا محمد تقی وارد شده با شیشه کلاه
 و پیغمبر و ائمه و آن کلمات را استماع کرده با خواند خراسانی هم
 داده بعد رفت و فدا فیه طفلی افزوده داده خدمت پیغمبر^{صلی}

الله علیه و آله در حق او دعا نمود و هم چنین جناب امیر را
 حجة عليهم السلام و آخران خواند خراسانی و دعا در حق او
 رفتی که آن خواند اصغر بنان آمد چون با خواند ملا محمد تقی رفقا
 داشته و آمد منزل او شده خواند ملا محمد تقی فدا و خواند ملا
 محمد باقر را او زده با خواند داده در حق او دعا کند و آن بزرگوار
 نشر حدیث از همه کس در ولا پیش عجم بلکه در بیشتر و لا بانه بیشتر
 کرده و بسیار از اوضاع صوفیه و اهل بیعت را بر فهم زده و
 شیخ اسلام و امام جمعه بوده و در امر بیرون و بمن از منکر
 اهتمام نام داشته بلکه نظم ملک و مبادی و نسبت با موالیست
 در قضای حوائج مسلمانان و اعانت ایشان در دفع ظلم و رسانیدن
 عراض خاف و حاکم و سلطانین داشته بلکه در اول و نه نقل کرده
 تا مجلسی بود نظم ملک شاه سلطان حسین امجداد و بعد از
 فوت او که در رخنه شدند با وجود کمال حسن خلق و خنده روئی
 کمال محبت را داشته و نقل شد که خواند ملا محمد تقی و والد
 ایشان را امر فرمود که در حال جنابش شهر را بوندند و از خانه

این کتاب در کتابخانه
 مجلس شورای اسلامی
 تهران
 ثبت شده است
 شماره ثبت ۱۳۵۴
 تاریخ ثبت ۱۳۵۴

تا بزرگی مرحوم مجلسی تربیت در علم و عمل یافته و از جمله مجتهدین
 مذهب است در اس ماه که معروف است با خبریه یا از روایت
 که در هر صدک مجدک پیدا میشود که دین را تازه کند و ترویج
 نامی در دین میکند و ترمجد بدو ترویج و اخبار شاید بخوند
 مجلسی از همه کس بیشتر کرد تا شد که احکام و اخبار از دعا
 بر عالم و عامی منتشر ساخت و بسیار از کتابها اصحاب ائمه
 که مفقود شده بود در اطراف عالم فحضر و جمع نمود و ظاهر
 کرد و بعضی علماء گفته که ما اینها را استبانها و فقیهها
 او میدانیم و انکار نموده نقل خوابی که در میان مردم معروف
 شده که مجلسی را در خواب دیدند و از او سؤال از حال او شد
 جواب گفت کتابها و رحمتها سبب نجات نشد و سبب نجات
 سببی شد که بطفل بود که خیال و بعرض رخا دادم و گفته
 است در زندگی این خواب را صوفیه جعل کرده باشند و
 بر فرض صدق هم ضرر بمقامات مجلسی نمیزند و عمر مجلسی را
 هفتاد و چهار سال گفته اند و وفات او در سنه هزار و صد

و بازده در دار بخش خلی اشعار گفته اند در سنک اوج کبر
 دریا لا سربیدوار بر است میاده تاریخ این است با فر علم
 شد و ان مجتبان و این تاریخ جامعیت دارد ماه رمضان
 که بیست و هفتش کم شد تاریخ وفات با فر علم شد شب
 بیست و هفتم ماه رمضان وفات او بود و از شماره و از شماره
 حروف ماه رمضان که بیست و هفتش کم شود مطابق تاریخ میشود
 و بعد از خزن و غم تاریخ او است و باز فیر یک از بزرگان او که
 گویند ملا محمد رضا است متصل با آنها است و گفته اند فای
 مجلسین است و دیگر فیر مرحوم اقامت را محمد تقی الماسی
 که او نیز فیر را محمد کاظم پسر ملا عزیر الله پسر ملا محمد تقی
 است که در زمان ناصر شاه امام جمعه بود و عالم و فاضل
 و عارف و از اهل تبحر و عبادت و طاعت و جماعه از علما
 نقل شده که از شاگردان ایشان بود و نقل شده که فیر او
 جای مجلس است بنا بر این وسط فیر را محمد علی امام
 و مجلسی اول میشود و ظاهر این است که در این صحنه که

تذکره امیر کبیر
 در تاریخ
 وفات او
 که بیست و هفت
 شب است

نشان و نور این بزرگواران ساخته شده زیاده از پنج شش نفر
مقدونند که فذل معلوم اقامیرا محمد علی امام جمعه و میرزا محمد
نقی الماسی و ملا محمد نفی مجلس و ملا محمد رضا و لدا و اخوند
ملا محمد باقر مجلس و حاجی سید است و پائین پای مجلس
ایوانچه و مرمر بلند بسته است که اول فترا خوانند ملا محمد علی
استر اباد که یکی از دامادها مجلس اول است بود و از اهل علم
و فضل بلکه نقل شده از عرفا و اهل مقامات و کالات بوده
بعد از سالها که طول کشیده مرچو حاجی سید محمد باقر از نژاد
اقامیرا جعفر پید اقامیرا محمد علی امام جمعه زاد ر همان محل
دفن نموده و هیکوان که پائین دیشا بن و مرمر است فترا کاشه
سیت بسته است و فترا خوانند ملا محمد صالح مانندانی است که
داماد مجلس اول است و عالی کامل و فاضل و خوش بیان در
کتاب نوشتن کتاب شرح بر اصول کافی نوشته سببا خوش بیان
کرده و تحقیقات نامنه دارد و حاشیه بر معالمر نوشته و
خوب کرد و شرح بر زبده شیخ بهائی نوشته که با تحقیق است

باب چهارم در بیان فضیلت ۱۵

و معروفست که حافظه بوده بجدی که خانه اسناد را که متبرک
 نالای در نوشته و گفته اند جلی فخر بود که از بین لباسش
 بده در مجلس درس مجلس اول بیرون می نشسته و مطالب مهم
 استخوان و برك چنان مینوشتند و فی مسئله مشکال میشود که چنان
 بعد دفع اشکال نمیشود یکی از شاگردان مرحوم مجلس اتفاقاً نبرد
 خواند ملا محمد صالح میبیند در برك چنانها رفع ان اشکال را
 نوشتند بعد در مجلس جواب مجلس میگوید مجلس مبغضها از او^{نفس}
 و ضرر میکنند ابراز میکنند مجلس نگاه میکنند خواند بیرون
 در نشسته لباس با و میدهند و حاضر مجلس مینماید و معروفست
 برایش معین میکنند تا بجائی میرسد که او را بخانه میرود و در
 خود را با و میدهند و در کتابخانه خود منزل میدهند بکری
 اما هاد و لا خواند ملا صالح^{میتب} است که منتهی خوف چو بدارد
 کنار او آنچه که در کاد مقرر است که در و بعد مجلس نایست طرف
 چپ است و مرکب عالم و فاضل و در غالب کتابا اوفادری
 ترجمه عربیها و امثالها اما هاد مقرر میگوید که منتهی فارسی

در مجلس
 و مقامات
 از خاندان
 صاحب

بر مغان و بر شرح شمس و بر شافیه صرف که متن شرح نظام
 معروفست نوشته و حاشیه عربی بر نفس و بیضا نوشته و
 ترجمه قرآن با شان نزول و نیک و بد استخاره نوشته و کوفی
 بجهت ندر نوی و نیز این را نوشته چون بجهت ناخوشی صریح ناسکند
 و نوی اعتراف فوت او شده دفنش نموده در قبرستانی و سوره
 بیا لای و بر برای نفس حیاتا گذارد و در قبر هوش آمدند
 نوشتن ترجمه قرآن هرگاه بیرون الیکرد اتفاقا شری اینجا
 پیچیده از شد آغوی و بر دم کرده ساربان فیهبده خبر باهل
 داده بیرونش آورده اند و در همین صندوق دفن خوانده اند
 هر یک است که از علماء و فضلاء و متبیین بودند **باب**
چهارم در طرف طویلی نرسیده بدو زانه طویلی که از
 مقبره بابا قاسم که مالش مثل سایر باباها که در اصفهان متفرقا
 مدفونند واضح نیست چلی بالا میرود و بدو زانه طویلی
 نزدیک میشود مقبره صاحب عباد است که اسم او اسمعیل
 است و بر ایندکاشه وسط کتب دارد و گویند اینجا **الان**

بوده و او را رای علم و دولت و ریاست و در بیان حالات و
مقامات و بعضی بک رساله نوشته اند و پیدش عباد طالق
و در رکن الدوله است و اسمعیل زام و تالدوله پسر زکریا الدوله
و در خود فرای داده و از طفولیت تا بزرگی مصاحب هم بودند
ملقب بصاحب شده با آنکه او صاحب العبد منکشفه اند
چون نزد ابن العبد و در تحصیل علوم ادب و حکمت و نجوم و
غیرها نموده و مصاحب بوده بعد که و در پر شده بصاحب
ملقب شده و در دولت و عزت و احسان بفقراء بخصوص شیعیان
و اجتماع شعراء در درگاه او و اعطاء باها و مرجعت عاقله و خا
مراتبی از او نقل شده میشود که معلوم نیست احکام و وزراء این
عربیه باشند ولی علمه فضل و است که در علوم و معارف کامل
و چندین شرکاء بخانه او را منکشفه و در ترویج فضایل اهل
بیت و احیای اخراها تکمیل نام نموده با آنکه در اصفهان بود
و از زمان سنی خان جری مذهب بوده او شیعه و از عدلیه بود
و فی زنی زنا داده شوهرش با و اعراض کرده گفته خدا مرا

ملقب بصاحب شده با آنکه او صاحب العبد منکشفه اند

و داشت شوهرش در مقام انکار برآمده زن گفته مکر شوهر
صاحب عباد دار که قائل باخبار است آن مرد چون سنی
چیزی بوده تسلیم و قصیده ها خوب و مدح اهل بیت با اظهار
برائت از دشمنان ایشان گفته که مجلسی هم در غاشر بخار قدسی
نفل کرده و سینه روضه هم در غرر و درو غیر اینها نقل کرده و کتاب
ها خوب نوشته کتاب المحیط در لغت هفت جلدی و جلدی
اسماء الله و صفاته کتابی در علم کلام تصریح با مائت و اولی
امیر المؤمنین و نموده و کتاب تذکره و انوار و غلیل و وقف
و ابتداء و عروض و جوهره الجواهر و کتاب الوزراء و کتاب فضائل
و غیر اینها از رساله ها و کتابها منسوب به او و در مجلسی که در سنه
و مطلب می گفته این قدر جمعیت میشده که هفت نفر بایدواز
نفر کلمات اوراق بلند می گفته اند و بیکدیگر می رسانیده اند تا
آخر مجلس و در وفات نموده و نقل باصفهان شده و وفات
در سنه ۳۸۵ بوده و در رقبه بدیه در محله طوفی که کوچه در دکان
خانه خودش که خیلی عالی بوده دفن شده و آن قبر قدس محزون

از این مقام زان طوفان فتنه یابین زهر و دگر فتنه یابین
 است که از عرق برده و نگه اش با با خنجر استنگار است
 و خراب شده حصار را بعد ازین ارد برش میان کند است
 اگر چه مرحوم افصح علی کریم شاه علی الله مقامه در کتاب
 خیراتیه که در دوزخ و فتنه نوشته اند او را سینه صوفی دانسته
 علی مرحوم شیخ جمال علی الله مقامه در کسکول خود بنجد
 او نموده میثابی نقل کرده که شیخ علی بن سهل اصفهانی از اهل
 بیضا میگوید و فی سوالی به نقل از شیخ رحیمی برای
 فقراء خواستان شخص قدر فرستاده و عذر او داده که بنوا
 خانه بیضا زیم شیخ گفت و بجه خانه را به رفقا و بجه و بجه
 میثابم خانه در بهشت بنویسند و بجه اعطاء که شیخ
 قبول کرد و بجه را داد و ضامن نامه گرفت و در همان سال
 و بهشت نام نمود او را در کتب گذاروند بعد از نوشته در جا
 شیخ بیضا که پیشش نوشته بود و از ضامن بیرون آمد
 و آن نوشته در صندوق کتاب شیخ بود مردم اسفند قاری

در فائز طوفان
 در فائز طوفان
 در فائز طوفان
 در فائز طوفان

تا وقتی که صندوق را دزد برد و ظاهر این است که این مطلب را
شیخ بهائی از کتب صوفیه نقل کرده و آنها این گونه حکایتها جلی
از پیران خود نقل میکنند که بعضی واضح است که دروغ و جعلی
است و بعضی احوال صندوق میدهد ولی شیخ بهائی خودش نوشته
که شب خواب دیدم در حرم امام رضا علیه السلام بودم و شبیه
علی بن سهل بود و خوابم فراموشم شده و فنی زیارت علی بن سهل
امده بادم امده امده خوابم اعتقادم بشیخ علی بن سهل زیاده شد
پس رجاء زیارت و استمداد شود خوب است انشاء الله تعالی

باب پنجم در برهان اببخشان است

و در اینجا فرمودم اخوند ملا حسن نقلی و سبط فرشتان است
فریب بشارع غارت مخصری در اردو و از اهل علم و فضل و دریا
و مجامده معاصرا فاجده بیدار است و بعضی علما نقل شد
که گفته بجهت دفع شهوات اب سقره بانان بابی نان میخورد
گویند و فنی بگاشته او غذای گرفته او ندیده او ندخورد صفا
فلن خود را مبتلا بدست دهنه پرسیده معلوم است او قبا

ملا حسن نقلی
در دفع شهوات
اب سقره بانان
بابی نان میخورد

بازی شده بعد از کرده و بسیار از اهل علم و کمال باو اعتماد
و اعتقاد داشته و دارند و عالمی دانا و بانفوی بوده و از
عالم رفته از مرگ و اخوند ملا محمد حسین ملا ولی الله سابق
الذکر که خود ملا ولی الله شاگرد اخوند قلی بیگ بوده نقل نموده
که حجرتش هر کس بود زیارت فرما خوند قلی بیگ و هماغانند
کنند که هرگاه موفق زیارت گزیند شود انجامد حرم حضرت و
فرهت بیان یکم مثلاً فرام برای اخوند ملا حسین قلی بیگ بخواند
بنود است با سفر زیارت او فراهم آید و خود اخوند ملا محمد حسین
مجریه نموده در حق خود مرحوم حاجی آقا محمد قزوینی اعلی الله
مقامه که امام مسجد اقا نور بود و زود اعتقاد هم بنود نقل کرد
که خود برای مطلبی چند هفت موانع زیارت فرما و نمود حاصل
شد ظاهر آنست که از مردم زیارت فرما و از اختم برای برآمدن
حاجات فرامیدهند فدی فاصله فری بلند است
وسط فرستاد فرما ابرهیم جوهریست که کتاب مصیبت
و اشعار و ناک دارد و آثار خلوص نیست و اخلاص حضرت شهید

در این کتاب
از حضرت
ابن بخشافست
نقل شده است
که هرگاه
موفق زیارت
گزیند شود
انجامد حرم
حضرت و
فرهت بیان
یکم مثلاً
فرام برای
اخواند ملا
حسین قلی
بیگ بخواند
بنود است
با سفر
زیارت او
فراهم آید
و خود
اخواند ملا
محمد حسین
مجریه
نموده در
حق خود
مرحوم حاجی
آقا محمد
قزوینی
اعلی الله
مقامه که
امام مسجد
اقا نور
بود و زود
اعتقاد هم
بنود نقل
کرد که
خود برای
مطلبی
چند هفت
موانع
زیارت
فرما و
نمود
حاصل
شد
ظاهر
آنست
که از
مردم
زیارت
فرما و
از اختم
برای
برآمدن
حاجات
فرامیدهند
فدی
فاصله
فری
بلند
است
وسط
فرستاد
فرما
ابرهیم
جوهریست
که کتاب
مصیبت
و اشعار
و ناک
دارد و
آثار
خلوص
نیست
و اخلاص
حضرت
شهید

و افاستبد مؤمن از اهل علم و فضل بوده اند و حاجی سید
 محمد علی صبح مسجد سیدنا امامت داشته و نقل عبادت و تقوی
 از او میشد و افاستبد مؤمن بعد از مرحوم حاجی سید اسد الله
 مرجع ریاست پیدا بود و امام مسجد سید و پناه خلق و با علم
 و فضل بوده و نزد پیش هم داشت بعد از مرحوم حاجی سید
 الله او اعلم از سایر اوجه دستبد بوده و اما حاجی سید اسد الله
 که ولد نفعه و انقی و اکمل انمرحوم بوده بلکه در مرآت شفقوی
 و قدس و عمل از بعضی جهات از یاد رفته و اینست که اخلاص و سبقت
 از خیر هم زیاد تر بود با و و پناه بزرگ خلق با عظمیان و غیره
 بود و در مساعرت بعد از او در راه وفات نموده تسلسله هزار و
 سی و شش بود در بنفشه استر و از در و بنده صحن که بیرون شد و در آن
 طرف چپ دالان مذکور است و ابواب آن طرفند است و غیر مرحوم
 حاجی شیخ مرتضی اعلی الله مقامه است و در اطاقها طریقت
 از دالان بعضی از علما و دالان ملین مذکور است که زیارت آنها
 خود سید حاجی آقا میرزا سبب مرحوم شد مقصود بیان حال

باب ششم در مقدمات ۹۵

خود مرخصی سپیداشت آن بزرگوار اصلش از شفت رشت است
 و چند درجه شرف خدمت بحر العلوم در سن خوانده و در
 اینجا با حاجی کریم رفاقت و مراوده داشتند که بعد از این^{سند}
 در اصفهان هم بجهت موافق بوده اند که ما بین احد از علما
 رفاقت با این خدمت و نسبت هر مطلب خدمت حاجی میشده
 میفرموده بروید خدمت سپیدجانی میرفته اند سپیدجانی^{ستگار}
 سوار میشده در بخت حاجی و حاجی را بر میداشتند و قمر
 حاجی میرفته حاجی برای سپیدفنه در زواره و بجهت تزیین عبا
 برای ایشان آورده بکند خرسپیدا اما محبت هک حاجی داشتند
 که هنوز میان دو طائفه موافقت و مواصالت برقرار است^{ند} گو
 در بخت شرف حاجی به بدن سپیدفنه دینه سپیدافنا داشتند
 معلوم شده سپیداز کرسی یکی غش کرد حاجی رفته برای امضا
 مناسبی تحصیل کرده با و خوراندند بحال آمده و سپید بحر العلوم
 هم فهمیده شد فقر سپیدا اضرار نموده که وقت غذا را
 بخوان او حاضر شود قبول نکرده و چند نفر در زیر پای علی

در بخت حاجی کریم رفاقت و مراوده داشتند که بعد از این در اصفهان هم بجهت موافق بوده اند که ما بین احد از علما رفاقت با این خدمت و نسبت هر مطلب خدمت حاجی میشده میفرموده بروید خدمت سپیدجانی میرفته اند سپیدجانی سوار میشده در بخت حاجی و حاجی را بر میداشتند و قمر حاجی میرفته حاجی برای سپیدفنه در زواره و بجهت تزیین عبا برای ایشان آورده بکند خرسپیدا اما محبت هک حاجی داشتند که هنوز میان دو طائفه موافقت و مواصالت برقرار است

درس افاستد علی صاحب شرح کبیر حاضر می‌شده و افاستد علی
برای سبده و دوانان مقرر داشتند و خدمت افاستد محسن
کاظمی هم بجهت درس حاضر شده و از عتبات که برگشته در قم
قریب هشت سال درس می‌راند فی‌الحقیقه مقامه حاضر
شده و می‌گفته در مدت قلیل نزد میرزا پیش از عتبات رفته
حاصل شد بعد با صفهان آمده و فی‌الحقیقه که اصطفهان آمده یک
دستمال که سفره نان خوری و بود داشته و یک کتاب یاد
و در اصطفهان چند درم در سه چهار باغ مانده مدرس را او
موافقت کرده بیرون کش کرده با خود رفته و در اصطفهان عیال
داشته و بسخی می‌کند از اینده کویند را بام بی‌اسم و درسم اسباب
ساز را شکسته او را گرفته و صدمه زده اند و کویا همین شد
عزیز او در دین و همت او در دینی از منکر یکی از اسباب رقی و
اشتهار او کرده افاستد محسن کربلایی که از اولاد صاحب
شرح کبیر است و یک سفر بجهت درس بطرف ترکستان رفته
و فی‌الحقیقه اصطفهان بوده اجتهاد سبده را از او می‌رسانند گفته اجتهاد

مرا از سبب نایب پرسید و چون افاستید محمد خلی عنوان
 این کلام خلی استبنا رقی سبب شده میرزای فنی هم خلی نزد
 و بچند سبب کرده و گفته در آشنهها و اغنبا شخص اول در
 و با وجود مخالفت پادشاه و حکام در کمال افتاد و دولت
 و وسعت او هم بیشتر گردیده و وجه ظاهری و لاشا و انکه بعضی
 از بزرگان وجه قایلی سبب داده سبب در آن تجارت و معامل
 نموده خداوند اغانت نموده مداخل کلی کرده که املاک
 زیاد تحصیل نموده تا بحد که مسجد چنین بنا نموده و از همه
 دستگاه و عیال و اولاد و کتاب بهم رفته پادشاه را تفصیل
 مهیا نموده و بعضی گویند علم فرط اس داشته که کاغذ را می
 پیچیده و عملی کرده که پول میشد ولی مناسب نیست نسبت
 این عمل سبب و احوال که بیا هم داده میشد و چون خانه افا محمد
 پیدا با کرامت داشته و بسیار از عوام را اعتقاد داشت
 از غیب برایش میرسند و بطریق کرامت نه اما میکنند که
 مثلا میدند محل را که پول میداده چیزی را و اینست که

میامده از انجا پول میداد و امثال اینها که محل نامت است
 جلالت قدس بجد الله بجد است که محتاج باین مطالب
 موهوم نیست حالات عبادات و نماز شبها و کربیها و زکات
 و ناله ها شب و در سبک بخلاف و این همه اعانت بفرآورد
 سادات و این همه هی از منکرها و اجراء حد و حتی کشتن جمعی
 که تا صد و بیست نفر نقل شده که در قبرستان قبله دعا با جا
 دیگر مدفونند بحکم شرع مطهر و بعضی را بدست خود و زحما
 که در علوم کسبیده چنانچه از کتبهای که نوشته معلوم میشود
 مثل مطالع الانوار و فقه استدلالی که چه قدر با تفصیل نوشته
 و اطلالع او بر علوم معلوم میشود رساله تحفه البرار فارسی
 در نماز شب که خیلی پرفایده و سزاوار است هر کس داشته باشد
 و رجوع نماید و رساله در شکوک صلوٰه که نتمه تحفه میشود
 و رساله ها بسیار خوب و رجال که کمال مهارت در این علم
 داشته رساله اسمعیل بن عمار رساله ابان بن عثمان رساله ابن
 بن هاشم رساله محمد بن علی بن یحیی و کذا عده کافی و حاد بن

علیه و عمر بن یزید و سهل بن زیاد و محمد بن اسماعیل و برقی
و عبدالحج بن سالم و ولید و محمد بن سنان و رساله اتحاد معوی
بن شرح با ابن مبره و غیرها و رساله معنی اجعت الفصانه
و اصحاب اجماع و کتاب هرة البارقة در حیدمت علمه مباحث
الفاظ اصول سوال و جواب مسائل بسیار در آن شفیح کرد رساله
در عقد بر خواهر مطلقه رساله در قبول قول زن در بلا مانع و
رساله در همه و لم یصلت منعه را رساله مناسک حج که خیلی مناسک
خوبی است و هنوز هم محل رجوع است و رساله اقامه حد و
در زمان غیبت که واجب میدانسته بر مجتهدین و رساله اوقاف
و بطلان وقف بر نفس که خیلی و فقها را بر وارث بر گردانیده
در رساله زیارت عاشورا و حاشیه بر سهوی که اوایل اثر در
کاظمین نوشته و در سفر مه که عزای از او نقل میکنند که یک
پیر کریم فدا باشد و حق همین نزد معلوم است فقرات
بسیار کرده وفات او در رساله از اشعاع و در مفره که مختصر
مابین سید است و است ملاحظه شود **باب**

در مقبره مرحوم آقا میر سید حسن مددش عمارت و کند
دارد کنار دالان مسجد انمرحوم در محله نوکه اصل پدیان مسجد
را انمرحوم هاده و باسم او معروفست و انعام انوار چشم خان
کرد و او پسر آقا میر سید علی بن میر محمد باقر بن آقا میر اسماعیل
اسمعیل و اعظا صفهانی است او اهل اقدردا صفهانی مدد
محصل نموده بعد مدتی در کربلا و نجف درس شریف العلماء
در اصول و صاحب جواهر در فقه حاضر شده باز مراجعت
با صفهانی نموده ثانیاً درس حاجی کرنا به حاضر شده تا آنکه
فضلاء اصفهان مقامات فضل او را یافته در مجلس درس
خودش اجتماع نموده و در خوش بیا نی و استقامت سلفه
و حسن ترتیب مطالب و زیادتى تحقیقات و مطالب حسنه
بمددس مطلق معروف شده و کمال حسن خلق و تسلیم و رضا
را دارا بوده و نفس او در ترقی شاگرد مؤثر بوده که جمیع کثیری
از علماء و فضلاء کاملین و محققین و عروجهین از مجلس درس
او برخاسته چنانچه جامع از افاضاء علماء اسلام و مرجع

مرحوم آقا میر سید حسن
مددش عمارت و کند
دارد کنار دالان مسجد
انمرحوم در محله نوکه
اصل پدیان مسجد
را انمرحوم هاده و
باسم او معروفست و
انعام انوار چشم خان
کرد و او پسر آقا میر
سید علی بن میر محمد
باقر بن آقا میر اسماعیل
اسمعیل و اعظا صفهانی
است او اهل اقدردا
صفهانی مدد حاصل
نموده بعد مدتی در
کربلا و نجف درس
شریف العلماء در
اصول و صاحب جواهر
در فقه حاضر شده
باز مراجعت با
صفهانی نموده
ثانیاً درس حاجی
کرنا به حاضر شده
تا آنکه فضلاء
اصفهان مقامات
فضل او را یافته
در مجلس درس
خودش اجتماع
نموده و در خوش
بیا نی و استقامت
سلفه و حسن
ترتیب مطالب و
زیادتى تحقیقات
و مطالب حسنه
بمددس مطلق
معروف شده و
کمال حسن خلق
و تسلیم و رضا
را دارا بوده و
نفس او در ترقی
شاگرد مؤثر بوده
که جمیع کثیری
از علماء و
فضلاء کاملین
و محققین و
عروجهین از
مجلس درس او
برخاسته چنانچه
جامع از افاضاء
علماء اسلام و
مرجع

نام شده بکی اینه الله فی العالمین فای حاجی میرزا محمد حسن
 شیرازی که ریاست عامه در رجوع بفتوی و نقل اود در تمام
 کسره از من مستقر گردیده و مروج و مجده مذهب در این
 ماه هزار و سیصد شده و غیره در ستر من رای و اجتماع ^{شیعه}
 در اینجا بیکت وجود ایشان حاصل شده و مقامات و بالائی
 از احتیاج بیافست علی الله مقامه دیگر مرحوم اقامه میرزا محمد
 هاشم چهارسوی اصفهانی که از محققین مشهورین متحرین
 بوده دیگر اقامه میرزا ابوالمعالی پیر کوچاک حاجی کریم که گفته
 شد دیگر خوانده ملا محمد باقر فاضل که مذکور شد و غیر ایشان
 از اکابر علماء و فضلاء کثر الله امثالهم و اصالح عالم و انمحو
 کتابها با تحقیق خوب نوشته کتاب فقه اسنن الی شرح بر نافع
 که نام نشده و کتاب جوامع الکلم در اصول که جناب ابوالحسن
 پیر مطلب مرغوب است و جواب سؤالات متفرقه و رساله الکفر
 و رساله اصالة صحیح و رساله عدالت و رساله فارسیه در عقاید
 و مناقب خج و غیر اینها و فایده اود در رساله هزار و بیست و

کتاب بیست و یکم
 در بیان فضایل و مناقب
 امیرالمؤمنین علیه السلام
 باب بیستم

هفتاد و سه نفر پیاد ازاده سال بعد از حاجی کرمانی علیه الله

مقامه جوفه داشته **باب هشتاد و سه** نفر از مفره مرخوم

حاجی محمد ابراهیم ^{که نام} طباطبایی که واقع است در بیرون در مسجد ^{حکیم}

از در که طرف مدرسه شاهزاده ها و بازار صباغان و مسجد

شاه میرود و عمارت و قبه و بارگاه عالی دارد و در آن مرخوم و

کنبد است و پشت سر او قبر اقا محمد مهدی اعظم اولاد او است

و این دو قبر بلند بسته است و جلوتر و قبر حاجی طرف بالا سر

متصل بدو و این بلند بسته است و قبر حاجی میرزا محمود و

اقا محمد مهدی است که چندی در نجف اشرف تحصیل نموده

با صفها امده مرخم اخلاص ناطقی باو داشتند و در مسجد ^{حکیم}

جمعیت و از خام غریبی بجاعت او میشده ولی در جوانی وفات

نمود و پد مرخوم حاجی کرمانی حاجی محمد حسن کرمانی بود

که اول امر در محله حوض کرمانی هرات که محله کرمانی هم ^{گفته}

اند و وطن بود و باین جهت بکرمانی معروف شده و بعد در

کاخ که از توابع خراسان است امده و بعد امده با صفها ^{حکیم}

ماہِ ششم در مقبرہ ۱۰۳

در اصفہان منولید شد و ده سالہ بودہ کہ پدرش وفات
 نمودہ افا محل پیدا بادا علی اللہ مقامہ وصی و قیم او بودہ
 کہ اول تکلیف حاجی را بمکہ معظمہ روانہ کردہ بلی مرتبہ کہ مثل
 افا محل باشد مثل حاجی پیدا میشود کہ باین حد خطاط در شریعت
 و دقت در امر دین و مواظبت بر دقایق اداب شریعت و تعبد
 صرف در احکام از برای کہ کسے ممکن است و بجدی بود کہ او را
 مردم صفا و صادق شمرده اند مانند اولاد امجاد ایشان کہ ^{مضمون}
 از ایشان نقل میکنند مثل آنکہ حاجی میرزا احمد و ضہ خوان عود
 را با و از خواستہ بخواند حاجی فرمود حاجی میرزا احمد عود
 کہ مد ندارد و این از باب حمل بر صحت است کہ حمل بر غنا خواندن
 ننمودہ است و ان مرحوم در مسجد شریف بنخواندہ و شعر را از
 شعر بیت میانداختہ مقرر و فست گفتہ ز عشق با بے یور چنان
 میگویند العہدہ علی الراوی یا کم یا نناد ہزار فرسنگ است
 چون در اخبار کراہت شعر در مسجد و شب روزہ و امامبارک
 رمضان و روز جمعہ ہر چند شعر حق باشد و اند شدہ الی غیر

در اصفہان منولید شد و ده سالہ بودہ کہ پدرش وفات نمودہ افا محل پیدا بادا علی اللہ مقامہ وصی و قیم او بودہ کہ اول تکلیف حاجی را بمکہ معظمہ روانہ کردہ بلی مرتبہ کہ مثل افا محل باشد مثل حاجی پیدا میشود کہ باین حد خطاط در شریعت و دقت در امر دین و مواظبت بر دقایق اداب شریعت و تعبد صرف در احکام از برای کہ کسے ممکن است و بجدی بود کہ او را مردم صفا و صادق شمرده اند مانند اولاد امجاد ایشان کہ از ایشان نقل میکنند مثل آنکہ حاجی میرزا احمد و ضہ خوان عود را با و از خواستہ بخواند حاجی فرمود حاجی میرزا احمد عود کہ مد ندارد و این از باب حمل بر صحت است کہ حمل بر غنا خواندن ننمودہ است و ان مرحوم در مسجد شریف بنخواندہ و شعر را از شعر بیت میانداختہ مقرر و فست گفتہ ز عشق با بے یور چنان میگویند العہدہ علی الراوی یا کم یا نناد ہزار فرسنگ است چون در اخبار کراہت شعر در مسجد و شب روزہ و امامبارک رمضان و روز جمعہ ہر چند شعر حق باشد و اند شدہ الی غیر

ذلك از آنم جویم این رفیع حکایات جنلی کرده اند و آنم جو خیل
 بیاعتنا با هلد دنیا بوده و زاهد و نایب فاعث بود کویند کند
 در خانه خود اسبها میکرده و بیخ اصفاها تراهم میخورده و غیر
 اینها و با مرحوم سید جنلی خیل موافق و خود در سبب از
 امور شرعی که محل میبشده سبب از اوقاف و مساجد و نحو
 اینها که جانشین و اشکال و احتیاط بوده مداخله نمیکرده
 و محول بمهر جویم سید میهنوده و در مسجبات الدعوه بودند
 معروفست صدمه و وفات بعضی از دیوانیان و بعضی از افاضان
 را از نظرین حاجی میدانند و حکایت آن مر که حاجی در مقام
 هنی از منکر او برآمده او گفته بوده است غول بخوابم بگذارد
 خبر برای حاجی آورده اند حاجی گفته خدا با غولی ندارم و ^{تقریب}
 کرده تخم او باد کرده و وفات نموده مشهور است و ریاست و
 تدبیر او در اصفهان با عنوان بوده که سبب می نشسته و ^{جمع}
 از علماء درس او حاضر میبشده اند مانند افاضات سید حسن
 افاضات سید محمد شهنشاه و غیر ایشان و خود مدتی در نجف

اشرف خدمت بحر العلوم و شیخ جعفر و مدتی در کربلا نژد
 افاستد علی صاحب شرح کبیر بلکه اندکی خدمت آقای طبهائے
 و در کافین خدمت افاستد محسن کاظمی و در عجم هم چند
 نامبرای بی اعلی الله مقامه بوده که میرزا اجازه فتوی دادند
 و رجوع مردم با و داده و با هم خیلی خصوصیت داشته و کتاب
 ها انمرو معروفست اشارات در اصول خیلی بر مطلب است
 اگر چه بجهت بعضی اتفاقات و خصوصیتها از مرجعیت فدا
 افتاده شوارع در فقه شرح کفایه سیر و آرا که خیلی منبسط
 و با تحقیق است منهاج در فقه که بسیار خوب کتابی است پر
 مسئله بسیار مسائل که این اوقات محل حاجت شده و میشود
 تا اشاره بدلیل در غیر عبادات ان رساله صحیح و اعظم رساله
 فلان رساله نقل بدست کتاب ایفاظا در اصول و ادب
 نوشته رساله ارشاد و منجیه فارسی که هر دو عملیه است و فعلا
 منجیه بجهت حاشیه کردن مرچو حاجی فریضه و حاجی میرزا محمد
 حسن شیرازی اعلی الله مقامه و دیگران از زمان شیخ ناکنون

این کتاب را
 در کربلا
 در خدمت
 افاستد محسن
 کاظمی
 نوشته شده است

مُرْجِع عَوَام وخواص است ودر سأل مناسک و غیر اینها و خا
امامت مسجد حکیم را داشته که مسجد است بزرگ و نام معنویست
و همیشه عباد و زهاد در او بوده اند و گفته اند اولش از بنا
صاحب عباد بود و بعد از خرابی حکیم را و دهند غیر نموده
و از این جفته مسجد حکیم گویند و **اقا محمد مهدی** که
فیرش است سر حاجی است اعظم اولاد حاجی بود و بعد از
حاجی بلکه در زمان و از رؤساء علماء اصنفها و امامت مسجد
حکیم هم عمده با ایشان بوده که هنوز هم اولاد انحر خود دارند
و مرجع در فتو و احکام بوده و صداقتها غریبه از او نقل می
شود مانند خود حاجی و بعضی دیگر از اولاد او و ظاهر اینست
که اینها از شدت مواظبت اذاب شرع و عتق و جبه با اهل دنیا
و تدبیرات عملیه دنیا است چنانچه در بعضی اخبار هست که اهل
دنیا اهل طاعت را میگویند و بپایان است و کونا عمده این بود
که حاجی نمیکذاشته بیرون بروند و با مردم منفرقه امیزش کنند
و عمده اش مشغول خدمت حاجی بوده و زحمت در علوم میکشید

میرزا
محمد مهدی
حاجی

باب هشتم در مقبره ۱۰۷

در بیان مقبره و نحوه دفن

هر حال غایبی بوده است با اطلاع و تحقیق و اجازه از مرجع
 سپیداشنه و در احوال و وفقه و غیر اینها کما لها نوشته عبون
 الاصول اصول مختصر بر مسئله خوبی است شرح منهاج حاج
 که فقه استدلالی است و فیلی خوش بیان است هشت جلد
 مصابیح بکفیه اصول نه جلد شرح بر فقه از لمعه چها جلد
 رساله استیضاح رساله در اراضی مفتوح الغنوه مشارق الانوار
 نور العیون متن فقه منی در طهاره هداية الطالبین که رساله
 عملیه است و فارسی است و انمرجومواظبت لها در آداب
 شریعت داشته و آن بزرگوار بیجهت ناخوشی نسبت به آن
 دعائی بیادام مینوشته و میداده و مردم هم متکلفه برض
 میداد مرضی غیب میشده و مجرب شده بود همان وقت شرط
 متکلفه عامه سر مرضی بکذا اند که عامه را انمرجومواظبت لها
 رواج نام داده و غالباً خدمت انمرجومواظبت لها که مبرقه مسئله
 از آنکس می پرسیده که مردم را مسئله دان کند و چون حکایات
 نسبتاً از انمرجومواظبت لها میشود که دلالت بر صداقت او دارد

هر چند از بعضی جهات دلالت بر حسن حال انرجوم دارد
 لکن از بعضی جهات دلالت بر حسن موهن است بکلی ترک
 ذکر افاضت دیگر نیز انرجوم حاجی اقا محمد پیر مرجو حاجی که
 طرف بالا سر و بالا محمد مهدی کنار دیوار که ندایوان جلو
 کیناست و نشان بلند ندارد و انرجوم مشغول ^{دشمن} بوی
 کتابها و مواظبت از اب شرعیته و از شدت مواظبت بر آداب
 شرعیته و بعضی وضعها مردم او را صاف و صادق میخوانند
 و گفتار و کردارها صادقانه اش بسیار بود در مجلس ^{نشسته} که
 بود هر سبب را مبدی نام قد بر میخواست و می نشست
 اگر چه سبب دور بود و اصلا ملتفت نمیشد که بر او برخواست
 بملاحظه حدیثی که از رسول خدا صلی الله علیه و آله روایت
 شده کسے که ببیند اولاد مرا و بنام نام بجانباورد جفا کرد
 یا مبتلی بلاء بی و اشد که دو حدیث در کتاب کلمه طیبه
 حاجی میرزا حسین نوری علی الله مقامه دیده شد باین
 مضه و ها و هر مجلس که می نشست غالباً فضیلت اعمال ^{خیر}

نقل نمیکرد و بگوید را امامت مسجد حکم را هم داشت مرجع
 در مراجعات هم بود معروف بود که زود قسم میدهند و کتابها
 او بسیار است کتاب صبیح الحیوة که بفرموده حاجی جعفر عباد
 علماء اصول نموده از متفقدین و مناخرین در هر مسئله از
 جلد شرح هندی علامه مفصل شرح شایع افاستد این هم
 مفصل خود میگفت از صد هزار بیت منجا و زاست کتابی در
 حدود و دیات کتاب مفصلی در عبادات رساله در مباحث کما
 طهارة و صلوة با استدلال شرح خلاصة الحسنة الهدیة الشیعة
 که رساله تعلیم بزرگ است کتاب نور حدة النافسین و اذا
 و اخلاق و ادعیه و مواعظ خلی بزرگ است که با همین کتاب
 است که خود نقل میکرد که در محضر شاه کهن شاه باین خوبی
 چرا با بدنا کند شاه وحشی کرد کتاب را باز کردم و این حدیث
 را خواندم که هر که شارب نرند چنانست که با مادر خود در
 خانه کعبه زنا کند و بفصلی کتابی نقل میکرد و رساله ها
 چند در رجال و رساله در آداب سنان و صورت و جنائز دیگر

کتاب صبیح الحیوة
 کتاب طهارة و صلوة
 کتاب اخلاق و ادعیه
 کتاب مواعظ خلی
 کتاب نور حدة النافسین
 کتاب جنائز دیگر

مرحوم افشین جعفر پیردیکر حاجی است و طرف هشت و
 افامحمد مهکده بی پوار واقع است ولی قد طرف بالا سر است
 نه تاد و نیز افامحمد مهکده و انمرحوم نیز از علماء و فضلا و بعضی
 وفات امامت مسجد حکیم را داشته و وضع نفوی و دیانت
 داشته و خیلی مواضع بوده رساله در دیانت نوشته و بعضی
 نوشته جات دیگر دارند و باز از سلسله و اولاد و احفاد مرحوم
 حاجی در این مقبره جمعی مدفونند و خیلی مناسب و شایسته
 مخصوصاً از پارت این مقبره و درخواست حاجات و مهمات
 از خداوندان نمودن بملاحظه مراتب شریف و بجات و ذرات
 که مرحوم حاجی در دین کرده که هنوز هم بسیار از آثار او در میان
 مردم باقی است و در مقام احتیاط در دین کفزارها و دفن
 او ضرب المثل و در مقام تنبیه و التفات علماء و غیرهم از
 جمله شواهد مطلب است با آگاهی است غفر الله لهم
 خاتمه در بیان بعضی از قبور خارج اصفهان از
 بلوکات و توابع یکی از آنها قبر مرحوم افامحمد علی بخشی است

که در امام زاده معروف بشاه سید علی که شاه سید علی اکبر
 هم بگویند از اصفهان که طرف قمش بود و شرح ما آنجا
 طرف حیدرآباد که فاعله واقع است و گنبد دارد و صحن
 امام زاده تو گنبد طرف جلو واقع است و از اطراف زیارت
 او میباشند و خیلی اعتقاد باو دارند و غیره و فی زیارت او فرم
 در حرم او حالت خوشی در خود یافتیم و نیز از حالت در شاه رضا
 و فیراف محمد علی پشت سر و نیز امام زاده طرف پائین واقع
 و اقا محمد علی ولد پیر مرحوم اقا باقر هزار جوبی است که قبرش
 در نجف در ایوان علماء است و مرعوم اقا محمد علی در خرمین
 محمد باقر نواب لاهیجانی را داود که در اصفهان بود و قبرش در
 حضرت عبدالعظیم است داشته که بجای از حال این مذکور شد
 بالجملة اقا محمد علی اول مرید رعایات تحصیل نمود و از اساتید
 سید جواد عاملی و بحر العلوم و میرزای نجفی و حاجی ملا احمد
 و اقا شیخ جعفر بحرینی را شمرده اند و متدی در آن وقت و نیز
 ان صفحات بوده و نند پس است و رساله در این مسئله که انجا

در این کتاب
 از کتب معتبره
 در این باب
 در این باب
 در این باب

افزاده

اتفاق نوشته که زنی ذمیه و شوهرش زنی بود بحقه عشوه
مسلمانان شده و در بین عده آن مسلمانان با او طلاق کرد و
بعد از آن زوج نمود و علماء آن بلد حکم بطلاق نکاح کرده و اقامه
حجاء علی حکم بصلحت و در آن آله نوشته مشتمل بر هفت فقره و بعد
مدتی در قم نزد میرزای فیضی بوده و بعد مدتی کاشان نزد نراقی
و بعد در اصفهان و مشغول به تدبیر شده و معروف بفقیه مطلق
بود و در مسجد ذوالفقار امامت داشته و تصنیفات بسیار
سپا در فقه نوشته که پرفائده و پر فرع است و بالآخره باضراً
و خواهش اهل فقه و جهانی رفته در فقه انجام مشغول بر تفسیر
و از او استجابت دعا و کرامات از قبیل طلب از آن وفات و ثواب
ادب و گرفتن صدقات که نزد شیعیان او و از اهل و غیر
ایشان معروف است و ثرویات مسائل در آنجا بسیار است
و مراتب نفوی و دیانت و زهد و ورع و ضابطه در هر حال
از او مسلم و معروف است اگر چه فقه مانده و باعث کثافت
کردیده چون شان او اجل از این بود بحسب اوضاع حالیه و

آخر الامر بفرار از او بقاء از فتنه پشاه مستبد علی امداد وفات نمود
 در سنه هزار و دویست و چهل و پنج و کاتبها او یکی خاشبه
 بر شرح اعداست که فیما کتاب پر فرغ خوبی است دیگر کتاب
 فقه استدلالی در عتق و مسافرت و نکاح و طلاق و دیات و جلی
 مذکور و مفصل و با فائده است و خاشبه قواعد علامه
 خاشبه قواعد شریعت و خاشبه طهارت مدارک خاشبه نکاح
 شرایع کتابی در اصول و خاشبه عمال خاشبه قوانین خاشبه
 بر شوارق و بحر برد رساله در رجال اندر الشیخین در مطالب
 منقرضه از حکایات و بعضی مطالب کلامیه و غیر اینها و باز کتاب
 در فضایل و شرح اینها و رساله در امامت و رساله بزرگی
 در نماز و منقرضاتی در مسائل و رساله در نکاح و عتق و غیره
 که ذکر شد دیگر خود شاه رضا که امام زاهد و بزرگوار
 است و در تربیتش در ضمن بزرگ قدیم و بزرگ شاه رضا که
 بر وی طریقه که اطاف و کمال بلند است است در ایران بزرگی که میان
 عمارت واقع است و بوضع حوض خانه است در آن حوض خانه

شرح و توضیح
 در بعضی فروع
 از کتب
 خاشبه

از بنود علماء و فضلاء فقه چند نفر هست در میان این بزر
 مرحوم اخوند ملا محمد باقر فقیه است که او عالمی حکیم و کمال
 و فاضل و با نفوذی بوده و دیانت و مواظب عبادت و در نزد
 خواص از علماء و غیر علماء اصفهان و فقه مکرم و محترم بلکه
 ارادت باور داشتند و در انشاء نوشته ها و در فقه
 اولیائمه و علماء آنجا بوده و دیگر پیر فناء از سخن کو چک نو
 بهشتی که میر و راست راه دم راه فیر مرحوم میرزا محمد علی خلیفه
 سلطان است که از مقدسین متنا و از اهل علم و دیانت
 و مجاهدان و حالات و مرحوم اخوند ملا محمد باقر فقیه کمال
 اعتقاد و اظهار اخلاص حتی بعد از فوت با و میبود و در سایر
 مرتبه ها و بلوک اصفهان علماء و مجتهدین و مقدسین بسیار
 مدفونند که مقصود ذکر آنها نیست و اما آداء لبعض الحقوق
 ختم میکنیم بفرجی خود مرحوم اخوند ملا محمد باقر فقیه
 که در مرتبه جرات و فیرستان کبیر دارد معروف و مشهور در
 کتب ان دفر است و او از مقدسین و پیشوایان بود و

عبدالله خلیفه
 در این میان
 علامه فقیه و کمال
 و فاضل و با نفوذی
 و در نزد خواص
 از علماء و غیر علماء
 اصفهان و فقه مکرم
 و محترم بلکه ارادت
 باور داشتند و در
 انشاء نوشته ها و در
 فقه اولیائمه و علماء
 آنجا بوده و دیگر
 پیر فناء از سخن
 کو چک نو بهشتی
 که میر و راست
 راه دم راه فیر
 مرحوم میرزا محمد
 علی خلیفه سلطان
 است که از مقدسین
 متنا و از اهل علم
 و دیانت و مجاهدان
 و حالات و مرحوم
 اخوند ملا محمد
 باقر فقیه کمال
 اعتقاد و اظهار
 اخلاص حتی بعد از
 فوت با و میبود
 و در سایر مرتبه
 ها و بلوک اصفهان
 علماء و مجتهدین
 و مقدسین بسیار
 مدفونند که مقصود
 ذکر آنها نیست و
 اما آداء لبعض
 الحقوق ختم میکنیم
 بفرجی خود مرحوم
 اخوند ملا محمد
 باقر فقیه که در
 مرتبه جرات و فیر
 ستان کبیر دارد
 معروف و مشهور
 در کتب ان دفر
 است و او از
 مقدسین و پیشوایان
 بود و

خاتمه هر هفته ۱۱۵ و فیو خارج از این

جلی آثار خیرزا و در جزایه مانده و نزد مرحوم سید و
حاجی مقبول القول و معتمد و بنفوی و در نزد ریلدین
معروف بوده و از میان خبرستان جز که بر و طرف رباط ^{مهر} فیر
خا: بلامه و والد خیرکار زاده طرف چپ است سند
لوح تمام قلمی دارد در خیرخواهی و اصلاح امور شرعی و
غیرها ممتاز بوده رحمه الله علیه و علیهم و الحمد لله رب العالمین
هذه السنة اقامه برزا حسن برزا ابرهیم و ^{۱۳۲۴} و برزا و نکه
شهرهای جنب مرحوم حاجی میرزا بدیع عالمی غور درخی
از منکر و دفع ظلم و در اشتغال بندیش امور شرعی و
طریقه زهد و تقوی ممتاز امام مسجد سلام که برای او نباشد
مساجد دیگر هم احیاء نمود دیگر افاضات شیخ عبدالحسین ^{در}
عالم متبع با فکر صاحب تصنیف و تالیف کتاب مغنی
القد در فوائد نفسیه و اخباری و منقذات نافع
در ساله هاد رفعة و اصول فیرا و نزدیک فادلان ^{راه} حجت
رحمة الله علیه و برکاته

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ایکے از هستت بیاشد هستت	غیر هستت و حقیقت هستت نیست
با وجود تو است هستیها وجود	و زنی اعدا مند کسرت و شهود
اه از این اعدا و این شور و شر	اه از این اعدا و این کبر و غرور
از پس حمد خدا و ندا حمد	با حمد او زلزل رود افزون ذحد
علت و معلول وجود و وجود	ساجد مسجود و هم عین سجود
علت مادی و غائی بی خلا	صورت و فاعل هم اندر انکشاف
کر چه باشد این بیان در جزو مجاز	می ندارد از حقیقت امتیاز
زان سپس برال اظهارش تمام	از علی نام هست که ان اخرا تمام
ان مظاهر و صفات پاک را	وان علل و خلقت افلاک را

نور بخش عالم کوَن و مکان | روشن از ایشان زمین استبان

در انکشاف موجود ایشان اثر و بحسب طرائفشان ظهور دارد

هستی نوعی ذات و جود | هست از ایشان در کون و ادرشود

کشت از ایشان بپنجاب اند ظهور | لبک اند ما سو کشد در سُو

با حجاب واحد اند را نپناه | جلوه کمرشده باد و اند اولیا

نابسه ستر امده عیان در و سینه | وزد کمر مردم بستر چارمین

پنج ستر امده جواهر شرعیان | درینا ناند ریشتم امده رخسان

در جاد امد چود در هفتم حجاب | در کون او شد و نه و دنا ب

چون ترقی کرد اید درینا ن | افکنند پاک پرده ناب در جها

همچنان نور بر نروانوار نین | ناد را فند از حجاب هفتادین

نور بکرفته جهان را بالتمام | لبک بر ظلمات ایشان کشته حرام

بسته بر خود حجره ناریک را | کی شود بر نرو عیان نور و ضیا

برکشاد را برون از حجاب | بین جهان روشن در نور افشا

زین جهان ناریک و ظلمات فو | همان برون آدرینا بان شهو

نابینه بینی نورها در نورها | بس حکیم افشاده اندر طورها

دَرِ آنکِه سَبَدِ بَانَوَارِ اسرارِ الْفَلَاءِ قَبُولِ وَ خُصُوعِ کَامِلِ

دُرْکُونَتِ هَسَّتِ بِنِ اسرارِها	طُورِها و نورِها و نازِها
تا بقیه خویشی و در فکرِش	می نکرد دستِ مکنونِ دلش
از خود اَزائی و ازین پروری	بگذر و از خویش شو یکسرِ عری
تا کالائِ نَوایِدِ در ظهور	نورِها بِنِی هِنِی تا لای نو

مُشَبِّهٌ لِلتَّوَّاضِعِ

دانه کندم بودش اندر کون	بسی کالائِ و بروزاتِ شون
کره پیش اندمکانی خوبِ ناله	داریش محفوظ از هَرابِ خاک
با هزاران احرام و احتشام	کرد از او کپری بنوازیش نام
سالمها باشد همان کند که هست	تلاکِ کرد دستِ خشتِ خار و پست
لیک چون افتاد شد در خاک و	از علا بگذشت شد پادشاه
پایمال و پست و خار و زار شد	در پی اظهاریان اسرار شد
در بروز آورد از شوقِ جوب	ریشه و عیند که خار و جوب
همچنین میدان نو خود را بفلا	دارنی اندر قبش کالائِ هان
تا نکرد این چنین افتاد پست	بر تپایان کالائِ که هست

اخیلر بند کی حق و انرا دارا غیر

بندۀ خلفی و ازادی زحق
 بنده کی کن خالق فوئارا
 غیر چون امد میان امتیاس
 شاهد این مدعا و گفتگو
 وجه حق بن و ذروها روینا
 فانک جسته هستیها از او

ای بجهت کرد از او بیکسرو
 باردا جو و بیل اعتبار را
 و نه جز بیکرو و نمی بینی عیان
 کل شیء هالک الا وجهه
 نیست شود رهست از فستنا
 هادرون مغر شو بر و زینت

حکایت

داد عثمان کپشه زر بر غلام
 گر کند بود ز قبول زردما
 بتد زردا نزد بود زان غلام
 ز رشقتا دش قبول بود ری
 اری انکو چشم بر حق داردا
 گفت کرش از قبول این شادی
 گفت از ادا شد دانم مرغرا

کین بر بود را نمره تمام
 سازمت از اد در راه خدا
 کرد بش الحاح و ابرام تمام
 که زحمت هم و ند بود بروی
 سنک را باز دیکی پنداردا
 که مرا از این قبول ازادی
 لبک زانسو بینا که باشد مرا

بندہ تی و طالب زاد پی

من کہ انرا دم ز بند این وان

رق سلطان باشی رقی عبید

بندہ تی کن انکہ از ادت کند

بندہ تی غیر تا چند ابقلان

وز رسوم بندہ کی بر داد پی

از چہ رو خود را کنم از بندر کان

باری از حق جوی ابرو در شد

وا از رضا خوشین شاد تگند

شرم بادت از خدای زار دان

انشاء بندہ شیطان انکہ بخانه اعراف و جہنم حکما عالم شیطان

العجب شرم العجب زان بند کبت

یعنی این فرہان برین ابلہس را

این ہمہ خاصیت پیدا نشی امت

گو بود سرہا بہ شرمندہ کبت

ان رجیم شوم پر تلہس را

نزد دانا نیست بر ابلہس ز نسبت

حکایت عالم شیطان

ان یکی دانا بیدار با زماند

بود اندر در طرایع النہاب

گفت بنما سجده بت نادہم

گفت چو دبت نما بر من بیا

پای جان چون در میان از نشہ کی

نشہ کی بر جان و اشرفشا

کامدش ابلہس با یک کوزاب

اب سردت از پی ضرب عتم

نا نما ہم سجده او را بجان

هرچہ کوئی ان کم دریا کہ خست

گفت باشد صورتها از سیم و زر
 گفت اینها از کجا ارم بندست
 گفت از کل سازا و زای فیه
 چون وضو نتوانم جا اوشت
 چون نباشد ظرف چینی و زجاج
 چون نیای خانه ها ز زینکار
 گفت عالم از کجا کوارم اب
 اضطرار بمن خود از بی ایست
 گفت بنشین بول کن رو زمین
 کل کن و بت ساز از بهر سجود
 گفت من بت میندازم ساختن
 ساخت شیطان بت بی زان بول و خاک
 گفت سجده می میداند از بخل
 کرد شیطان سجده بت از ادب
 گفت ملعونان تو کرد امتناع

با خواهرها از چوب و با حجر
 چاره ام کن نشندگی از حد کش
 البس بر لبس نسیفط بالعسر
 بواگر کندم نباشد بر نکوشت
 از سفالی بایست کاس و سراج
 بایست درخت و کل کردن
 تا عجبین سازم از و اکنون ترا
 یعنی نه بینم ای از بالا و پست
 خالت را با بول کن آنکه عجبین
 تا نباشد نشنکی بز نوخلود
 بول این نو ساز بت ای مثل
 سجده کن اکنون نکرد تا هلاک
 سجده کن تا از و بایم نشان
 عالمش زد مشتی از ذکر
 از سجود بوالبشر از رقص

بُولُ فَرْزَنْدِ دُرِّا بَا ذَا الْحُجُودِ

میزند با لباس زاکول و غرور

أَشَاءُ بِفَعْلِكَ لَمْ أَعْرِفْ وَطَرُفٍ وَشَرْطٍ أَنْ

نائب الرعي از ملايك نال و پُر

کرد و از حق زان بطلب فدا

هچنان کامد علم از علم ناز

واندر این دَورِش دَستِ اُمّه

بنی عزرو و منخوت و کبر و دغل

سائل کی دست ارکش اوزار ہستند

خوشتر میزبان که یابی راه دین

وَلِنَفْسِهِ فِي الْأَمْوَالِ حَافِظًا

آخر ص ١٢٠ مشافرو في هذا

دینہ سے اذیمہ بالعقد و فی

[illegible]

بسم الله الرحمن الرحيم

برد چون فرماید مولی ز اینجان	بنده با بدکردن خلق جهان
لیک آن عالم که باشد ز در راه	دین مردم را چنانا کرد دنیا

نکته

ای بسا دانا که نادان زوستان	وی بسا شهری بدتر از اهلان
گفت پیغمبر زده دوری کنند	زانکه در ده جهل میگرد و مرنند
پس هر آن شهری که جهل از ده ^{است}	ده که علم افزاید از و کس بهر است
لیک آن علی که بردارد حجاب	نه حجاب افزاید از کبر و عجب
علم کامد فائده اش کبر و غرور	کی زوی ضرب خدا با بد نظور
علم باید کاورد عجز و نیاز	عزت و خلوت بجای از بهر راز

ببین عزلت معنوی

نفس عزلت کنج غار و شام نار	عز دل از ماسو عزلت شمار
ای بسا گوشه نشین معزل	که دلش با خلق نباشد شغلا
وی بسا در جمع و دل مشغول	جسم با نور روح با بهی مشغول
چشم سر اینسو و چشم دل ببار	زین زبان با نو و زبان با کردگار

مضامین بعضی عزلت ها

ان یکی عزت کن بند نام مکر	وارهد از معصیت های نظر
زان سپرد لگه در غرق خیال	فارغ از نادخدای لا پزال
گاه از عجب و غرور افتد بنار	خوبش را بر عرش ببند فراز
وحی شیطانش رسد هر بکوش	وحی حق پندارد و وارد خروش
گاه ببند خویش را باب امام	که امامت را بخود ببند تمام
گاه از این پای خود بر نهد	دعوی اتی انا اللهی کند
خلفی از راه هد برون کند	عالی را سرشیر مجنون کند
در میان خاف کربود ابتدا	بافتی از وی جهائی اهدا
در جهالت داشت خاف و رفتش	در ضلالت خواندشان از سپهر
بست یک راه و بسوی رهها کشد	باز یان شدم عنان و خواستش

مشیل بحکایت

همچو آن زن که بدین راه پیش رفت	سازم بالا و پای او بن
ناگهان تا به سر می رسد و پند باز	بر کشتیدان پیرهن بدخ فلز
رخ ز نامرمان کرد و عیان	کشت از وی ازها برفش
فانش را بر بست و پنهان کشد	حسن پنهان کرد و ما بفرغ

عزلی مطلق

عزلی از خواهی سحر کاها کن	خلوئی بادوست در سوز و این
بوالعجب و فی است هنکا سحر	تا صفا خالی است خلوت با غفور
ای خوشا خلوت کنی با سحر	وی خوشا شب نده دارانان ^{سهر}
وی خوشا شهر پی از دونه باز	وی خوشا زان لذت سوز و کداز
نایح کا تم بار الها اکه	کی ز خلوای منا جانم دهی
اشا را منجان خلوت کرد طلب علم منجان در میرا	

در حدیث و درستی امدا این خطا	کش عتاب اندید بود اندر عتاب
علم جوئی کش غرض جز ذات فنا	او ز خلوای منا جانم جدا شد
این نشانی بوالعجب رفرامده ^{است}	عالم از رو کرد خود رسوا شده ^{است}
امتحان هست بش نغزو عجیب	خوبش از او امتحان کن اینجیب
هیچوان رفر دیکر کا ندع عمل	امده اند طریقت بی خلل
از دنیا انکس بود خالی و دور	کز ثنای خلوق تا بد رسد دور
کن کلاه خویش فایضه ای بکا	پین چنان هستی گرفتار و بکا
این نلزم هست کرد این نشا ^ن	که کنی خالص شود در اشیا ^ن

از صدای دهر و مورسینه | روی ستنکی نرم اندر شامگاه
این ربا اندک تا مخفی تراست | کی با شانی توان روز باز داشت

ببین مرا بین و تا مرا ناله

آن یکی کشته ام نام و مفندنا | خوش ربا پیونده بحر آب خدا
که نیا کی ارد و سوز و کداز | تا بگویند چو خوش خواند نماز
و ده چهر با حال تراست متبکند | وه چو خوش دم از محبت هیزند
که نماید احبای طاعت شداد | فاش تا کردد بر هر دم مراد
وان یکی کرد بنده بر منبر فرار | تا کمال عجز و تسلیم و نیاز
ان چنان سازد سخن از خود ادا | گو بود مستغنی خوف خدا
تا که بزم خویش را رونق دهد | جلوه خود نده چندا حق دهد
تر کند زاشت ربا و پیش سپا | که صدانازک کند که از داه
اه اه از اهلها اهل حال | وان همه بی نابی و وهم و خبا
شرح حال این کرده بی خبر | این زمان بگذارد نا وقت بگر
وان یکی غامی عجبی چندگاه | کرده باز جنت و رایت رؤیا
هر کجا خواند نمازی بوالجبه | که منم نزد خدا قدسی لقب

اشعار مجید کفر بر بعضی بزرگواران

جمع صند بنی نموده بی خلل	از ربا ع و عجب اندر یک محل
در مثل کو بند کهن عجب و ریا	هیچوسک با کله پر مانند بجا
کله پر چون رفت سک جایش ^{نشست}	چون ربا بگذشت عجب شد ^{دشت}
شد عرائی همچو معجزه زد دین	هر یکی بنشسته در سویی کهن
خلفی اقل تراول کرد مرد	زان سبیش کرد ندید و مرد

دگر اینک مرئی مون ^{جای} فسا اعتقاد مراست ^{در} زمین

مرئیائی را بود دین سخت ^{سخت}	و انما بیدلک ^{بسن} سخت و درشت
خافیت وارون نماید کار و بار	زانکه از حق است این تدبیر کار
چون اند کرد دعیا ضعیف ^{یعنی}	شبهه مردم فوی که زد بدین
چون هویدا کرد ضعیف ^{عقبا}	شبهه در اصحاب باید از دباد
دزد و دین خاز کرد دزد بار	دند مال از کار او جوید کار

حکایتی از بزرگواران که بجهت این بزرگواران
بیشتر دین را باعث ضعیف اعتقاد صاحب ^{نشود}

ان بانزد ربا اصحاب عام	برد بار کار و ای را غما

بِسْنَه رَا دِيدَانْدَر بَارِشَان
 بَرِ نَوِشْتَه بَرُوِي از هَبَر سَدَاد
 كَهَنَت زُوْد اِيْن بِسْنَه رَا اِيْن ^{هيد} اِيْن
 زَانَكِه مَاد زِدَان مَال مَرْد مِيْم
 دزد مَالِ سِيْمَنِي دزد دِيْن
 كَرْنَه مَحْفُوظ اِيْد اِيْن بِسْنَه زَا
 زَانَه الله چَو اعْتِقَاد شَرِكِشْت
 اعْتِقَاد خَلْق چُون چُون خَا رَه مُنْد
 وَا نَدِيكِر مَعْجَب شَدَه عَوْفِي مَال
 خَوْدَه مِي پِنْدَار دَا زِد كَر خَفِي
 دُرُو لَآيَت كَشْتَه سُلْطَانِ الْوَلَايَت
 بِمِج نَشِينَك زِشَاه اَوْلِيَا
 كَا وَرْد بَر جِسْتَن بَر خَوْد زِدَن
 بَا خَوْد اِيْن عَوْفِي ذِجْد بَر نَوَامَن
 ذِكْر فِلَاحِي كَا وَرْد نَا بَان هَان

كَش بِلِي حَا زَانَه الْكُرْسِي نَشَان
 اِيْنَه الْكُرْسِي زِحْسَن اعْتِقَاد
 كَرَجَه بَر يَكْشَادَنْش دِل بِسْنَه اِيْد
 دزدِي دِيْن اَز جَه رَو بَر خَوْدَه
 سَلَك مَالِ سِيْمَنِي نَه اَبَلِيس لَهِيْن
 اعْتِقَاد صَا حَبِش كَر دِيْن بَاه
 كِي زِدْوَالَا بَه بَقِيْن مَانْدَر دُرُشْت
 نَقْصُ بَا بَد نَقْصُ بَا بَد اَز خُدَا
 پَاي نَا سُرْعَرَف دُرِيَاي خِيَال
 بَا زَاه وَنَا لَه هَاي خَفِي
 مَبْنِيْد جَز خَوْدَا نَدَر مَآ سُو
 بَا شِرِ آن شَاه خَم اَنْدَبَا
 بَا زِ شَعْر غَا شَفِي بَه خَوْد شَدَن
 بَا كَر اَوْرَا رَاه وَرْسِم دِيكِر اَسْت
 كَرْنَه بَدْعَت مَسْت چُون كَر زَبَان

زانکه نباشد صورتی اندر خیا

که خود از معنی نکرده روح باب

در عبادت شد خیا از عرفا پر

غلب با حق بودن این سو خیا

که یوان برین واقف شد خیا

میکنند از لفظ انخطا و بیال

در بر عارف بود ستر و حجاب

قلب با و تابع ابدای دیر

با محال صرف دان با کمال محال

هم یوان واقف شدند بر ذوالجلال

حکیم سلطان در ماضی رجوع قدامت خفا

ناطف و امید چو رکن رابع است

میهد نو تجلی و سلطان و ولی

جز امام میهد آن پور حسن

نسبت طلب رکن و سلطان و اما

پیش از آنکه دیکری را بر عیان

و اسیر فیض است مراکامام

هست او بیرون ز راه دین حق

قلب و شیخ و باب پس و راجع

هم بداهت دارد برد فاش و جلی

شخصی و موجود در ستر و عیان

اند این عالم دیکری را از کلام

کو پیش چون او بود جان جهان

واحد است و مرجع کل انا

و تبعاً له در عمل کرده سلف

که از آنکه بجز این نیاید تا بر تکیه و حجاب بر صحت مقدم است

لیک هر کس که شود شیخی لغت

با بصرفی با بیای منته

می نه بیوان گفت کرد بن شد بر

تا نکرد د فاش سوء اعتقاد

ان بعض الظن اثم را بخوان

در نیکو را جمل صحت حیات از دست نباید داد و حکما

لیک نزد خود نماز ایشان حذر

داد اسماعیل فرزندان امام

او از آن پس وام را واپس نداد

گفت با فرزندان مبرا نام

وام بر میخواره داد ای پسر

گفت می گفتند من نادیده ام

ان امام دین بی ذکر سندی

در جمع قایم بنظر خدایا بد و انکار آنها و فاش

هستند و شرع و طریقت ها

لیک باشد بن علی عاده را

کن همی از موید حق حذر

کا ولا بد و نظر ما ضد نما

چشم ضد بین اندا بره کج نما ام

لیک نما متهم انکوست در

ایمی نامش را پیش در خوف خدا	میچنان سرنایا رود در جا
نسبت خیر و نیکو در کار اختیار	نی حرکت زین دو در بین و کنار
بیزا هرین است آخری بس وسیع	لیک بنام بدیعی نغز و بدیع
خافا شیا است در شیا درون	میچنان کوفت است از شیا برو
در درون بی وصل و بی وصل	عکس مرآت از هر مثال
عکس بیرون و درون است	لیک بی مزوج و ناز و بی است
کس چه عکس عکس باشد کما بنا	جملگی عکسند در مرآت ذات
این سخن را با آن ندارد باز کرد	تا نکرد نظم مطلب و دروس
این ره سال که داری بتجلف	رو که ناسال و شو از کن و لا
منکر بر این نیم من رجحان	لیک نبود و احدا ندر هر زمان
واری هم شد به عالم ز اتفاق	نسبت واجب اندک بشناس طاق
سالک آن باشد که هر جا ره	باید و باوی نماید بر روی
خواه بر ناخواه پیرو خواه کهل	خواه اندر کوه و دریا خواه
باقی میجو که اکافست کند	از عیوب خویش در قلب جسد
پیر و شادنی که آمد مشنهر	غالب از کار او باشد خطر

همان مشو مغرور و کبر بینی بخواب

فضل می از روی با عتاب با خطاب

هم اگر سازد شکفتی بر عیان

با عیان سازد غرور از عیان

حکایت

ان مخالف را یکی شد و همنا

از ده مخفی با چون و چرا

بید شد و خواب کا مدد و عین

گفت کز چه باز گشتنی زدین

روزد بگر گفت با همدادش خواب

گویند بمود دوش اینسان غنا

گفت شیطان بود است این غنا

کرد بازش ره روحی را بیان

دو پین شب وادیدان دوم ظلام

با عتاب چه حسا اندر مقام

روزیستم گفت با همدادی که چون

با چنین خواب از خلفا هم برین

گفتا بلقیس است بازای هوشمند

امتحان است از خرد بید پرین

در شب بستم و با یارم بخواب

دید رخسار جناب بو تراب

از ده مخفی چون حق باب شد

هنوز باب بو تراب از خواب شد

دادا طبیبان اقلب ان سلبم

کرد از روی دوش شیطان و حرم

عشوا ز اول سرکش و خونی بود

تا که نزد دوش که بر رفت بود

در اینک عقل اصل است شکفتی

شکفتی خلاف و غرور

عقل خالی از شکوک و هم را
کز کوساله طلا بد صدا
همچنان کرازد درخت اهل ریس

بایدت کردن هیره ره نما
میشاید گفت کا و باشد خدا
ابد او از و نباشد هیچ کس

فصل اصحاب ساس

جنب هنر رسیده و دوفرته بود
اعظم آنها بدستفندار شهر
شهر در آنجا بود و چشمه درخت
جبهه از آن درخت اند فری
خود ز آب چشمه و آنها رو
کرده برانعام هم او را حرام
بود اند هرچی در فریه
جمع گشتند و ندندی سارها
پیر و راهها شعله و کرد ز نار
سجده کردند بزار سر بسر
داد سلطان جنبشی بر شاخها

نام آنها را مه فرسی نمود
که نبند مانند او در کل دهر
که پریشانندنگ او را قوم سخت
کشته و زد و کشته اشجار و بیا
می نخوردی که خدا باز و است
و رگسته خورد بکشندش تا
عبد گاهی بود درخت از ابله
کو سفند و کا و کردند فدا
تا که شد بوی و خاها اشکا
تا شود راضی از ایشان شجر
هم ز سافش طفل سان کردی

گزشتار اخصه شدم ای نیکان
 می بخورد نلند ندی سازونی
 چون در آمد عبد اسفندارشان
 خیمه دیباچ پر نقش و صور
 نزدان چپته و شجر کردی پیا
 بدفدا اضغاف اشجار دیکر
 وعده هامبداد شیطان زانصد
 پس ز سجده خواستنگ باسرو
 کفر ایشان چونکه از حد رکن
 مدنی سو خدا دعوت نمود
 ناکدامد عبد استندار سر
 قوم چون دیدند خشکی رخ
 فزقه گفتند کرده این رسوا
 فزقه گفتند کین باشد غضب
 از غضب کرده بهما خود هان

بجهله سر بر داشتند گزشتارمان
 همچنان بودند روز و شب بی
 مجتمع گشتند از خورد و کلان
 که بدی بوابا و اثنی عشر
 پس نمودند سجود و التیبا
 هم صدا و جنبش آمد پیشتر
 پس فریون از وعده هماماسو
 ناده و در روز بیا بود سور
 سودیشان پیغمبر مبعوث گشت
 وان همه دعوت نمی بخشو سو
 گفت یارب خشک فرما این شجر
 پس بر آشفندند ترسیدند سخن
 در خدا بان جمله کی سحر و غلو
 کین خدا بان حسن کرد مجتبی
 یارب اینها چون نمود به بان

زانکه او کوید بهی در جمله عیب
 متفق کشند بر قتل رسول
 واسع الافواه از جنس رضا
 برضا دندان انا بنب عجاب
 بنگر این از حلم ما مغرورها
 غاصبی کش از عظام پاك ^{مناد} نیست
 خود سو کند بعز کبریا ^{مناد}
 در همان عید کیران ^{مناد} خسان
 سر کبر سر کشند و چران ^{مناد} شدند
 شد زمینشان ^{مناد} سر کبریت ^{مناد}
 زیور با لا شد فروزان ^{مناد} به مناصا
 هان مشوم غرور از حلم قدر ^{مناد}
 نیست لازم بر خداوند حکیم ^{مناد}
 آب آنها را کشیدند و ذی
 پس فکند ندان رسول به کاه

هم شمارا باز خوانند سو عیب
 ساختند نگاه اینو باطل طول
 تا از ان اب کیران باشد مناصر
 از نه ان چشمه تا با کلاهی آب
 که شده ایمن را خند و مکرما
 انتقام از وی کشم سازم هلاک
 عبرت عالم نمایم جمله را
 سرخ باد می سخنان شود ذان
 سوی هم چسبند و در ساشند
 ز آسمان انداختای سرخ رنگ
 آب شد ابدان شان همچون صفا
 زانکه باشد بر کبر و سخت کبر
 دفع ان که پی برد عقل سلیم ^{مناد}
 حذر کرده چاه ای اندر ضرر
 نصره للاله در امر حیا

بر قدرش انداخته سستی بزرگ
 زان سپر گفتند هشتا کتون^{امید}
 که بکشیم این بنی بے نظیر
 تا شب بودند اندران رجا
 کی خدا بقی صرا حال و مکان
 اندران چه مرد چونان بینوا
 بنکر این از علم ما مغرورها
 غاصبی کشته از دنایم نیست مالک
 خورد سو کند بجز کبریا
 در همان عهد کبران خست
 سربسیر کشید و چران شدند
 شد زمینشان سربسیر کبریت
 ز پروبالا شد فروزان بے منار
 همان مشوم غرور از علم قدر
 نفیث لازم بر خداوند حکیم

سپر کشیدند انانابیب سترک
 کین خدا بان را از ایند از عبید
 خاصه دفن او بر این کبر
 مدبشیدند از بنی آه و نوا
 رحم کن بیچاره کی بمانم ستنا
 سوی جبریل امین آمدند
 که شده ایمن را خدو مکرها
 انتقام از وی کشم سازم هلاک
 عبرت عالم نام جمله را
 سرخ بادی سخت آتش شد
 سوی هم چسبیده و ترسان شدند
 ز آسمان آمد سجای سرج زک
 اب شد ابدان شان همچون رضا
 زانکه تاب شد بر کبر و سخت کبر
 دفع ان که پی برد عقل سلیم

عقل را استناد کار خویش کن ذکر پس را هر زمان از پیش کن

دگر آنکه مفاصل عقل عشقها با نفس کمال است در تضاد

کرشید پس ز اهل معرفت عشق را گویند مدح منعبت

خود کمال عقل را خوانند عشق بی چونند و جهل را دانند عشق

و دهی بی بینی که افتد در خیال این مفاصل هست از نفس و کمال

در بیان عشق نفسانی مدام کرد تبانی کز او نم الکلام

قلب چند از باد حق خالی ماند حق بر آنها حب غیر خود چنانند

پیش از تحقیق ذکر

ز این بیان ادراک کن معنی ذکر گویند مستلزم اطلاق فکر

ذکر آن باشد که اندر هر زمان خویش را در نزد حق بینی عیان

حاضر و ناظر بحال خویش کن می بینی جز با و از جان و تن

هست این با علم و غایت هم عیان زوفا هم حب و هم خشیت بجانب

لا و الا هم باونی بالدوام غالباً هستند و ایشان تمام

سر بران و نفس بی و بدله لا و الا دور از آن چون بکمال

کز زان معنی بگرد روح باب در بر عارف بود سر و حجاب

یا رالها مه د و را بخش هوش

آه از این غفلت که کفری ^{است} مخفی

حسرت است این نخل غفلت و اثر

غافلیم و زما غافل نبند

در پناه خضای و غضب و در عا ^{است} مستی و خلد در شبانیه

تا کند این پنبه غفلت ز کوش

دردمان غفلت امان نشانی ^{است}

بار بار و ما پنج بر کن این شجر

اکهان حال ما اندر پند

در پناه خضای و غضب و در عا ^{است} مستی و خلد در شبانیه

هست در خیرت پنهانش سرور

در دعاها هم دعای مستحجاب

پس بجا الم غافل کو چک مکر

ان یکی نشنه سکی را داد اب

وان دیگر سبی بان طفل بود

وان بکر در مشقه شاه رضا

باز گشتن حاجت کشتن عبا

در میان ره یکی گفتش بمن

گفت با خود کان زبانه عطا

می نشاید داد لبک آمد باد

هیچان پنهان سختش اندر شور

چون ولی حق بیان شیخ و شای

همچو خبر و شد غا بر نا و پیر

از رضا انردی شد کامیاب

داد و شد مرضی خلافت و دو

مدتی کردی زیارت و فضا

کز ره بیچارگی شد در فغان

بکر نارت بخیر و شواستون

جلای با غسل و اذاب تمام

بک سلام خارجی و انرا بدار

در میان راه رنجی به مقام
پیش نمودندش چنانکه آن
شاهدان غیب را حتی دیگر
خود بگریهستان از این بار را
پیش و پیش در پیش او بگسار
اینه عالم نما باشد برش
هچنین گوش و زبان و دستان

گشاده دید و بنمود این سلام
که همین یک بود مقبولان
نابش و نبش برتر از حسن
هم پند دین هم دینار را
پیش پیش دین خود از نقصان
که بگسار بپندار یا ناسر
کنش همه تا با خراب از حوان

در اینکه عداثاثر بر بنیاست

نبت السوء ارجح لا تكتب بود
لیک در انظار از باب شهو
هم از او آثارها کرد عیا
چونکه بدینا نشان کفر مدام
ظلم و اعمال پدرها در جهن
زانکه از افعال ابناء لغام
بن امیر گشته ملعون سیر

در نظر هان بر پنهان مپشو
در حضور حق بی دارد نمود
زومو بتد رجعت کافران
شد مدام اندر جهنم مقام
در سیرها شد مکافاتر عیا
گشته راجع و در پیش از انقا
که بدین راجع از فعل پدر

زین سخن کانون دانه کز دست	زافش دل غم پای ناستد رکفت
زان ستمها بر خستین باد امدم	هم بناله هم بغرنا باد امدم
کوهر بحر ولا در کربلا	لعلش از سوز عطش شد گریه

اشعاره بحال فی الغضاله

داد سقايش براه دوست دست	نيست يازد بر جهان مرغ دست
رفت تا اب او در بر فتنه کان	نشسته لب خود ز آب پیکار دانا
پیش جنگ خویش کرد اخوان خویش	کی برادرای برادر پیش پیش
خواها از غم داغ شفا	جرعه ها نوشتم و بشام نوشتم
کین مصیبت هست بد کبر	بر ترا صد شهر و شمشیر و سنا
انکه را دادند صبر اندم صفا	از وفا دادند اجر و حساب
هم و غم و حزن و کربان و مصنا	بر مصیبتی که قاره بر حسن ثواب
یافت ایوب از مصیبات و عنا	افتخار اندیشا ب عبادنا
صوم چون صبر است شد سیر زنا	وان جهاد از صبر است شد سوار
فا صبروا و صابر و اوابطوا	و استعنوا بالصبر و الین یؤیوا

حکایت صبر طفله در روی محفل

طفلی افناد اندر چاه آب

گفت بنما صبرنا ارم درون

گفت نازم صبر خواهم کرد چون

العجب زین بجز دان سال خورد

ماندش آمد بسترنا اضطراب

بک معنی کار دت از پیر برون

چون نشانم خود ز چهرایم برون

کز خرد با شنیدم از طفل خورد

و افضاء عبد الله بن حرمه الشهداء علیه السلام

و بی نوبتی او و یوسف بن عمر سجده

ان شنید خامس ال عبا

دید اینجا خیمه را استوار

گفت این از کد ^{که هفت} گشتندش

رهنمای رهنمای هر سبیل

دست دادست چون یوسف خدا

خوش رسیدستی کنون بر سر

تا که صیدت عیرو غلامها شوند

گفت از کوفه شد برون برون

بجز حجت کرد امان مهر جهر

چون بقصرین مقاتل شد فرا

امتحانرا کرد سرهای شکار

ز این حرج جعفری دنیا پرست

نزد وی کرد از ره رفت کسبیل

می مزن بر این سعادت شین پاک

خوبش را از جان نماند بجز حق

پای بست بند و جانها شوند

تا نباشم اندر این عوفادرون

ان ختام از مقدمه ^{سم} است

د خویش را آنچه باید گفت گفت

شاید از بر شدن بیدرد و در

شاه گفتا کی پادشاه را سب جان

من کفون مانند رخ پادشاه ز تبار

تبت چون پادشاه نه پادشاه مباش

چونکه با ما ندیستی اینجا همان

نشووی تا ناله ها زار سپهر

انکه بشنید از من آه سوزناک

این همه می بینی بر این سال و در

تبت زانسو طفل این عمو سبزه

از پس قتل پدر آمد روان

شاه گفت ای طفل سو مقام و

طفلی را آغاز تا بهام حیات

رحم نازند این گروه دلچسب

ای پسر و مادرت را پادشاه

تبت زان سنک سپاد دل

اسب خاص خویشش تقدیم کرد

پیشش پروردید سوار خست

نه با سیم حاجتی و نه سوار

با عدو در کار بیچاره مباش

چون نه ناجی هلاکت را خوان

تا ندیدی چه کسی و خوار هم

کسی نکرد و پادشاه کرد و هلاک

ابدا از یکسر کند طمع نظر

که بتک از مسلم او امن و زجر

سو میدان تیغ لبش بر مین

قتل یابست بر تو سو شام و

خوش رو و پیرانه سر سو طاق

نه بدید فلان خور و سال و نه پیر

در غم قتل پدر و غم خوار باش

گفت شاهها ما م من چنان من سره کرده از این سران من

مادام این بیغ لبه بر کمر نهادیم کشته برافت راه بر

بر من و او به چو از سر تا نبست جان چه باشد جز بیان شایسته

رفت و شد با اکبر و اصغر و قهر به بر این و قهر کار د این طریقه

به تو چنین شد که این شود طغیان با تو قهر و بیای شود

بارها از در تو رفتی خویش پیش خوانم سر نهان از پیش پیش

خود دوشه لمر بدست تا اینجا هیچ ده را در ده پنج اه نیست

این را از بیم کند پناه آه از منیب این منیب آوا کن

آه از تو شده که راه دور آه از نار یکی و نسکی کور

آه از آن برونخ دور در آن که بود بره من خاصه کذا کن

آه از آن شرمساری عجب که نه بختد سود ندید و دخل

باز گویم از غضبهای آه که بود پنهان در اصناف کما

غایت مقصوب شد کاندن آه صریحی از اطفال نرماند باز

طفلکان از مرغ کنند بال و پر مرغ شمی و زباید و این المصرا

غایب اندد که صوری بخال از طفل از معنی ذکر و مودح حال

ای که در ده آه از کمالی به به به به به به به به به به به

ظالمی نرها نارا از ظلم کز	چپست فرق دزد با از دزد خر
وان دگرن رفت دزنا و سحر	که نموده کسریه حدیث و حشر
نه طعامش داد و نه کردی رها	تا کند رارض از ادبی چرا
تا که اندد حدیث مرد از نیش لب	شد فرین آن زن بزوجه بوی

اشعار بخفا دعای مستجاب

چون دعای مستجابند رخفا	فرد و جمع و روز و شب دعا
هان مشو غافل بر حال از دعا	می مگو اینجا کجا باشد دعا
کر چه هست از جمع است بابی	بسی اثرها نزد از باب وصول

اشعار بنیاد جماع مظاهری و خفیه حدیث کساء

ز اجتماع مظهر رحمت رسد	هر کس بی داد و خور نسبت رسد
از زمانها و از مکانها و ز نفوس	و ندعاها و مناجات و فسوس
ز اجتماع آن خلیل و آن ذبیح	هر کلمی بد حجرا آمد مسیح
اجتماع خسته آل عبا	نقل و سنا ز دخواج را روا
زانکه از آغاز خلقت ناخست	اجتماعی این چنین نامد شما

حدیث کساء

هست مروی از جناب فاطمه
 آنکه روز مصدق فوس نزول
 کشت نازل بر سر ایم از صفای
 باب والا ایم بیابیم یا نهاد
 گفت ضعیفی بدیم ایچان درین
 زان سپس فره و دکای بیخت
 ان کسان کنز بمن برون فکن
 تا نما ایم استراحت ساعتی
 بروکندم ان کسان را بر رخش
 ساعی نکلن شت کامداز در
 گوشوار عرش سبطانی حسن
 از پیر نوین تکریم و سلام
 هست بوی واحد بند واحد
 کس چنان بونکو بر بام ز در
 لبان بونی که دریا بیا ما

که بصدای فغان باشد خانه
 خانم فوس ضعیف و اغنی الرسول
 هم چو خورشید با بوان سنا
 یا بفرق زهره زهر انهاد
 خواندمی بروا عواضع بن
 امی مه و خورشید از تجاربخت
 کورساند بوی رخانی بمن
 ساعی از این کسانک راجی
 مه جلد بدیم زوی فرخش
 آنکه باشد بنر از جان در برم
 سبر پوش کسوت ان انجمن
 گفت اید بوی چنانان برمشا
 کوشا کوهست بوی و کج
 دشت بر هر خور و هر جل و کر
 نیست خلد راکهم احب مشا

گفتیم او را که کساکشته سحاب
 شد حسن بنی که کساکشادان روان
 گفت باشد و خصمی بر این صغیر
 احمدش گفتاری از کساکشته است
 رفت و با افش بر پیکر خوشت
 ساعی دیگر نشد کامدزد
 ان کل و دیکانه خاص رسول
 گفت ایدوی دجوت مرا
 کوئباکان بوی جدا شد
 گفتیم او را مصطفی و مجتبی
 شد حسین انسور و ان اشد
 گفت کای پامال نو عرش و سما
 گفت توان من من از نو نور عین
 بی تو باشد بر من پیمان جانک
 رفت و با جد و برادر یار شد

می موی ماه من از ان آفتاب
 کرد سلیمی که با دستا پختا
 تا در اید و بر این کشت و پویش
 همان دراکا پنجا را بکند به جا
 تا نبوت با امانت کشت جفت
 سرخ پوش بزم ضرب ادگر
 نور چشم مرتضی جان بنول
 کردند نهان خان فزا امان فزا
 بوی بوالفاسیم محمد احمد است
 زینش افرا بند ز بر این عبا
 بزم را از سلام و از جواب
 رخصت باشد بر افتاد بخاک
 که حسین از من بود من از حسین
 همان را اندر کساکشته بدست
 و اندران سر مظهر را سر شد

سَاعَتِ دُبُكْرِ نَشْدُكَازِ دَرِ سَبَدِ
 افْتِخَارِ هَرَنْبِ وَهَرِ وَلِ
 بَا نَحْبَتِ كَشْتِ مُسَا زُو زَبِشِ
 خُوشِ مَعَطِرِ كَرْدِه شامِ جَانِ
 كَفْتِ اَرِی نَابِ و دُو فرزندِ
 مَرِضِ اَمْدِ بَسُو یِ مَصْطَفِ
 پِشِ بَكْفَتِ اِی خَواجَه هَر نِسْتِ و زَادِ
 اَحْمَدِشِ كَفْتِ اِی عَلِی مَرِضِ
 كَسُو تَحِی رَا نَوِی مِهْرِ كَسَا
 جَانِ زِ جَانِ رِخَصَتِ چُو خَوا مَدَنِ
 هَا نِ دَرَا كِه جَانِ جِدَا مانده رَشِ
 هَا نِ دَرَا كِه پِرِ هَر كَسُو تَحِی
 رَفْتِ دُرْزِ پَرِ كَسَا پِرِ كَسَا
 دِیدِ زَهْرِ اَبُو الْعَجَبِ جَمِعی كَفْتِ
 مَانَدِه نَابِی دُرْزِ نَامِ مَاسُوا

انكه شد بر فقل هر شكل كلبه
 سَهَسُوا رَا فَنِی بَعْنِ عَلِی
 كَفْتِ اَبْدِ بُوَانِ مَشْكَنِ نَفَرِ
 خُوشِ مَنُو بَصَفَه و اَبُوَانِ مَنِ
 كَرْدِه دُرْزِ پَرِ كَسَا پِرِ اَنْجَمَنِ
 بَا نَحْبَتِ سَاعِی كُو یِ صَفَا
 رِخَصَتِی بَرِ اَبْنِ غَلَامِ خَانِه زَادِ
 اِی پِشِ اَز سَوَاءِ الْفَضْلِ اَحْسَنِ الْفَضْلِ
 اِی رِذَا یِ كِبَرِ اَبْدِ رِذَا
 خُودِ نَوِی هَمِ جَانِ و هَمِ جَانَانِ مَنِ
 مَنِ هَمِی خَوا هَدِ بَدَدِ پِرِ هَمِ
 و مَنِ كَسَا رَا جَلَوَه و زَبَنِ نَوِی
 شَدِ كَسَا كَرِ نَارِ سَا بُو دَرِ سَا
 دُرْزِ نَابِشِ بُو الْعَجَبِ شَمْعِی كَفْتِ
 دَرِ خُوا بِنِ مَجْمَعِ اِنْ خَبَرِ النِّسَاءِ

مرغ جان خواهد می پریدن
 رفت و بعد از حق تکریم و سلام
 کی خورد و ماهان با هم جادید
 این سپهر هستن جگانه و مهر
 احدث کفشی نومیان به جمع ما
 بی نوبت بود نور در زیر کساء
 خانه از نو کسوه از نو جان نو
 هان در انا از نه کرد و جمع طاق
 پنج تن کشید چون یک جانش
 کی ملائک و می سموانی مکان
 این بنای آسمان بسط زمین
 افتابی کر ضیا دارد نشان
 این مهر که گاه بدزد که هلال
 کردش این چرخ بی نام نشان
 من نکردم خلق اینها سر بسر

در پی ان اشپان و انجمن
 گفت با صد گونه عز و احترام
 منزله بر زهره زهراد همد
 زهره هم هست در بزم سپهر
 دره محفل چراغ و شمع ما
 اگر نوشدا خرم نور ما سوا
 دره جان نور ما و ما ز نو
 تا بخت الوثر را کرد و طباق
 این ندا آمد ز رب العالمین
 شد مقام کشف اسرار نهان
 هیراپان است دانید از یقین
 ذره ای از پر ثواب و ارشان
 جاری از ایشان بود در ما و سوا
 کردش از کردش چشم نشان
 جز بخت خسته نیکو سپهر

یافتند از اسم اعظم چون نشان
 یارب اینها کذب شد اینست اجل
 پاسخ آمد این ندا از کبریا
 فاطمه است و باب شود فاطمه
 دید جبریل امین کاندو زمین
 بود غیبی که بکشفش حجاب
 کرد و این کسوت درآید سرخند
 خواست بدخصت از مقام کبریا
 یافت رخصت ایستادند به نشان
 آفت زهره را نازل نمود
 بعد رخصت سورخ برپایشان
 پیش بگفتا با پیمبر بوالحسن
 گفت هر جا گفته اید این مقام
 دردمندان داد و آه از وجود
 تبار الها با چنین جباه و جلالت

خواستند از حق و اسم و نامشان
 که مثال ذات ناکب بمشیل
 که شود جانها فدای این ندا
 وان دو فرزند کوی فاطمه
 منبسط آمد حجاب هفتمین
 شش حجت تابید از پنج افق
 صد و او از سانه بالانترجید
 تا شود سادش با صحاب کما
 تا نشان آمد ز نزد بی نشان
 پیش بیای کی ذات پاکان راست
 یافت فیض حق و الایمان
 چنین فضل این کس و اینجمن
 جلالتی کردند منقذ المرام
 بی وایان را نواها از وجود
 هر یکی را بود صد رخ و ملال

از بنی پیشانی و دندان شکست	اخر از زهر جفا بپایان شکست
هپکو خیر الدنیا بشکسته شد	باز و پیش از ثوابانه خسته شد
بمع کین بشکافت قرف و نرا	و نه چو پیغی که بزهرش داده
مجنبی را زهر اندکام رفت	زان جگر صد یاره و ناکام رفت
شد حسین اندک زمین کربلا	پای تا سر غرقه کرب و بلا
نوجوانان فتنه داده بر زمین	غل بکردن مانند زین العابدین
دل شدم روشن چو چشم شد	دارم امتداد غای مستجاب
با راهها شو بسویت ره نمون	جمله را از چاه جهل و درون
دل منور ساز مان زانو از غیب	صیقلی از ذنک ظلمتهای ریب
هم بدینا هم بعضی یار شو	بزرگنه ستار شو غفار شو
از خزینه لطف خود و فرما براه	هر دو ناله زد و ناله جان نجات

خفا و الحی و میان مرده مر

شد ولی حق چو پنهان در عبا	پس به پیغی هنکر اندر دست زاد
ای دنیا کاند نظر کافر نما	لبک زوایان اینها بجا آمد
راه مد گو شد حقی عارف	عارف از زهد صفا کرد و رفت

ی دنیا زاهد که سائل و پیغمبر باشد
 سرش بند می عارفان خوش نشان
 زرق و سلاله و سیریا خوانند
 زک دنیا از پی حُب خدا
 ترک دنیا ترک عقیقه ترک ترک
 زهد دنیا اصل شد و زهدت سهول
 گفت با فضل بن عطاء الله
 گفت هارون ابو ازمن از همد
 زهد را باشد از این دنیا ای

و می آید اوق که خود را هر چه
 می کنند از زهد مذم ببینا سر
 ز که ترک ما سودا نند زهد
 هست دارای تمام ترکها
 در کلاه فقر را پنداشد نه سر ترک
 سخنی او هست نزد اهل جهل
 زهدت از دنیا بسنی بدیم شد
 ای شده دنیا ثبات مفتد
 زهد نواز آخرت کو دائمست

إِلَى هُنَا وَجَدَ الْمُشَوِّى وَلَمْ يَرَ عَيْنَانِ بِهَا خَمْنَانِ

با عین علی میم محمد شده ضم
 جز حلقه عین و میم بر صفح لوح
 امروز درخت صنغ او زد و زد
 آمد بوجو مهدکال رسول

آمدنبا عظیم در عتم علم
 نقشه بکه نگار نامد فلیم
 امروز در سبده شاد و امیر شفق
 یعنی زهق الباطل و جلال الحق

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

